

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Piyano Anasanat Dalı

JOHANNES BRAHMS'IN ESERLERİNDEN ÖRNEKLERLE
“PIYANO İÇİN 51 EGZERSİZ” İÇERİSİNDEKİ ALIŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

Deniz KUVANDIK

Sanatta Yeterlik Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2021

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Piyano Anasanat Dalı

JOHANNES BRAHMS'IN ESERLERİNDEN ÖRNEKLERLE
“PIYANO İÇİN 51 EGZERSİZ” İÇERİSİNDEKİ ALIŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

Deniz KUVANDIK

Sanatta Yeterlik Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2021

**JOHANNES BRAHMS'IN ESERLERİNDEN ÖRNEKLERLE
“PIYANO İÇİN 51 EGZERSİZ” İÇERİSİNDEKİ ALIŞTIRMALARIN
İNCELENMESİ**

Danışman: Prof. Binnur EKBER

Yazar: Deniz KUVANDIK

ÖZ

Johannes Brahms hem müzik tarihi hem de piyano edebiyatı içerisinde önemli yer tutan bestecilerden biridir. Onu günümüze taşıyan kimliği besteciliği olsa da yaşadığı dönemde piyanistliği ve öğretmenliği de aktif kimliklerinden olmuştur.

Brahms'ın öğretmen kimliğinin en büyük ürünü olan “51 Übungen für das Pianoforte” (Piyano için 51 egzersiz) öğrencilerinin teknik çalışmalarına yardımcı olması fikrinden doğup uzun zaman içerisinde son halini almış olan bir alıştıma dizisidir. Bu 51 egzersiz, piyanisti pek çok teknik yönden geliştirmeye yönelik olup, Brahms'ın eserlerindeki benzer teknik pasajlar için de hazırlık ve kolaylık sağlamaktadır.

Bu çalışmanın örneklemini Brahms'ın, piyano konçertolarını, solo, iki piyano ve dört-el eserlerini, üflemeli ve yaylı sonatlarını, piyanolu üçlülerini, dörtlülerini ve liedlerini içeren 43 eseri oluşturmaktadır. Her egzersizin teknik yapısı incelendikten sonra söz konusu eserlerin piyano partileri taranıp; egzersizler ile aralarında teknik benzerliklere sahip pasajlar tespit edilerek, her egzersiz için en az üç örnek kesit verilmiştir.

Brahms'ın eserlerindeki pasajlar ve alıştırmalar arasındaki benzerliklerin tespiti sayesinde, piyanistlere eser öğrenme ve icra sürecinde kolaylık sağlayabileceğini ortaya koymak ve eserlerdeki olası zorlukları gidermek amacıyla çalışılabilecek alıştırmaları sunmak bu çalışmanın temel amacıdır. Aynı zamanda araştırmacının, egzersizlerin içerdiği teknik konuları ortaya koyarak piyanistler için bir danışma kaynağı olması amaçlanmıştır.

Bu egzersiz serisi yalnızca piyanistin tekniğini geliştirmek için değil, aynı zamanda Brahms'ın piyanistliğini ve teknik problemlere yaklaşımı anlamak için ve en önemlisi de bestecinin piyano yazı stilini tanımak için çok büyük bir yardımcı kaynaktır.

Anahtar Sözcükler: Brahms, piyano için 51 egzersiz, piyano, egzersiz, piyano tekniği.

**ANALYSIS OF EXERCISES IN “51 EXERCISES FOR THE PIANO”
BY JOHANNES BRAHMS WITH SIMILAR SAMPLES FROM HIS WORKS**

Supervisor: Prof. Binnur EKBER

Author: Deniz KUVANDIK

ABSTRACT

Johannes Brahms has an important place in both music history and piano literature and is one of the main composers. Although his identity as a composer carried him to the present day, his pianist and teacher identities were also active during his lifetime.

The biggest product of Brahms' identity as a teacher, “51 Übungen für das Pianoforte” (51 exercises for the piano) is an exercise series that was finalized over a long period of time, stemming from the idea of helping students with their technical work. These 51 exercises are intended to develop the pianist in many technical aspects and provide preparation and convenience for similar technical passages in Brahms' works.

The sample of this study consists of Brahms' various piano works or works include piano parts. After examining the technical structure of each exercise, the piano parties were scanned, passages having technical similarities with the exercises were determined, and at least three sample sections were given for each exercise.

The main purpose of this study was to show that determination of similarities between the passages in Brahms' works and exercises can help pianists in the process of learning and performing works, and to offer exercises that can be studied in order to eliminate possible difficulties in the works. At the same time, the research was aimed to be a reference source for pianists by revealing the technical issues that the exercises contain.

This series of exercises is a great helpful resource not only for improving the pianist's technique, but also for understanding Brahms as a pianist and his approach to technical problems, and most importantly for getting to know his piano writing style.

Keywords: Brahms, 51 exercises for the piano, the piano, exercise, piano technique.

TEŞEKKÜR

Bu alıŐmayı hazırlarken bana yol gösteren değerli hocam ve danışmanım Sayın Prof. Binnur EKBER'e, değerli zamanlarını ve fikirlerini paylaŐan sayın jüri üyelerime, her zaman desteğim olan eŐim Olum Hasan KUVANDIK'a ve her türlü yardımı sunan ok sevgili aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

İTHAF

Bu çalışmayı, gerçekleştirmemi en çok isteyen, bugünü sabırsızlıkla bekleyen canım babaannem Zekavet KÜN'e ithaf ediyorum.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
İTHAF.....	vi
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	x
GÖRSEL DİZİNİ.....	xi
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: BRAHMS'IN MÜZİSYEN KİMLİKLERİ.....	5
1. 1. Brahms'ın Piyanist Kimliği.....	5
1. 2. Brahms'ın Öğretmen Kimliği.....	8
BÖLÜM 2: “51 ÜBUNGEN FÜR DAS PIANOFORTE” (PIYANO İÇİN 51	
EGZERSİZ).....	11
2. 1. Tarihçe ve Yayın.....	11
2. 2. Egzersizler ile İlgili Genel Bilgiler.....	16
BÖLÜM 3: İNCELEME VE ÖRNEKLEME.....	21
3. 1. Egzersiz 1.....	21
3. 2. Egzersiz 2.....	24
3. 3. Egzersiz 3.....	26
3. 4. Egzersiz 4.....	27
3. 5. Egzersiz 5.....	29
3. 6. Egzersiz 6.....	31
3. 7. Egzersiz 7.....	32
3. 8. Egzersiz 8.....	34
3. 9. Egzersiz 9.....	35
3. 10. Egzersiz 10.....	37
3. 11. Egzersiz 11.....	38
3. 12. Egzersiz 12.....	39
3. 13. Egzersiz 13.....	41
3. 14. Egzersiz 14.....	42
3. 15. Egzersiz 15.....	43
3. 16. Egzersiz 16.....	44

3. 17. Egzersiz 17.....	46
3. 18. Egzersiz 18.....	47
3. 19. Egzersiz 19.....	49
3. 20. Egzersiz 20.....	51
3. 21. Egzersiz 21.....	52
3. 22. Egzersiz 22.....	54
3. 23. Egzersiz 23.....	55
3. 24. Egzersiz 24.....	57
3. 25. Egzersiz 25.....	58
3. 26. Egzersiz 26.....	60
3. 27. Egzersiz 27.....	61
3. 28. Egzersiz 28.....	63
3. 29. Egzersiz 29.....	64
3. 30. Egzersiz 30.....	66
3. 31. Egzersiz 31.....	67
3. 32. Egzersiz 32.....	69
3. 33. Egzersiz 33.....	70
3. 34. Egzersiz 34.....	72
3. 35. Egzersiz 35.....	74
3. 36. Egzersiz 36.....	75
3. 37. Egzersiz 37.....	77
3. 38. Egzersiz 38.....	79
3. 39. Egzersiz 39.....	80
3. 40. Egzersiz 40.....	82
3. 41. Egzersiz 41.....	83
3. 42. Egzersiz 42.....	85
3. 43. Egzersiz 43.....	86
3. 44. Egzersiz 44.....	87
3. 45. Egzersiz 45.....	89
3. 46. Egzersiz 46.....	91
3. 47. Egzersiz 47.....	92
3. 48. Egzersiz 48.....	94
3. 49. Egzersiz 49.....	96
3. 50. Egzersiz 50.....	97

3. 51. Egzersiz 51.....	98
SONUÇ.....	100
KAYNAKLAR.....	103
ETİK BEYANI.....	108
SANATTA YETERLİK, SANAT ÇALIŞMASI RAPORU ORJİNALLİK RAPORU.....	109
PROFICIENCY IN ART, ART WORK REPORT ORIGINALITY REPORT.....	110
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	111

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmanın örneklemini oluşturan J. Brahms eserleri	2
Tablo 2. Egzersiz 1'deki poliritimler.....	21
Tablo 3. Egzersiz 18'deki poliritimler.....	48
Tablo 4. Konularına göre 'Piyano için 51 Egzersiz' İçerisindeki Alıştırmaların Dağılımı.....	100

GÖRSEL DİZİNİ

Görsel 1. Örnek 1: Egzersiz 1d.....	19
Görsel 2. Örnek 2: Egzersiz 4.....	19
Görsel 3. Örnek 3: Egzersiz 9b.....	19
Görsel 4. Örnek 4: Egzersiz 49.....	19
Görsel 5. Örnek 5: Egzersiz 45.....	20
Görsel 6. Egzersiz 1a (Çıkıcı).....	22
Görsel 7. Egzersiz 1a (İnici).....	22
Görsel 8. Egzersiz 1b (Çıkıcı).....	22
Görsel 9. Egzersiz 1b (İnici).....	22
Görsel 10. Egzersiz 1c (Çıkıcı).....	22
Görsel 11. Egzersiz 1c (İnici).....	22
Görsel 12. Egzersiz 1d (Çıkıcı).....	22
Görsel 13. Egzersiz 1d (İnici).....	22
Görsel 14. Egzersiz 1e (Çıkıcı).....	22
Görsel 15. Egzersiz 1e (İnici).....	22
Görsel 16. Egzersiz 1f (Çıkıcı).....	22
Görsel 17. Egzersiz 1f (İnici).....	22
Görsel 18. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 1. Bölüm, 69-71. ölçüler.....	23
Görsel 19. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var.XXI.....	23
Görsel 20. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 4. Bölüm, 266-267. ölçüler.....	23
Görsel 21. Birinci Piyanolu Dörtlü, Op. 25, 4. Bölüm, 311-312. ölçüler.....	24
Görsel 22. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 10-31. ölçüler.....	24
Görsel 23. Egzersiz 2a (Çıkıcı).....	24
Görsel 24. Egzersiz 2a (İnici).....	24
Görsel 25. Egzersiz 2b (Çıkıcı).....	25
Görsel 26. Egzersiz 2b (İnici).....	25
Görsel 27. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 4. Bölüm, 79-80. ölçüler.....	25
Görsel 28. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 35, 2. Kitap, Var I.	25
Görsel 29. Birinci Piyano Konçertosu Op. 15, 1. Bölüm, 192-193. ölçüler.....	26
Görsel 30. Egzersiz 3 (Çıkıcı).....	26
Görsel 31. Egzersiz 3 (İnici).....	26

Görsel 32. Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 23, Primo, Var. VII, 25-29. ölçüler.....	26
Görsel 33. Dördüncü Piyanolu Üçlü, 4. Bölüm, 197-201. ölçüler.....	27
Görsel 34. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Füg 86 ve 90. ölçüler.....	27
Görsel 35. Egzersiz 4 (Çıkıcı).....	27
Görsel 36. Egzersiz 4 (İnici).....	28
Görsel 37. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 35, 1. Kitap, Var. I-II.....	28
Görsel 38. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı Op. 99, 3. Bölüm, 1-4. ölçüler.....	28
Görsel 39. Kornolu Üçlü, Op. 40, 2. Bölüm, 136-143. ölçüler.....	28
Görsel 40. İkinci Piyanon Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 108-111. ölçüler.....	29
Görsel 41. Egzersiz 5.....	29
Görsel 42. Egzersiz 5a (Çıkıcı).....	30
Görsel 43. Egzersiz 5a (İnici).....	30
Görsel 44. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var V.	30
Görsel 45. İkinci Piyanon Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 141-144. ölçüler.....	30
Görsel 46. Kornolu Üçlü, Op. 40, 3. Bölüm, 5-8. ölçüler.....	31
Görsel 47. Egzersiz 6.....	31
Görsel 48. Egzersiz 6a.....	31
Görsel 49. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. IV.....	32
Görsel 50. Birinci Piyanon Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 471- 478. ölçüler.....	32
Görsel 51. İkinci Piyanon Konçertosu, Op. 83, 4. Bölüm, 206-210. ölçüler.....	32
Görsel 52. Egzersiz 7 (Çıkıcı).	33
Görsel 53. Egzersiz 7 (İnici).....	33
Görsel 54. Egzersiz 7a.....	33
Görsel 55. Egzersiz 7b.....	33
Görsel 56. İkinci Piyanon Sonatı, Op. 2, Dördüncü Bölüm, 390. ölçü.....	33
Görsel 57. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 4. Bölüm, 467-471. ölçüler.....	34
Görsel 58. C. M. von Weber'in Rondo'su Üzerine Etüt (2. Etüt) 153-156. ölçüler	34
Görsel 59. Egzersiz 8a.....	34
Görsel 60. Egzersiz 8b.....	34

Görsel 61. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 4. Bölüm, 475-483. ölçüler.....	35
Görsel 62. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 281-286. ölçüler.....	35
Görsel 63. Fantezi, Op. 116, No. 3, 9-11. ölçüler.....	35
Görsel 64. Egzersiz 9a (Çıkıcı).....	36
Görsel 65. Egzersiz 9a (İnici).....	36
Görsel 66. Egzersiz 9b.....	36
Görsel 67. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 1. Bölüm, 56-68. ölçüler.....	36
Görsel 68. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 1. Bölüm, 341. ölçü.....	36
Görsel 69. Rapsodi Op. 79, No. 1, 99-101. ölçüler.....	37
Görsel 70. Egzersiz 10.....	37
Görsel 71. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 2. Bölüm, 95-101. ölçüler.....	38
Görsel 72. Intermezzo Op. 118, No. 2, 20-22. ölçüler.....	38
Görsel 73. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 35, 2. Kitap, Var. V, 11-13. ölçüler.....	38
Görsel 74. Egzersiz 11a.....	38
Görsel 75. Egzersiz 11b.....	38
Görsel 76. Rapsodi, Op. 79, No.1, 94-98. ölçüler.....	39
Görsel 77. İki Piyano İçin Sonat, Op. 34b, 1. Bölüm, Piyano II, 65-67. ölçüler....	39
Görsel 78. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 66-70. ölçüler.....	39
Görsel 79. Egzersiz 12.....	40
Görsel 80. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı Op. 99, 4. Bölüm, 16-18. ölçüler.....	40
Görsel 81. Intermezzo, Op. 118, No. 2, 35-39. ölçüler.....	40
Görsel 82. Romans, Op. 118, No. 5, 1-8. ölçüler.....	40
Görsel 83. Egzersiz 13.....	41
Görsel 84. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Füg, 32-38. ölçüler.....	41
Görsel 85. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 2. Bölüm, 91-92. ölçüler.....	42
Görsel 86. Klarinetli Üçlü, Op. 114, 2. Bölüm. 17. ölçü.....	42
Görsel 87. Egzersiz 14.....	42
Görsel 88. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 1. Bölüm, 38-41. ölçüler.....	43
Görsel 89. İkinci Klarinet-Piyano Sonatı, Op. 120, No. 2, 2. Bölüm, 160-167. ölçüler.....	43
Görsel 90. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. VI..	43
Görsel 91. Egzersiz 15.....	44

Görsel 92. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 59-62. ölçüler.....	44
Görsel 93. Intermezzo, Op. 118, No. 2, 31-33. ölçüler.....	44
Görsel 94. Balad, Op. 118, No. 3, 41-44. ölçüler.....	44
Görsel 95. Egzersiz 16a.....	45
Görsel 96. Egzersiz 16b.....	45
Görsel 97. Egzersiz 16c.....	45
Görsel 98. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 2. Bölüm, 106-107. ölçüler.....	45
Görsel 99. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. I...	45
Görsel 100. Balad, Op. 10, No. 4, 47-51. ölçüler.....	46
Görsel 101. Egzersiz 17 (Çıkıcı).....	46
Görsel 102. Egzersiz 17 (İnici).....	46
Görsel 103. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 450-462. ölçüler.....	47
Görsel 104. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Tema..	47
Görsel 105. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 3. Bölüm, 96-97. ölçüler.....	47
Görsel 106. Egzersiz 18a.....	48
Görsel 107. Egzersiz 18b.....	48
Görsel 108. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 102-106. ölçüler.....	49
Görsel 109. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 94-95. ölçüler.....	49
Görsel 110. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 129. ölçü.....	49
Görsel 111. Egzersiz 19.....	49
Görsel 112. Üçüncü Piyanolu Dörtlü, Op. 60, 2. Bölüm, 216-231. ölçüler.....	50
Görsel 113. Kornolu Üçlü, Op. 40, 1. Bölüm, 110-117. ölçüler.....	50
Görsel 114. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 4. Bölüm, 484-486. ölçüler.....	51
Görsel 115. Egzersiz 20.....	51
Görsel 116. Capriccio, Op. 76, No. 1, 54-59. ölçüler.....	52
Görsel 117. J. S. Bach'ın Presto'su Üzerine Etüt (4. Etüt), 1-10. ölçüler.....	52
Görsel 118. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 189-190. ölçüler.....	52
Görsel 119. Egzersiz 21a.....	53
Görsel 120. Egzersiz 21b.....	53
Görsel 121. İkinci Piyanolu Üçlü, Op. 87, 1. Bölüm, 355-359. ölçüler.....	53
Görsel 122. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 2. Kitap, Var.VII.....	53
Görsel 123. Üçüncü Keman-Piyano Sonatı, Op. 108, 4. Bölüm, 85- 92. ölçüler..	54
Görsel 124. Egzersiz 22 (Çıkıcı).....	54

Görsel 125. Egzersiz 22 (İnici).....	54
Görsel 126. Intermezzo, Op. 117, No. 2, 76-80. ölçüler.....	55
Görsel 127. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 63-64. ölçüler..	55
Görsel 128. İki Piyano için Sonat, Op. 34b, 4. Bölüm, Piyano I, 423-427. ölçüler.	55
Görsel 129. Birinci Piyano Konçertosu Op. 15, 1. Bölüm, 196-198. ölçüler.....	55
Görsel 130. Egzersiz 23a.....	55
Görsel 131. Egzersiz 23b.....	55
Görsel 132. Egzersiz 23c.....	56
Görsel 133. Birinci Piyano Konçertosu Op. 15, 1. Bölüm, 95-98. ölçüler.....	56
Görsel 134. İkinci Keman-Piyano Sonatı, Op.100, 1. Bölüm, 200-202. ölçüler....	56
Görsel 135. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 29-33. ölçüler.....	56
Görsel 136. Egzersiz 24a.....	57
Görsel 137. Egzersiz 24b.....	57
Görsel 138. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 22-31. ölçüler.....	57
Görsel 139. İki Piyano İçin Sonat, Op. 34b, 2. Bölüm, Piyano II, 10-11. ölçüler...	58
Görsel 140. Tema ve Varyasyonlar, Op. 18b, 145-161. ölçüler.....	58
Görsel 141. Egzersiz 25a.....	59
Görsel 142. Egzersiz 25b.....	59
Görsel 143. Egzersiz 25c.....	59
Görsel 144. Balad, Op. 10, No. 2, 70-73. ölçüler.....	59
Görsel 145. Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 56b, Final, 39-43. ölçüler.....	59
Görsel 146. Intermezzo, Op. 117, No. 1, 1-5. ölçüler.....	60
Görsel 147. Egzersiz 26a.....	60
Görsel 148. Egzersiz 26b.....	60
Görsel 149. Egzersiz 26c.....	60
Görsel 150. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 99, 4. Bölüm, 135-137. ölçüler	61
Görsel 151. Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No.1, Var. II, 51-55. ölçüler.....	61
Görsel 152. J. S. Bach'ın 'Presto'su Üzerine Etüt (3. Etüt), 26-29. ölçüler.....	61
Görsel 153. Egzersiz 27.....	62
Görsel 154. Birinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 78, 3. Bölüm, 1-9. ölçüler.....	62
Görsel 155. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 3. Bölüm, 73-79. ölçüler.....	62
Görsel 156. Intermezzo, Op. 119, No. 3. 43-44. ölçüler.....	62

Görsel 157. Egzersiz 28.....	63
Görsel 158. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 124-127. ölçüler.....	63
Görsel 159. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 2. Bölüm, 76-86. ölçüler..	64
Görsel 160. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar Op. 35, 2. Kitap, Var XIII.....	64
Görsel 161. Egzersiz 29.....	65
Görsel 162. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar Op.35, 2. Kitap, Var XI.....	65
Görsel 163. İkinci Klarinet-Piyano Sonatı, Op.120, No.2, Birinci Bölüm, 85-87. ölçüler.....	65
Görsel 164. Üçüncü Piyanolu Üçlü, Op.101, 4. Bölüm, 238- 240. ölçüler.....	66
Görsel 165. Egzersiz 30.....	66
Görsel 166. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 170-173. ölçüler.....	66
Görsel 167. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 20-24. ölçüler..	67
Görsel 168. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 521-527. ölçüler.....	67
Görsel 169. Egzersiz 31a (Çıkıcı).....	67
Görsel 170. Egzersiz 31a (İnici).....	67
Görsel 171. Egzersiz 31b (Çıkıcı).....	67
Görsel 172. Egzersiz 31b (İnici).....	67
Görsel 173. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 2. Bölüm, 120-123. ölçüler.....	68
Görsel 174. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 99, 3. Bölüm, 37-46. ölçüler....	68
Görsel 175. Kornolu Üçlü, Op. 40, 4. Bölüm, 106-108. ölçüler.....	68
Görsel 176. Egzersiz 32a.....	69
Görsel 177. Egzersiz 32b.....	69
Görsel 178. Birinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 78, 2. Bölüm, 83-90. ölçüler.....	70
Görsel 179. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 53-58. ölçüler..	70
Görsel 180. J. S. Bach'ın Chaconne'u Üzerine Sol El İçin Etüt (5. Etüt), 97-100. ölçüler.....	70
Görsel 181. Egzersiz 33a.....	71
Görsel 182. Egzersiz 33a (Varyant).....	71
Görsel 183. Egzersiz 33.....	71
Görsel 184. Egzersiz 33b (Varyant).....	71
Görsel 185. Intermezzo, Op. 116, No. 2, 61-65. ölçüler.....	71
Görsel 186. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. X.72	

Görsel 187. Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 56b, Piyano I, Var. III.....	72
Görsel 188. Egzersiz 34a (Çıkıcı).....	72
Görsel 189. Egzersiz 34a (İnici).....	72
Görsel 190. Egzersiz 34b (Çıkıcı).....	73
Görsel 191. Egzersiz 34b (İnici).....	73
Görsel 192. Egzersiz 34c (Çıkıcı).....	73
Görsel 193. Egzersiz 34c (İnici).....	73
Görsel 194. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 2. Bölüm, 30-36. ölçüler.....	73
Görsel 195. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 2. Bölüm, 114-118. ölçüler.....	74
Görsel 196. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XIX.....	74
Görsel 197. Egzersiz 35.....	74
Görsel 198. Egzersiz 35 (Varyant).....	74
Görsel 199. Intermezzo Op. 117, No.3, 16-18. ölçüler.....	75
Görsel 200. Romans, Op. 118, No. 5, 30-32. ölçüler.....	75
Görsel 201. Capriccio, Op. 76, No. 8, 3-5. ölçüler.....	75
Görsel 202. Egzersiz 36.....	76
Görsel 203. Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 9, Var. IX.....	76
Görsel 204. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 345-348. ölçüler.....	76
Görsel 205. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 4. Bölüm, 375-376. ölçüler.....	77
Görsel 206. Egzersiz 37a.....	77
Görsel 207. Egzersiz 37b.....	77
Görsel 208. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 310-316. ölçüler.....	78
Görsel 209. Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 9, Var. X, 25-33. ölçüler.....	78
Görsel 210. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 128-131. ölçüler.....	78
Görsel 211. Egzersiz 38 (Çıkıcı).....	79
Görsel 212. Egzersiz 38 (İnici).....	79
Görsel 213. Tema ve Varyasyonlar, Op. 18b, 58-60. ölçüler.....	79
Görsel 214. Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No. 1, Var. IX.....	80
Görsel 215. Üçüncü Piyanolu Dörtlü, Op. 60, 4. Bölüm, 173-181. ölçüler.....	80
Görsel 216. Egzersiz 39 (Çıkıcı).....	80

Görsel 217. Egzersiz 39 (İnici).....	81
Görsel 218. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XIII.....	81
Görsel 219. Tema ve Varyasyonlar, Op. 18b, 1-7. ölçüler.....	81
Görsel 220. Capriccio, Op. 76. No. 2, 64-66. ölçüler.....	81
Görsel 221. Egzersiz 40a.....	82
Görsel 222. Egzersiz 40b.....	82
Görsel 223. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 255-256. ölçüler.....	82
Görsel 224. Lied, Op. 58. No.1, 'Blinde Kuh' 1-9. ölçüler.....	82
Görsel 225. J. S. Bach'ın Presto'su üzerine Etüt (4. Etüt), 36-45. ölçüler.....	83
Görsel 226. Egzersiz 41a.....	83
Görsel 227. Egzersiz 41b.....	83
Görsel 228. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 3. Bölüm, 109-122. ölçüler.....	84
Görsel 229. Macar Dansı, No. 4, Secondo, 57-67. ölçüler.....	84
Görsel 230. Lied, Op. 84. No. 2, 'Der Kranz' 1-6. ölçüler.....	84
Görsel 231. Egzersiz 42a.....	85
Görsel 232. Egzersiz 42b.....	85
Görsel 233. Birinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 78, 3. Bölüm, 95-100. ölçüler.....	85
Görsel 234. Org için Prelüd ve Füg, No. 2, 21. ölçü.....	85
Görsel 235. Alman Halk Şarkısı, No.16, 'Wach auf mein Herzensschöne' 19-27. ölçüler.....	86
Görsel 236. Egzersiz 43a.....	86
Görsel 237. Egzersiz 43b.....	86
Görsel 238. Intermezzo, Op. 117, No. 2, 23-26. ölçüler.....	86
Görsel 239. Rapsodi, Op. 79, No. 1, 34-37. ölçüler.....	87
Görsel 240. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 1. Bölüm, 114-119 ölçüler.....	87
Görsel 241. Egzersiz 44a (Çıkıcı).....	87
Görsel 242. Egzersiz 44a (İnici).....	87
Görsel 243. Egzersiz 44b (Çıkıcı).....	88
Görsel 244. Egzersiz 44b (İnici).....	88
Görsel 245. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 368-369. ölçüler.....	88
Görsel 246. Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No. 1, Var. XI, 23-25. ölçüler.....	88

Görsel 247. Birinci Klarinet-Piyano Sonatı, Op. 120, No. 1, 1. Bölüm, 76-77. ölçüler.....	89
Görsel 248. Egzersiz 45.....	89
Görsel 249. Egzersiz 45 (Varyant).....	90
Görsel 250. Balad, Op. 10, No. 2, 52-55. ölçüler.....	90
Görsel 251. Macar Dansı, No. 4, Primo, 83-105. ölçüler.....	90
Görsel 252. Bir Macar Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No. 2, Var. VIII....	91
Görsel 253. Egzersiz 46a.....	91
Görsel 254. Egzersiz 46b.....	91
Görsel 255. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 1. Bölüm, 126-131. ölçüler.	92
Görsel 256. Intermezzo, Op. 76, No. 3, 1-6. ölçüler.....	92
Görsel 257. Intermezzo, Op. 118, No. 6, 41-44. ölçüler.....	92
Görsel 258. Egzersiz 47 (Çıkıcı).....	93
Görsel 259. Egzersiz 47 (İnici).....	93
Görsel 260. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XXIV.....	93
Görsel 261. Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 56b, Piyano I, Final, 103-113. ölçüler.....	94
Görsel 262. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. XIV, 10-14.ölçüler.....	94
Görsel 263. Egzersiz 48.....	95
Görsel 264. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 97-98. ölçüler... 95	95
Görsel 265. İkinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 100, 1. Bölüm, 50-53. ölçüler..... 95	95
Görsel 266. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 207-210. ölçüler..... 95	95
Görsel 267. Egzersiz 49a.....	96
Görsel 268. Egzersiz 49b.....	96
Görsel 269. Gigue, No. 1, 33-36. ölçüler.....	96
Görsel 270. Romans, Op. 118, No. 5, 18-19. ölçüler.....	96
Görsel 271. İki Piyano için Sonat, Op. 34b, 1. Bölüm, Piyano I, 135-138.ölçüler	97
Görsel 272. Egzersiz 50.....	97
Görsel 273. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg Op. 24, Var. XXII.....	97

Görsel 274. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. XI.....	98
Görsel 275. Capriccio, Op. 116, No. 7, 70-71. ölçüler.....	98
Görsel 276. Egzersiz 51.....	98
Görsel 277. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 2. Bölüm, 69-72. ölçüler.....	99
Görsel 278. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 263-265. ölçüler.....	99
Görsel 279. İkinci Piyanolu Üçlü, Op. 87, 4. Bölüm, 67-74. ölçüler.....	99

GİRİŞ

“Teknik bakımdan, her zaman silahlanmış ve hazır durumda olmalısınız. Böylece her yeni parçayı çalışırken, dikkatinizi hemen onun düşünsel içeriği üzerinde yoğunlaştırabilir, teknik sorunlar yüzünden vakit kaybetmemiş olursunuz.” (Xardel, 2007, S.102).

Virtüöz piyanist Busoni'nin de ifade ettiği gibi piyano eğitiminde ve icrasında, fiziksel kapasitenin artırılmasını hedefleyen teknik çalışmaların önemli bir yeri vardır. Bu teknik çalışmaları gamlar, arpejler, etütler, egzersizler vb. oluşturmaktadır. Belirli bir konuyu inceleyen, araştıran eser, yazı, ön çalışma anlamına gelen etüt; enstrüman için yazılmış müzik eserlerinde, genellikle kısa ve dikkate değer ölçüde zor, teknik becerileri kusursuzlaştırmak ve icracının gelişimine yardım etmek amacı için yazılan eserlerdir (Akar, 2013, s. 1). Czerny, Clementi, Cramer, Hummel ve Moscheles gibi pedagog yönleriyle öne çıkan besteciler yazdıkları etütleriyle öğrencilerin uzun yıllar çalışabildikleri bir repertuar oluşturmuş oldukları gibi; Chopin, Liszt, Rahmaninov, Debussy gibi müzik tarihi içerisinde devrimci niteliğinde bulunan besteciler de kendi stillerini katarak geliştirdikleri etüt formundan çok sayıda örnekleri piyano literatürüne kazandırmışlardır.

Bu etütlerin yanı sıra piyanistler, eğitimlerinin başlangıçlarından itibaren egzersiz çalışarak da tekniklerini geliştirmeyi hedeflerler. Egzersizler, belirli teknik öğeleri barındıran motiflerin kalıplar halinde tekrar edildiği alıştırmalardır. Egzersiz metotlarının en bilinenleri Hanon, Cesi ve Pischna olsa da eserlerini icra etmenin yüksek seviyede teknik kapasite gerektirdiği bilinen Brahms ve Liszt gibi bestecilerin de egzersiz kitapları mevcuttur.

Yukarıda adı geçen, piyano edebiyatı için büyük öneme sahip olan ve isimleri günümüze dek yaşayan bestecilerin her biri yaşadıkları dönemde besteciliklerinden çok piyanistlikleri ile tanınmışlardır. Bu bestecilerin birçoğu pedagojik eserler üretmeye yönelmişlerdir. Gelişen enstrüman kapasitesi ile doğru oranda ilerleyen teknik gelişmeler, egzersiz ve etüt üretme ihtiyacının birinci sebebi olmuştur. Piyanist/besteciler ürettikleri alıştırmalar sayesinde hem kendi çalışma rutinlerini oluşturmuş hem de eserlerini çalışacak olan diğer müzisyenlere yardımcı olmayı

hedeflemişlerdir. Teknik çalışmaların yazıya dökülmesinin ikinci bir sebebi ise yaşadıkları dönemde öğretmenliğin önemli bir gelir kaynağı olması olmuştur. Çoğu besteci/piyanistin yetiştirdiği öğrencilere hem derslerde hem de sonrasında çalışma kaynağı olması için alıştırma yazdığı bilinmektedir.

Hem müzik tarihi hem de piyano edebiyatı içerisinde önemli yer tutan bestecilerden biri olan Johannes Brahms'ın onu günümüze taşıyan birincil kimliği her ne kadar besteciliği olsa da yaşadığı dönemde piyanistliği ve öğretmenliği de aktif kimliklerinden olmuştur. Brahms'ın öğretmen kimliğinin en büyük ürünü olan "51 Übungen für das Pianoforte" (Piyano için 51 Egzersiz) öğrencilerinin teknik çalışmalarına yardımcı olması fikrinden doğup uzun zaman içerisinde son halini almış olan bir alıştırma dizisidir. Bu 51 egzersiz, piyanisti pek çok teknik yönden geliştirmeye yönelik olup, Brahms'ın eserlerindeki benzer teknik pasajlar için de hazırlık ve kolaylık sağlamaktadır.

Bu çalışmada "Piyano için 51 Egzersiz" içerisindeki alışırmalar teknik açıdan incelenip, Tablo 1'de listelenen Brahms'ın eserleri içerisindeki piyano partilerinden her egzersiz ile benzerlik gösteren en az 3 pasaj örnek olarak verilerek "Brahms egzersizleri çalışmanın, eserleri üzerinde sağladığı kolaylık var mıdır?" sorusuna somut bir cevap aranmıştır.

ESER	ENSTRÜMAN
Op. 1, Birinci Piyano Sonatı	Solo Piyano
Op. 2, İkinci Piyano Sonatı	Solo Piyano
Op. 5, Üçüncü Piyano Sonatı	Solo Piyano
Op. 9, Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar	Solo Piyano
Op. 10, Baladlar	Solo Piyano
Op. 15, Birinci Piyano Konçertosu	Solo Piyano + Orkestra
Op. 18b, Tema ve Varyasyonlar	Solo Piyano
Op. 21, No.1, Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar	Solo Piyano
Op. 21, No. 2, Bir Macar Teması Üzerine Varyasyonlar	Solo Piyano

Op. 23, Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar	Dört-el Piyano
Op. 24, Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg	Solo Piyano
Op. 25, Birinci Piyanolu Dörtlü	Piyano+Keman+Viyola+Viyolonsel
Op. 26, İkinci Piyanolu Dörtlü	Piyano+Keman+Viyola+Viyolonsel
Op. 34b, İki Piyano İçin Sonat	İki Piyano
Op. 35, Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar	Solo Piyano
Op. 38, Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı	Piyano+Viyolonsel
Op. 40, Kornolu Üçlü	Piyano+Korno+Keman
Op. 56b, Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar	İki Piyano
Op. 58, Liedler	Piyano+Vokal
Op. 60, Üçüncü Piyanolu Dörtlü	Piyano+Keman+Viyola+Viyolonsel
Op. 76, Piyano Parçaları	Solo Piyano
Op. 78, Birinci Keman-Piyano Sonatı	Piyano+Keman
Op. 79, Rapsodiler	Solo Piyano
Op. 83, İkinci Piyano Konçertosu	Solo Piyano + Orkestra
Op. 84, Liedler	Piyano+Vokal
Op. 87, İkinci Piyanolu Üçlü	Piyano+Keman+Viyolonsel
Op. 99, İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı	Piyano+Viyolonsel
Op. 100, İkinci Keman-Piyano Sonatı	Piyano+Keman
Op. 101, Üçüncü Piyanolu Üçlü	Piyano+Keman+Viyolonsel
Op. 108, Üçüncü Keman-Piyano Sonatı	Piyano+Keman
Op. 114, Klarinetli Üçlü	Piyano+Klarinet+Viyolonsel
Op. 116, Fanteziler	Solo Piyano
Op. 117, Intermezzolar	Solo Piyano
Op. 118, Piyano Parçaları	Solo Piyano
Op. 119, Piyano Parçaları	Solo Piyano
Op. 120, No. 1, Birinci Klarinet-Piyano Sonatı	Piyano+Klarinet
Op. 120, No. 2, İkinci Klarinet-Piyano Sonatı	Piyano+Klarinet
Dördüncü Piyanolu Üçlü	Piyano+Keman+Viyolonsel
5 Etüt	Solo Piyano

Macar Dansları	Dört-el Piyano
Alman Halk Şarkıları	Piyano+Vokal
Org için Prelüd ve Füg No.2	Solo Org
Gigue No.2	Solo Piyano

Tablo 1. Araştırmanın örneklemini oluşturan J. Brahms eserleri

Bu egzersiz serisi yalnızca piyanistin tekniğini geliştirmek için değil, aynı zamanda Brahms'ın piyanistliğini ve teknik problemlere yaklaşımını anlamak için ve en önemlisi de bestecinin piyano yazı stilini tanımak için çok büyük bir yardımcı kaynaktır.

BÖLÜM 1: BRAHMS'IN MÜZİSYEN KİMLİKLERİ

Bu bölümde Johannes Brahms'ın müzikal eğitimi; piyanist ve öğretmen yönleri hayatındaki gelişmeler doğrultusunda incelenmiştir.

1.1. Brahms'ın Piyanist Kimliği

Johannes Brahms (1833-Hamburg), flüt ve kornonun yanı sıra tüm yaylı çalgılarda yetkin bir müzisyen olan Johann Jakob Brahms'ın oğlu olarak ilk müzik derslerini babasından alır. Maddi açıdan bolluk içerisinde olmayan babası, oğlunun yeteneğini farkederek, onun da kendisi gibi bütün enstrümanlara hâkim olan bir müzisyen olmasını istediği, böylelikle rahatlıkla para kazanabileceğine inandığı için ona keman, viyolonsel ve korno öğretmeye başlar ancak Brahms daha yedi yaşındayken, öğrenmek istediği müzik aleti olarak piyanoyu seçer. Bunun üzerine babası, oğlunu piyano öğrenmesi için Hamburg'da tanınan bir öğretmen olan Otto Friedrich Willibald Cossel'e götürür. Cossel'in görüşüne göre, besteleme arzusu Brahms'ı piyano pratiğinden uzaklaştırıp, piyanist kariyerine engel teşkil etmeye başladığına ve eğer besteleme fikrinden vazgeçerse onun iyi bir piyanist olacağına inanır (Au, 2003, s.8). Brahms'ın piyano öğrencisi olarak ilerleme hızından çok etkilenen Cossel, 1843'te kendi hocası olan Eduard Marxsen'den öğrencisinin eğitimi üzerine destek ister. Hamburg'da dikkate değer bir piyanist ve üretken bir besteci olan Marxsen, Bach ve Beethoven'ı iyi bilen bir öğretmen olarak öğrencisi Brahms ile olan çalışmalarına bu müzikleri sıkça dahil eder (Blom, 1955, s. 870). 1846'da Marxsen piyanonun yanında Brahms'a teori de öğretmeye başlar.

10 yaşındayken, Amerika'ya çocuk dahi olarak gönderilmesi planı gündemde iken öğretmenleri yaşı gereği Brahms'ın konser kariyerine hazır olmadığını düşünerek bu teklifi kabul etmezler. Onun yerine yeteneğini gösterip kariyer yoluna başlaması amacı ile babası tarafından ayarlanmış olan bir yardım konseri ile ilk kez sahneye çıkar. 1847'de Brahms 14 yaşındayken ikinci sahne deneyiminin ardından bir süre düzenli olarak konserlerde yer alır. Yer aldığı bu konserlerde solo eser icralarının yanı sıra oda müziği, enstrüman ve şan eşliği de yapar.

14 Nisan 1849'da verdiği bir halk konseri üzerine Hamburg Gazetesi'nde hakkında yazı yazılır:

“Brahms, umut verici bir gelecek vaat eden, yetenekli olduğu kadar da mütevazı bir piyanist. Performansı sadece teknik becerileri yönünden değil, o yaşlarda sık rastlanmayan sıra dışı bir estetik anlayışı yönünden de oldukça dikkat çekici idi” (Au, 2003, s.10).

Hakkında yazılan olumlu yorum, konser kariyerinde bir ivmeye neden olmaz. Bir süreliğine sahnede başka müzisyenlerle birlikte yer alır. 1850'de Brahms, politik sebeplerden ötürü ülkesini terk etmek zorunda kalmış ünlü bir Macar kemancı olan Eduard Remenyi ile tanışır ve bir ev konserinde birlikte sahne alırlar. Konserden sonra birlikte turneye çıkma kararı alarak Nisan 1853'te Hamburg'dan ayrılıp bu bölgedeki küçük kasabalara giderler. Konserlerin başarısı üzerine ikili, turnelerini Hannover ve Weimar gibi daha büyük şehirlere genişletirler. Hannover'de Brahms, hayat boyu arkadaşı olacak olan kemancı Joseph Joachim ile, Weimar'da ise dönemin popüler piyanist ve bestecisi olan Franz Liszt ile tanışır.

Partneri Remenyi ile yollarını ayırdıktan sonra Joachim'i ziyaret etmek için Göttingen'e giden Brahms onun Robert Schumann ile tanışıyor olmasından cesaret alarak Düsseldorf'taki Schumann evini ziyaret ederek kendisini tanıtır. Yalnızca Robert Schumann ile değil bütün ailesi ile hayatı boyunca yakın olmaya devam etmiştir. Schumann onun yazdığı müzikleri çok beğenir ve hakkında övgü dolu bir makale yayımlar (Blom, 1955, s. 871). Sağlık problemleri yaşayan Robert Schumann'ın son senelerinde yanında olan Brahms, onun 1856'daki ölümünden sonra da eşi Clara Schumann'a destek olmaya devam edip, müzikal konularda her zaman öncelikle ona danışmıştır.

Bu dönemde Clara Schumann ve Joachim ile yazışmaları Brahms'ın konser kariyerine ara verme isteğinin kanıtıdır ancak bir süre sonra ailesinden gelen ısrarlar üzerine Hannover'de bir konser serisine başlar. Brahms'a bu konserlerinde piyanist Clara Schumann ve kemancı Joseph Joachim eşlik eder. Brahms, Bremen'de ve Hamburg'da seyircilerden olumlu tepkiler alır. Bu motivasyon üzerine Brahms 1856'da solo çalışmalarını sürdürerek Leipzig, Hamburg, Kiel ve Altona şehirlerini

içeren bir konser turnesine çıkar. Mayıs ayında Köln ve Bonn'da iki hafta önce tanışmış olduğu bariton Julius Stockhausen ile konserler verir.

Robert Schumann'ın ölümü üzerine Brahms kendisini anma konserinde sahne alır. Birkaç ziyaret sonrası 1857'de Detmold'e yerleşir. Detmold Sarayı'nda piyanist ve koro şefi olarak göreve başlaması üzerine bir süre sahnelerden uzak kalır. Bu dönemde bestecilik tarafına yönelen Brahms bundan sonraki konser programlarında da kendi eserlerine ağılık verecektir. 1859'da Hannover, Leipzig ve Hamburg'a giderek kendi Re minör 1. Pişano Konçertosu'nun prömiyerini gerçekleştirir. 1860'larda Brahms bestecilik kariyerini geliştirirken, çeşitli müzik direktörlüğü pozisyonlarında tanıtım için kendi bestelerinden oluşan konserler vermeye devam eder. Brahms, dönemin en önemli müzik başkentlerinden biri olan Viyana'daki ilk konserini Kasım 1862'de gerçekleştirerek Hellmesbeger Quartet üyeleriyle kendi Sol minör piyanolu dörtlüsünü seslendirir. Her ne kadar Viyanalı eleştirmenler sadece Schumann'ın Fantezi'si yorumu hakkında yazmış olsalar da Brahms ailesine şunları yazar:

Dünkü konser umduğumdan çok daha iyi gitti. İnsanlar hem piyanist hem de besteci olarak benden son derece memnun kaldılar. Salonda büyük bir alkış ve gerçek bir coşku vardı; ben de çalarken sanki evde arkadaşlarımlaymışım gibi özgür hissettim. Burada seyircinin yaklaşımı bizimkinden çok farklı. Ne kadar dikkatle dinlediklerini görmelisiniz! (Au, 2003, s.15).

Konserlerinin başarısı Viyana'yı onun geçici evi yapar ve sonunda şehre yerleşir. 1865 yılında, finansal ihtiyaç nedeniyle, Brahms kapsamlı bir konser dönemine başlayarak Avusturya ve Almanya'yı dolaşır, Hollanda ve İsviçre'ye kadar gider. Turnedeiken Joachim ve C. Schumann'a yazdığı mektuplarında konserlerinin ne kadar başarılı geçtiğinden ve piyanist olarak formunun yerinde oluşunun onu ne kadar neşelendirdiğinden bahseder. Bu sevinçli tavrı kısa süresinde Joachim'le çıkacağı yeni bir konser turundan önce değişir, yazdığı bir mektupta şöyle der: "İçimden konser vermek gelmiyor, evde kendi başıma çalıştığımda daha mutlu oluyorum. Sen şimdi büyük bir virtüöz oldun ve kendi yolunu çizdin, seninle eskisi kadar uyumlu olduğumuzu düşünmüyorum" (Geiringer, 1981, s. 356).

Kasım 1867'de Brahms Joachim ile 1879'a kadar bir daha olmamak üzere bir turneye çıkar. Joachim'in Berlin Kraliyet Müzik Konservatuvarı Müdürü olması

sebebiyle araya giren 13 yılı Brahms, eski partneri bariton Stockhausen ile birlikte konser vererek değerlendirir. Turneleri Hamburg'da başlar ve Kopenhag'da sona erer. Bu konser dizisinin sonundan itibaren Brahms, programlarında nadiren kendi besteleri dışındaki eserlere yer verir. 1870'lerde konser vermeye devam eder ancak Florence May'a çalışmasının eskisi gibi olmadığını söyler (Au, 2003, s.18).

1870'lerin sonunda, Brahms'ın verdiği konser sayısı bariz bir şekilde azalır. Joachim'in 1878'de Hollanda'daki konser teklifini geri çevirerek kendisine şöyle yazar:

“Konserden kaçınma alışkanlığımın büyümesine çok fazla izin verdim ve kendimi sadece kendim için çalmaya alıştırdım” (Au, 2003, s.19).

Ancak 1879'da ikinci bir teklifi kabul eder ve ikili Eylül ayında Transylvania'ya konser turnesine çıkarlar. 9 Kasım 1881'de 2. Piyano Konçertosu'nun prömiyerini Budapeşte'de gerçekleştirerek bu performansı Almanya, İsviçre ve Hollanda'ya taşır. Performansları bazı olumsuz eleştiriler alarak Brahms'ın piyanistliğinin eski formunda olmadığı düşünülür (Au, 2003, s.20).

Bunun üzerine Brahms, sadece yeni eserlerini tanıtmak üzere sahneye çıkar ve nadiren eşlik yapar. Aralık 1893'de, Brahms mezzo-soprano Alice Barbi'nin Viyana'daki veda konserinde yer alır. Habersizce kulise giderek Barbi'ye ona piyanoda eşlik etmek istediğini söyler. O gece seyirciler reklamı yapılan piyanist yerine Brahms'ı piyanoda görürler. Brahms'ın son halka açık konseri, Kendi Klarinet Sonatı'nı, Piyanolu Dörtlüsü'nü ve Handel Varyasyonları'nı seslendirdiği 1895 yılındaki Meiningen Müzik Festivali olur. Daha geç tarihli herhangi bir konser kaydı bulunmamıştır.

1.2. Brahms'ın Öğretmen Kimliği

Brahms, piyano öğretmenliğine on dört yaşındayken henüz kendisi de öğrenci olduğu dönemde başlar. On altı yaşındayken, daha fazla öğrencisi olur ve kazancını öğretmek elde eder. Brahms'ın ilk öğrencileri, ortaokul öğretmeni ve babasının bir tanıdığı olan on üç yaşındaki kızı Liechen Gieseman'dır. Bu dönemdeki öğrencilerinin çoğunluğunu kendi öğretmenleri Cossel ve Marxsen'in Brahms'a yönlendirdikleri

öğrencilerin oluşturduğu düşünülmektedir (Au, 2003, s.22). 1850'lerin başında Brahms öğretmen olarak daha büyük bir üne sahip olur. Hamburg müzik yayıncısı August Craz'nın oğlu Alwin Craz'e ders verir.

Brahms'ın öğretmenlik kariyerine devam etme niyeti olmamasına rağmen, para kazanmak için bunu yapmaya devam eder. 1855'te, Brahms Diüsseldorf'ta kaldığı süre boyunca o zaman orada yaşayan Joachim'ın kuzeni Anna Wittgenstein'a piyano dersleri verir. Detmold Dükalığı'ndan Laura von Meysenbug, Clara Schumann'ın tavsiyesi üzerine Brahms'a gelir. 1857-59 yılları arasında üç aylık bir süre boyunca Brahms Prenses Frederike ve Detmold Sarayı'nın diğer aristokrat amatörlerine piyano öğretir. Hamburg'da yaşadığı dönemde öğrencileri arasında Friedchen Wagner de vardır.

1862-64 yılları arasında Viyana'da olduğu süre içerisinde sadece birkaç tane öğrencisi vardır. Viyana'daki öğrencileri daha çok yerel bir müzisyen olan ve Brahms'ı takdir eden Julius Epstein'in tavsiyesi üzerine gelenlerdir. 1869'da Brahms'ın artık öğretmenlikten elde ettiği gelire ihtiyacı kalmaması üzerine Ferdinand Hiller tarafından önerilen Köln Konservatuarı'ndaki ve Joachim tarafından sunulan Berlin'deki Kraliyet Müzik Konservatuarı'ndaki öğretmenlik pozisyonlarını geri çevirir.

Clara Schumann'a göre, 1870'lerin başında Brahms artık düzenli vermeyi bırakır (Au, 2003, s.23). Ancak Clara Schumann, kendisi yaz aylarında konser turnesindeyken, kızı Eugenie'ye öğrenme hevesini teşvik etmek için Brahms'ın ona piyano öğretmesini, aynı zamanda kendi öğrencisi olan Florence May'ın mekanik zorluklarının üstesinden gelmesi hususunda Brahms'tan yardım ister. Florence May, Brahms'ın öğretmenliğiyle ilgili şunları yazar:

Brahms, ideal bir piyano öğretmeninde kesinlikle olması gereken her kaliteye, tek bir değişiklik yapmasına gerek olmayacak seviyede sahipti. Kendisi katı ve mutlak; nazik, sabırlı ve cesaret vericiydi; sadece net değil, aynı zamanda ışığın da kendisi idi; teknik çalışmanın her detayını kapsamlı bir şekilde biliyordu ve mümkün olan en kısa yöntemlerle öğretebiliyordu; öğrencisinin elindeki her türlü işin tam müzikal anlamını kavraması için çabalamaktan bıkmıyordu; bir de üstüne dakikti (May, 1900, s. 9-10).

Eugenie Schumann:

“Florence’a katılarak Brahms’in her zaman nazik ve sabırlı olduğunu söyleyebilirim.” diyerek Brahms’in Florence’ın ilerlemesine sadece öğretim teknikleriyle değil sahne hakimiyeti açısından da fayda sağladığını ekler. İki öğrencisi de Brahms’in teknik eğitim yöntemlerine dikkat çekerler. Brahms’in, çektikleri teknik zorluklar karşısında onlara birçok alıştıırma, gam, arpej, tril, çift nota ve oktav çalıştırarak zorlukların üstesinden gelmelerini sağladığını belirtirler (Au, 2003, s.24).

BÖLÜM 2: “51 ÜBUNGEN FÜR DAS PIANOFORTE” (PIYANO İÇİN 51 EGZERSİZ)

Bu bölümde egzersizlerin ortaya çıkışı, yayımlanma süreci ve serinin genel özellikleri anlatılmaktadır.

2.1. Tarihçe ve Yayın

Piyano tekniği üzerine alıştırma yapmak hem öğretmen hem de piyanist Brahms için tüm hayatı boyunca büyük öneme sahip olmuştur. “Piyano için 51 Egzersiz” in ortaya çıkışının birçok farklı sebebi bulunduğu düşünülmektedir. Bunlara örnek olarak, bestecinin piyanist olarak kendi tekniğini güçlendirmek için kullanması, öğretmen olarak öğrencilerine bir çalışma kaynağı oluşturması, kendi arkadaş ve meslektaşlarına bir kaynak bırakmak istemesi sayılabilir. Öğrencileri ve meslektaşlarının ifadeleri göz önüne alındığında notaya dökülmemiş 51’den daha fazla alıştırmanın var olmuş olabileceği düşünülmektedir.

En önemli öğrencilerinden olan Florence May ve Eugenie Schumann yazılarında her fırsatta Brahms’ın teknik eğitimine ne kadar önem verdiğinden bahsetmişlerdir. Bu ifadelerden bazıları şunlardır;

Florence May, 1871’de yazdığı bir mektupta:

İlk dersimize başlamadan önce, Brahms’a teknik zorluklarımdan bahsederek kendisinden yardım istedim. ‘Evet, teknik önce gelmeli’ diye yanıtlayarak Clementi’den bir etüt çalarken beni dinledikten sonra hemen parmaklarımı rahatlatmak ve eşitlemek için çalışmaya başladık. O günden itibaren, kademeli olarak beni tüm teknik eğitim sürecinden geçirerek en iyi sonuca ulaşmak için nasıl çalışmam gerektiğini gösterdi. Sıradan beş parmak egzersizlerinin benim üzerimde faydalı olacağına inanmadı, onun yerine çalıştığım eserlerin içerisindeki pasajlardan kendime egzersiz yaratıp bunlara çalışmam gerektiğini söyledi. Zor bir pasajı çevirip tersten çaldırma alışkanlığı vardı. Sonuç olarak tekrar denediğimde zorluklar her zaman önemli ölçüde azalır ve genellikle tamamen kaybolurdu (Cai, 2008, s.6).

Eugenie Schumann:

Parmaklarımın eğitimi için çok çaba harcadı. Çok sayıda egzersiz, gam ve arpej çalışmamı sağladı ve başparmağın pozisyonuna ve bu parmağın gamlardaki kullanımına özellikle dikkat ederdi. Baş parmak kontrolü kendi piyanistliğinde de

çok önemli bir rol alırdı. Çalıştırma yöntemlerine örnek vermek gerekirse, dörtlü nota gruplarında birincilere aksan vererek çaldıktan sonra aksanların yerlerini değiştirerek tekrar ederdik böylece tüm parmaklar eşit şekilde kullanılmış olurdu. Bu yöntemi akor ve arpej çalışırken de dönüşümlü olarak üçlü ve altılı gruplar halinde uygulardık. Tüm alıştırmalarda aksansız notaları çok hafif çaldırırdı. Egzersizleri beyaz tuşlarda hatasız çalabildiğimde, siyah tuşlardan tekrar çalışmaya başladık. Kromatik gamı birinci ve üçüncü, birinci ve dördüncü ve birinci ve beşinci parmaklarla uyguladır ve sık sık başparmağın altından geçtiği ardışık iki notayı tekrarlattırırdı. Ayrıca daha sonradan yayımlanan 'Piyano için Elli Bir Egzersiz' içerisinde bazı zor alıştırmaları da çalardık. Aralarında hiç kolay veya müzikal olarak daha az değerli olanları yoktu. Kolay bir etüt veya egzersiz ile karşılaştığımızda ise olabildiğince hızlı çalmamı söylerdi. Clementi'nin 'Gradus ad Parnassum'unu çok beğenir ve bolca çaldırırdı (Au, 2003, s.25).

Egzersizler belirli bir dönemde değil, uzun yıllar içerisinde derlenerek oluşturulmuştur. Alıştırmaların yayımlanma tarihi 1893 yılının aralık ayı olsa bile, uzun zaman öncesine dair oluşumlarına, gelişimlerine ve hatta yayımlama girişimlerine dair bulgular vardır.

Brahms, August Fritz Simrock'a 1893 yılında yazdığı mektupta egzersizlerin en az 25 yaşında olduğunu belirtmiş olsa da (Au, 2003, s. 27) mevcut tarihten 30 yıl önce olan 1853 yılında kardeşi Fritz ile mektuplaşmalarında egzersizlerin oluşumuna dair ilk bilgilere erişmek mümkündür (Cai, 2008, s.6).

Diğer bir yandan, bu yazışmalarda bahsedilen egzersizlerin "Piyano için 51 Egzersiz" içerisinde yayımlanmamış olan fakat yine Brahms tarafından yazılmış olan "Fantasiestück in Callot's kühnster Manier" başlığı altındaki üçlü ve altılıları çalıştırdığı egzersizler olup olmadığı bilinmediği için, tarih konusu belirsizliğini korumaktadır.

1850'li yıllarda Brahms, zamanının büyük bir kısmını öğretmenlik yaparak geçirmekteydi. Ayrıca bu dönemde Schumann ailesi ile yakın temasta bulunmaktaydı. Clara Schumann'la birlikte piyano başında bolca zaman geçirip birlikte öğretmenlik ve icracılık üzerine fikir alışverişinde bulunmaktaydı (Cai, 2008, s.6). Egzersizlerden bazılarını bu dönemde birlikte üretmiş olmaları muhtemeldir. İkisinin de el yazısı bulunan bazı egzersiz eskizleri bulunmuştur fakat bunlar "51 Egzersiz" içerisinde yer almamaktadır.

Egzersizlerden bazılarının, Brahms'ın öğrencileri ile derslerde kaleme alınıp eğitim için kullanılmış olduğuna dair bulgular da bulunmaktadır. Bunlardan biri "Piyano için 51 Egzersiz" in 33 numarasına benzeyen bir el yazısı ile öğrencisi Thomas Hübbe'nin derslerinden günümüze kalmayı başarmıştır. Ders notlarının arasında Brahms'ın egzersiz taslakları bulunmuş olan bir diğer öğrencisi ise 1855 yılında ders verdiği Anna Wittgenstein'dir. Aynı yılın yazında Brahms'ın, kendi performans kariyerine devam etmek için piyano tekniğini geliştirmek adına belirli çalışmalar yapmış olduğu da bilinmektedir.

Egzersizlerin devamının oluşması daha sonraki yıllara yayılmaktadır. Florence May ve Eugenie Schumann'ın teknik çalışmalar ile ilgili verdikleri bilgiler göz önünde bulunarak, Brahms'ın bu öğrencilere ders verdiği yıl olan 1872'de bazı egzersizleri kaleme almış olduğu söylenebilir. Bu durumda, egzersizlere kronolojik bir sıra yapmak mümkün değildir.

Bir yandan da Brahms'ın bu egzersizleri ilk yayınlama girişimi olan 1880 yılında içerisinde bulunduğu başka bir projenin de bu girişimine sebep olmuş olabileceği düşünülmektedir. 8 Temmuz 1880'de Carl Czerny'nin etüt düzenlemelerini yapan Clara Schumann, Brahms'tan yardım ister çünkü kızı Eugenie'nin çalışması için bazı Czerny etütlerini zaten birlikte seçmişlerdir. Brahms yardım teklifini kabul eder. Czerny etütleri düzenlemek, ona halihazırda var olan egzersiz taslaklarını yayımlatmak için bir fikir vermiş olmalı ki aynı yıl Simrock Yayınevi'nin müzik editörü olan Robert Keller' a otuz beş alıştırma göndererek, kendisinden bu alıştırma düzenlemek ve yayına hazırlamak üzere bir el yazması edinmek için yardım ister. 1880 yılının ağustos ayında Keller'a şunları yazar:

Sayın Keller, Herr Simrock sizin bu çalışma ile ilgili olarak, benimle çekinmeden fikirlerinizi paylaşabileceğinizi düşünüyor. Size bu çalışmayı gönderiyorum, ne olur bana içtenlikle hakkındaki düşüncelerinizi ve bu projeyi gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğinizi söyleyiniz. Belki de benimkinden çok daha iyi bir el yazmacınız vardır ve yazıya dökme yükünü hafifletebilir. İki kopyasını sizden şimdiden rica ediyorum. Belki de düzenlenen her sayfa ikinci bir yazıcı tarafından anında kaleme alınabilir. Söylememe gerek bile yoktur ancak gizlilik benim için çok önemlidir.

Bununla birlikte size son bir sorum daha var. Benzer literatüre aşina mısınız? Eğer öyleyseniz bu çalışmaların daha önce birileri tarafından yapıp yapılmadığı hakkında bana bilgi verebilirsiniz. Umuyorum ki el yazması yeterince kapsamlıdır.

Her bir detayın yazılması gerektiğine inanmıyorum. 'Vb.' ve '%' işaretlerinin bazı durumlarda yeterli olacağını düşünüyorum fakat sizden bir kez daha bana bu konudaki fikirlerinizi de yazmanızı rica ediyorum (Bozarth, Wiltrud, 1996, s.44).

Bu mektuba Keller 30 Ağustos 1880'de şu şekilde cevap verir:

Sayın Brahms,

Size duyduğum saygıdan ötürü, egzersizlerinizi düzenlemeye karar verdim. Lütfen inceleyip beğenmediğiniz her noktayı bana bildirin ki baskıya tamamen hazır hale getirebileyim. Lütfen size bazı soruları sormama müsaade ediniz. Maalesef tanıdığım hiçbir el yazmacısı olmadığı için çizimleri kendim yaptım. Bu durum çok da pratik olmadı fakat böylesini daha güvenilir buluyorum. Ancak bundan sonraki kopyasının yine benim tarafımdan yapılması çok pahalı olacağından, kontrol ve düzenlemeleri tamamladıktan sonra bu iş, profesyonel bir el yazmacısına kolaylıkla yaptırılabilir. (Gizlilik konusunda endişeniz olmasın.) Alıştırmalarınızdan yalnızca birkaçının literatürde benzerlerine rastladım. Özellikle 10 ve 22 numaralardan bahsetmek istiyorum. Bunlar zorluk seviyesi açısından diğerlerinin altında kalıyorlar ve benzer yapılar Czerny, Köhler ve birçok bestecinin alıştırmalarında mevcut durumdadır. 2, 3, 6, 25 ve 29 numaranın da literatüre bir yenilik kattığını düşünmüyorum. 34 numaranın son varyasyonu ise Clementi'nin Gradus ad Parnassum'unda benzer bir formda görülmektedir fakat bunu oldukça faydalı bulduğum için kalması görüşünü savunuyorum.

Gönderdiğiniz taslağı gayet anlaşılır buldum yalnızca yazım yanlışı gibi görünen bazı detaylar hakkında şüphelerim var. Bu şüphelerimi soru işareti ile belirterek size gönderiyorum ve kararı size bırakıyorum. Bütün metni yazma konusu ile ilgili olarak ise size bazı tavsiyelerde bulunmak istiyorum. "V.b." işareti ile gösterilen kısımların çalışanların ilgisini çekmeyeceğini düşünüyorum. Bazıları transpoze etmekte iyi değilken, bazıları bunu yapmaya sadece üşenebilir, fakat bütün metin yazılı olursa böyle bir problem oluşmaz. Yalnızca 11, 12, 13 ve 35 numaralı alıştırmalarda eklemiş olduğunuz "vb." işaretlerinin işlevsel olduğunu düşünüyorum. Edindiğim tecrübeler doğrultusunda aynı zamanda her bir alıştırmının belirgin bir bitişi olması gerektiğini düşünüyorum, sonları belirgin olmayanlara bunları eklemenizi öneriyorum.

Belki egzersizler için sistematik bir düzenleme önerilebilir. Düzeltmenize açık olarak önerimi sunuyorum:

Akıcılık: 1-3, 7-10, 19 ,22, 29, 32.

Legato: 4-6, 31.

Artikülasyon: 12-18, 20-21, 24-26, 33.

Oktavlarda tril: 27.

Parmak kaydırma: 28.

Parmak geçişi: 30.

Geniş akor atlamaları: 11, 23, 34, 35.

Sizden olumlu bir geri dönüş alma ümidiyle mektubumu sonlandırıyorum (Bozarth, Wiltrud, 1996, s.45).

Yazışmalara rağmen egzersizlerin bu tarihte yayımlanması projesi gerçekleşmez. Bu mektuptan sonra Brahms'ın Keller'a ilk geri dönüşü 14 Eylül 1881'de gerçekleşmiştir ve bu mektubunda Peter's yayınevi ile anlaşp, egzersizleri onlara bastırmayı düşündüğü belirtmiştir ancak bu da gerçekleşmeyince Brahms koleksiyonu genişletmeye karar verir ve Mayıs 1882'de Simrock Yayınevi'ne düzenleme için 35-51 numaralı ek alıştırımları şu sözlerle gönderir:

“İlişkikte birkaç tane piyano egzersizi var, Bay Keller'a tekrar sormak isterim ki sabırla bir önceki gibi bunları inceleyebilir mi? Kendisine aynı zamanda bir önceki gibi benzerlerine başka bir yerde rastlayıp rastlamadığını sormak isterim” (Bozarth, Wiltrud, 1996, s.59).

Simrock'un takip eden yıllarda görünüşte tamamlanmış olan projeyi yayınlama taleplerine rağmen Brahms, alıştırımların yayınlanmasını on yıl daha erteleyerek 1893 yılında, dolabında uzun zamandır duran egzersiz koleksiyonunu yayınlamayı ciddiye alarak Berlin'de müzikoloji ve müzik tarihi alanında önde gelen bir öğretmen olan Philipp Spitta'ya şunları yazar:

“[Egzersizler] çok eskidir. . . çoğu zaman onları yayınlamak ya da yok etmek istedim ancak durum bir üst aşamaya ilerleyemedi, hatta her sene elimde daha azı kaldı— bu şekilde tamamen ortadan kaybolmadan önce hepsini yayınlamak için acele ediyorum” (Au, 2003, s.28).

Bunun üzerine Brahms, 12 Kasım 1893'de egzersizleri tekrar Simrock'a göndererek opus numarası içermeyen “Übungen für das Pianoforte” (Piyano için Alıştırımlar) başlığı ile iki cilt halinde yayımlamasını talep eder.

Size gönderdiğim bu olağanüstü melodik egzersizler 25 yaşındalar. Bunları şu an size satın almanız veya basmanız için değil, uzman görüşünüzü almak için gönderiyorum. Melodilerin yanında, kapak resmi adına fikirlerimin de sizi etkileyeceğini düşünüyorum: başparmak vidalarından, çivili tabuta kadar her türlü işkence aracını düşünüyorum ve belki ek olarak kan kırmızı ve alev sarısında anatomik fikirler...Kitap, 1-25 ve 26-51 şeklinde ayrılarak 2 cilt halinde yayımlanabilir. “51 Übungen für das Pianoforte von Johannes Brahms” (Johannes Brahms tarafından Piyano için 51 Egzersiz) isminin başlığa uygun olabileceğini düşündüm. Opus numarası eklenmemelidir! Önsöze de ihtiyaç yoktur. Egzersizler, özellikle bütün tamamlanması gerektiğini bildiren işaretler tam tamına gönderdiğim

el yazısıyla aynı olmalıdır. Mümkmn olabildiğince sayfa çevirme yerlerine dikkat ediniz (Cai, 2008, s.7).

“51 Übungen für das Pianoforte” yazım ve baskı aşamaları çabukça tamamlanıp aynı yılın aralık ayında op. 118 ve 119 piyano parçaları ile birlikte yayımlanır. Opus numarası verilmemesine karşın Brahms’ın Opus dışı 6. Eseri olması sebebiyle literatürde WoO 6 olarak yer aldığı kaynaklar mevcuttur.

2.2 Egzersizler ile İlgili Genel Bilgiler

Yayımlanmasından kısa bir süre sonra, 1891 yılında Der Klavier-Lehrer dergisinde “Piyano için 51 Egzersiz” hakkında, bilinmeyen bir eleştirmen tarafından yazılmış kısa ancak etkili bir değerlendirme yayınlanmıştır:

Yeterli miktarda mevcut çalışma olmasına rağmen, bu ünlü bestecinin kaleminden çıkmış yeni egzersizler literatürde önemli bir yer edinecektir. Günümüz tekniğinin sürekli artan zorluklarından doğan bu egzersizler, bu yeteneklerin kazanılmasının yolunu açacak ve günümüzün büyük ve zorlu piyano literatüründeki çalışmalara kolaylık sağlayacaktır. Bu egzersizlerin temel amacı, ters hareketlerin en zor kombinasyonlarını bir araya getirerek ellere tam serbestlik sağlamaktır. Geniş aralıklar, çeşitli parmak numaraları ile kromatik pasajlar, birçok kombinasyondaki atlamalar sunulmaktadır. Kısaca, modern tekniğin hemen hemen her konusuna değinilmiş ve inanıyoruz ki bu egzersizler günümüz virtüözleri için vazgeçilmez bir kaynak olacaktır (Roggenkamp, 2002, s. 10).

Clara Schumann ise egzersizler hakkında Brahms’a şunları yazar: “Piyanistler nasıl da yalayıp yutacaklar. En zorlarına bile büyük bir memnuniyetle bakıyorum. Senin yeni eserlerini çalmak için onları çalışmaya ihtiyacım olmasa da bütün detayları ve armonileri karşısında büyülendim” (Cai, 2008, s.7).

Philipp Spitta, “Piyano için 51 Egzersiz” üzerinden Brahms’ın piyano eserlerine de atıfta bulunarak:

“Partiler gerçekten çok zor ancak oldukça açıklayıcı ve solo piyano bestelerin için çok yardımcı bir kaynak olmuş. Şimdi eserlerindeki birçok özelliği hem hareket hem de ses açısından daha iyi anlıyorum” (Cai, 2008, s.7).

Bu koleksiyonun yapısı kendisinin piyano yazısına özet niteliğinde olduğu gibi, 50 yıl boyunca aktif olarak resital, solist ve oda müziği sanatçısı olarak piyanistlik

yapmış Brahms'ın piyanistliğini anlamak için de iyi bir kaynaktır. Piyano yazısı ele alındığında, stili hem sade hem görkemli, hem virtüöziteden uzak hem de teknik açıdan çok zor olarak tanımlanabilir. Klavyeyi tam kapasite kullanarak dolgun ve koyu bir renk elde etmede ustadır. Eli yoğun kullanarak çok hatlı dokuların yanında, geniş atlamalar, tierce, altılı, oktav gibi teknik açıdan zor unsurları sık kullanır.

Brahms, piyano yazısının potansiyel icracılar için yarattığı zorlukların farkında olarak kendine has mizahı ile 22 Aralık 1893 tarihinde Clara Schumann'a şu sözleri yazmıştır:

Sevgili Clara, bir süredir örneklerini yakından gördüğün, çok hoş ve melodik egzersizlerin tamamına erişmiş durumdasın. Ancak sakın onları çalmaya ve hatta kesinlikle uzun uzun çalışmaya yeltenme. Öğrencilerini bu alıştırma çalışırken dikkatli olmaları konusunda uyar. Bu egzersizler ele her türlü zararı verme konusunda eşsizdirler! (Roggenkamp, 2002, s. 10).

Egzersizlerin zorluğuna ilişkin başka bir ifadeyi benzer mizahi bir tavırla yayıncısı Fritz Simrock'a yazdığı 12 Kasım 1893 tarihli bir mektupta da kullanmıştır: “Bence, başparmak işkence aletinden çivili tabuta kadar herhangi bir işkence aletini kapak resmi olarak kullanabilirsiniz” (Cai, 2008, s.7).

Egzersizlerin zorluk seviyeleri ile ilgili Wiener Urtext Edition'un editörü Peter Roggenkamp şu sözleri belirtir:

Brahms çalmak her ne kadar iyi bir parmak tekniği gerektirse de bu özellik tek başına düşünülmemelidir; daha ziyade, sesler, tüm vücudun kullanımını içeren daha kapsamlı bir performans tekniği ile çalınmalıdır. Egzersizleri çalışmak, iyi gelişmiş bir el gerektirir. Büyük çoğunluğu hem geniş aralıklar hem de tutulu notaların getirdiği fiziksel güçlükler açısından çok zordur ve sakatlama riski barındırmaktadır. İyi eğitilmiş piyanistler dahi çok zor olanlara dikkatle yaklaşmalıdır. Brahms'ın “51 Egzersiz” eseri, pedagojik piyano literatürünün en kıymetli koleksiyonları arasındadır. Ancak yine de en ileri seviyedeki piyanistler dahi bu egzersizleri tamamen kullanmamalı ve tüm egzersizleri yapmayı hedeflememelidirler. Birkaç tanesi kolay olarak tanımlanabilir. Bunlar, No. 7, 8, 17, 23, 24, 30, 33a, 34a, 39, 40, 41, 42 ve 47'dir. Basit örneklerle başlamak ve bunların yardımı ile, daha sonra ısınma olarak kullanılacak bir seçki oluşturmak mantıklıdır. Başlangıç olarak, küçük kapsamlı ve parmaklar için sınırlı uzatma gerektiren egzersizler seçilmeli, çift notalardan ve tutulan notalardan kaçınılmalıdır. Bir egzersizde uzmanlaşmak için, ilk olarak onun yapısını anlamak gereklidir. Bir etüdü anlamak, tuşları, aralıkların ve akorların ilerleyişini tanımak gibi basit meselelerle başlar (Roggenkamp, 2002, s. 11).

Egzersizler zorluk derecelerine, kronolojiye veya konularına göre sıralanmamıştır. Benzer teknik özelliklere sahip küçük birimler bir aradadır. Egzersizlere genel bakışta dikkat çeken birkaç temel özellik mevcuttur.

Varyasyon formu Brahms'ın müziğinde önemli bir yer kaplamaktadır. Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op.35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.9 ve Op.23 Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.56 Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserleri, Brahms'ın varyasyon kullanımına örnek olarak verilebilecek büyük soluklu eserleridir. Varyasyonlarında dikkat çeken bir özellik ise, her birinde net biçimde değişen teknik dokudur. Öğrencisi Florence May anılarında, Brahms'ın varyasyon tekniğini teknik problemlere çeşitli açılardan yaklaşmak için temel bir araç olarak uyguladığından bahseder.

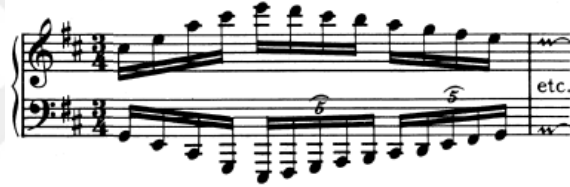
Varyasyon aynı zamanda teknik çalışmanın da temel kaynağıdır. Bir pasajı ritim kalıplarını, tempoları, artikülasyon şekillerini, tonaliteyi değiştirerek ve çeşitlendirerek çalışmak yıllardan beri piyanistlerin en vazgeçilmez alışkanlıklarından olmuştur. Hatta piyano egzersizleri deyince akla ilk gelen metot olan Hanon'un 30. Alıştırmasından sonra bu çeşitlemelerden birçok örneğe yer verilmiştir.

“Piyano için 51 Egzersiz” in genel yapısı da bu varyasyon/çeşitleme geleneğine çok uygundur. Egzersizlerden 27 tanesi kendi içerisinde çeşitlemelere sahipken bazı egzersizler birbirinin çeşitlemesi gibidir. Başlık her ne kadar “51 Egzersiz” olsa da her biri, içerisindeki varyasyonlar ile hesaplandığında sayı 92'ye ulaşmaktadır. Bu varyasyonlar kimi zaman orijinaline simetrik/asimetrik olarak, kimi zaman ana alıştırmaya hazırlık niteliğinde, kimi zaman da egzersizin geliştirilmiş haliyle karşımıza çıkar.

Yayını için bir önsöz hazırlamayı planlayan Brahms, Simrock'a baskı için gönderdiği egzersizlere ilişkin bir mektupta bu kararından vazgeçtiğini belirtmiştir. Önsözü kaldırmasına rağmen, bazı egzersizlere dipnotlar eklemiştir. Bu dipnotlara detaylı olarak Bölüm 3'te yer verilecektir ancak 1 numaralı egzersize eklediği “Bu ve benzeri egzersizler, diğer tonlarda da çalışılmalıdır.” notu Brahms'ın egzersizlerin nasıl

çalışılmasını planladığına dair tüm seçki için geçerli olan bir işaret niteliğindedir. Bu da varyasyon geleneği ile bağlantılı olan ve piyanist Brahms'ın sıklıkla kullandığı transpozisyonun 51 egzersizin diğer bir önemli unsuru olduğunun göstergesidir. Brahms, bazı egzersizlerin diğer tonlarda çalışılmasını önerdiği gibi, bazılarında tekrarları farklı ses alanlarından, bazılarında ise farklı ölçülerin kendi içlerinde tekrar edilebileceğini yazmıştır. Bazen ise, bir egzersizin bazı varyantlarını “Hazırlık Egzersizi” olarak nitelendirmiştir.

Özellikle belirli kalıplar halinde ilerleyen alıştırmalardan çoğu, egzersizin bitiş çizgisine kadar bütün notaları ile yazılmamıştır. Her ne kadar editörü Keller, bu fikrin kafa karıştırıcı olabileceğini belirtmiş olsa da Brahms aynı kalıbın devam edeceğini gösteren belirli kısaltma işaretleri ekleyerek bazı egzersizleri sonuna kadar yazmamayı tercih etmiştir. Bu kısaltma işaretlerine bazı örnek şunlardır:

Görsel 1. Örnek 1: Egzersiz 1d. is.gd/VwJLks

Görsel 2. Örnek 2: Egzersiz 4. is.gd/VwJLks

Görsel 3. Örnek 3: Egzersiz 9b. is.gd/VwJLks

Görsel 4. Örnek 4: Egzersiz 49. is.gd/VwJLks

Görsel 5. Örnek 5: Egzersiz 45. is.gd/VwJLks

Brahms piyano yazısına parmak numaralarını nadiren ekler. “Piyano için 51 Egzersiz” neredeyse tüm parmak numaraları eklenmiş piyano için tek yayınıdır (Roggenkamp, 2002, s. 12). Eklemelerin, Brahms’ın planladığı öğretim amacını gerçekleştirmek adına olduğu varsayılabileceği için, alıştırmaları çalışan piyanistlere bu parmak numaralarının doğru uygulanmasına dikkat etmeleri önerilir.

Brahms’ın “Piyano için 51 Egzersiz” içerisinde yer almamış fakat günümüze ulaşan, yapı olarak bunlara çok benzeyen başka alıştırmaları da vardır. Bu alıştırmalar, birçok baskının sonunda ek olarak yer almaktadır. Wiener Urtext, bu egzersizleri “30 devam alıştırmaları” adı altında 51 Egzersiz’ in sonunda yayımlarken G. Henle Verlag yine ek olarak bu alıştırmalardan örneklere yer vermiştir. Toplamda altı farklı kaynaktan yer alan bu ek alıştırmaları Henle Verlag kaynak sayısı doğrultusunda altı grupta incelerken, Wiener Urtext Edition ek alıştırmaları yedi gruba ayırır. İlk grupta, basımdan kısa bir süre öncesine kadar koleksiyonun bir parçası olan, önce düzeltilip daha sonra ise silinen bir alıştıрма bulunmaktadır. İkinci grupta, 51 Egzersiz’ in 17 ve 18 numaralarının çeşitlemesi niteliğinde olan iki alıştıрма bulunmaktadır. Üçüncü grupta hem Brahms hem de Clara Schumann’ın el yazıları ile kaleme alınmış neredeyse bütün teknik unsurların ele alındığı ısınma niteliğinde olan on iki alıştıрма (4-15 Numaralar) bulunmaktadır. Dördüncü grupta, ismi yazar E. T. A. Hoffmann’ın derleme kitabı ile aynı olan Fantasiestück/ in Callot’s kühnster Manier başlığı altında yazdığı üçlü ve altılı gamlardan oluşan iki alıştıрма (16 ve 17 Numaralar) bulunmaktadır. Beşinci grupta Brahms’ın öğrencisi olan Eugenie Schumann’ın kendi yazdığı “Memoirs” kitabında bahsetmesi üzerine günümüze ulaşan arpej içerikli dört alıştıрма (18-21 Numaralar) yer alırken altıncı grupta başka bir öğrencisi olan Thomas Hübbe (TH) aracılığıyla elde edilen legato çift ses çalıştıran başka bir alıştıрма bulunmaktadır (22 numara). Son olarak yedinci grupta yine Clara Schumann tarafından notaya alınan fakat yapı itibari ile üçüncü gruptakilerden daha farklı olup 51 Egzersiz’e en çok benzerliği gösteren sekiz alıştıрма (23-30 Numaralar) bulunmaktadır.

BÖLÜM 3: İNCELEME VE ÖRNEKLEME

Bu bölümde “Piyano için 51 Egzersiz” içerisindeki alıştırmalar incelenerek her egzersiz için örneklere yer verilmiştir.

3. 1. Egzersiz 1: Bu egzersiz, iki eli eşzamanlı olarak farklı ritim kalıpları ile çalıştırmaya yönelik olduğu gibi aynı zamanda bir gam çalışmasıdır. Birinci egzersizin içerisinde altı adet çeşitleme vardır (1a-f). Her bir çeşitleme Re Majör tonunda on dört ölçü çıkıcı ve on dört ölçü inici olmak üzere gamlar içerir. Gamın yön değiştirdiği noktada ellerin çaldığı ritim kalıpları da yer değiştirmektedir. Her ikinci alıştırmaya, bir öncekinin simetriğidir. Besteci tarafından parmak numarası eklenmemiş olmasından dolayı birçok farklı parmak numarası kombinasyonu ile çalışılabilir. Egzersizlerin poliritim¹ kalıpları şu şekildedir:

	Sol El		Sağ El	
	Çıkıcı	İnici	Çıkıcı	İnici
1a	Üçleme	Üçleme/Dörtleme	Üçleme/Dörtleme	Üçleme
1b	Üçleme/Dörtleme	Üçleme	Üçleme	Üçleme/Dörtleme
1c	Dörtleme	Dörtleme/Beşleme	Dörtleme/Beşleme	Dörtleme
1d	Dörtleme/Beşleme	Dörtleme	Dörtleme	Dörtleme/Beşleme
1e	Altılama/Yedileme	Altılama/Yedileme/ Sekizleme	Altılama/Yedileme/ Sekizleme	Altılama/Yedileme
1f	Altılama/Yedileme/ Sekizleme	Altılama/Yedileme	Altılama/Yedileme	Altılama/Yedileme/ Sekizleme

Tablo 2. Egzersiz 1'deki poliritimler

Egzersiz 1'e Brahms tarafından diğer bütün egzersizlere uygulanabilecek bir dipnot eklenmiştir: “Bu ve benzeri egzersizler, diğer tonlarda da çalışılmalıdır. (Örneğin, 1b, La Majör'de; 1e, Mi Majör'de vb.)”

¹ “Çokliritim” Tek bir ritim kalıbına bağlı olmayan, değişik ritmik hareketleri aynı zamanda içeren müzik. (Say, 2005, c.3, s.67)

Poliritim, Brahms'ın müziğinde sıkça rastlanan bir unsurdur. Brahms'ın piyanolu yapıtları içerisinde poliritme tek el üzerindeki iki hat arasında, iki el arasında ve hatta dört el, iki piyano veya piyanolu sonat eserlerinde partiler arasında rastlamak mümkündür. Bestecinin piyano için yazdığı eserlerden poliritim içeren kesitlere örnek olarak Op. 26 İkinci Piyanolu Dörtlü, birinci bölümünün 69- 71. ölçüleri (sağ el üçleme, sol el ikileme) (Görsel 18), Op. 24 Händel'in bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 21. varyasyonu (sağ el üçleme, sol el dörtleme) (Görsel 19) ve Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, dördüncü bölümünün 266- 267. ölçüleri (sağ el yedileme, sol el altılama) (Görsel 20) gösterilebilir.

Görsel 18. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 1. Bölüm, 69-71. ölçüler. is.gd/MI2zhU

Görsel 19. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XXI. shorturl.at/rvFIU

Görsel 20. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 4. Bölüm, 266-267. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Egzersiz 1'deki ritim çalışmaları yalnızca iki el arasındaki poliritimlerden ibaret olmayıp, gamların vuruş başına değişen tartımlarını da kapsamaktadır. Buna örnek kesit olarak Op. 25 Birinci Piyanolu Dörtlü, dördüncü bölümünün 311- 312. ölçüleri (Görsel 21) ve Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 30-31. ölçüleri (Görsel 22) gösterilebilir.

Görşel 21. Birinci Piyanolu Dörtlü, Op. 25, 4. Bölüm, 311-312. ölçüler. is.gd/soWemA

Görşel 22. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 10-31. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

3. 2. Egzersiz 2: Bu egzersiz iki eli, bağılı üçlü gam (tierce²) çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (2a-b). İki el sıra ile önce çıkıcı daha sonra inici olarak üçlü notalardan oluşan birer oktavlık La Majör gamları 2a'da dörtlük notalar, 2b'de ise üçlemeler ile bağılı bir şekilde çalar. Egzersize besteci tarafından parmak numarası eklenmiştir. 2a ile 2b arasındaki en temel farklılık, aynı kalıpların farklı parmak numaraları ile çalıştırılmasıdır. Brahms eklediği dipnotta çalışan kişinin taktirine bağılı olarak alıştırmaların farklı ses alanlarında tekrar edilebileceğini yazmıştır.

Görşel 23. Egzersiz 2a (Çıkıcı) is.gd/VwJLks

Görşel 24. Egzersiz 2a (İnici) is.gd/VwJLks

² Aralarında üçlü aralık bulunan notaların aynı anda çalınması.

Görsel 25. Egzersiz 2b (Çıkıcı) is.gd/VwJLks

Görsel 26. Egzersiz 2b (İnici) is.gd/VwJLks

Üçlü gam (tierce), piyanistlerin uzun zaman becerilerini geliştirmeyi çalıştıkları oldukça zorlu teknik bir unsurdur. Romantik Dönemde hemen hemen her besteci tarafından kullandığı gibi, birçok pedagojik eserde çalışmalarına da rastlamak mümkündür. Egzersiz 2'deki üçlü gam alıştırmasına benzer pasajlara örnek olarak, Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, dördüncü bölümünün 79-80. ölçüleri (Görsel 27), Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, ikinci Kitabının 1. varyasyonu (Görsel 28), Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 192-193. ölçüleri (Görsel 29) gösterilebilir.

Görsel 27. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 4. Bölüm, 79-80. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Görsel 28. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 35, 2. Kitap, Var. I. is.gd/DUuQIB

Görşel 29. Birinci Piyano Konçertosu Op. 15, 1. Bölüm, 192-193. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

3. 3. Egzersiz 3: Bu egzersiz üçlü gamlardaki, paralel beş notadaki parmak kullanımını legato³ çalıştırmaya yöneliktir. İkinci egzersizdeki tierce kalıptan farklı olarak aynı yöne doğru uzun bir hattı olmayıp, sürekli yön değıştiren kısa bir hat, kalıbı oluşturmaktadır. İki el aynı anda Mi Majör tonunda beş inici ve beş çıkıcı notadan oluşan paralel kalıpları tekrar etmektedir. Burada asıl çalıştırılmak istenen nokta komşu tierce notalar arasındaki 1, 2; 1, 3 ve 3, 5; 4, 5 numaralı parmak geçişleridir.

Görşel 30. Egzersiz 3 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görşel 31. Egzersiz 3 (İnici). is.gd/VwJLks

Yön değıştiren beş notalık tierce kalıplarına örnek pasaj olarak Op. 23 İki Piyano için Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, Primo Partisi'nin 7. Varyasyonun 25-29. ölçüleri (Görşel 32), Dördüncü Piyanolu Üçlü, dördüncü bölümünün 197- 201. ölçüleri (Görşel 33), Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin Füg'ünün 86. ölçüsündeki sol el ve 90. ölçüsündeki sağ el (Görşel 34) gösterilebilir.

Görşel 32. Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 23, Primo, Var. VII, 25-29. ölçüler. is.gd/QrGOf8

³ Bağlı.

Görşel 33. Dördüncü Piyanolu Üçlü, 4. Bölüm, 197-201. ölçüler. is.gd/DGDkhX

Görşel 34. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Füg 86 ve 90. ölçüler. is.gd/2iCTmP

3. 4. Egzersiz 4: Brahms bu egzersize “altılı aralıklarla çalınan gamlar için çıkıcıda üst, inicide alt sesleri bağlı çalmak için bir hazırlık” açıklamasını eklemiştir. Altılı aralıklardan oluşan pasajları bağlı çalıştırmaya yöneliktir. Aynı zamanda bir elde, iki hattaki farklı artikülasyonları⁴ çalışmaya da yöneliktir. Kırık altılı aralığın bağlı çalınan hattına besteci tarafından “molto legato” (çok bağlı) diğer hatta ise “molto staccato” (çok ayırık) ibareleri eklenmiştir. Alıştırma La bemol Majör tonunda olup, üç oktav çıkıcı gamdan sonra hatların yer değiştirerek geldiği üç oktav da inici gamdan oluşmaktadır. Daha sonra aynı döngü La bemol minör tonunda tekrar yapılmaktadır. Tempo belirteci eklenen birkaç alıştırmadan biri olup, Andante çalışılmalıdır.

Görşel 35. Egzersiz 4 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

⁴ Müzikte yer alan her sesin ayırık ve bağlantılarının belirginleştirilmesi. Seslerin birbiriyle ilişkisinin uygulanması için müzik yazısında kullanılan özel işaretler ve sözcükler. Örneğin, staccato(kesik), non legato (bağlı değil), portato (yarı bağlı), legato(bağlı). (Say, 2005, c.1, s.106).

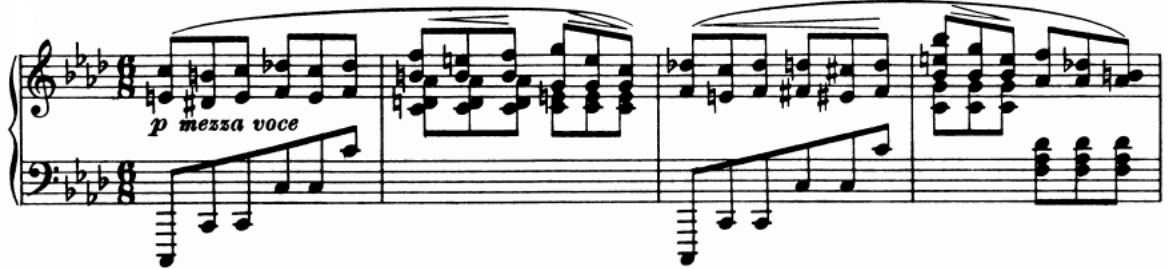

Görsel 36. Egzersiz 4 (İnici). is.gd/VwJLks

Altılı aralık, aynı tierce gibi hem Brahms'ın hem de diğer piyano bestecilerinin eserlerinde sık rastlanan teknik olarak zorlu bir unsurdur. Altılı aralıkların, blok⁵ olarak kullanıldığı pasajlara örnek olarak Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, birinci kitabının 1. ve 2. varyasyonları (Görsel 37), Op. 99 İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün girişindeki sağ el (Görsel 38); kırık⁶ olarak kullanıldığı pasaja ise örnek olarak Op. 40 Kornolu Üçlü, ikinci bölümünün 136-143. ölçüleri (Görsel 39) gösterilebilir.

Görsel 37. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 35, 1. Kitap, Var. I- II. is.gd/ZPyBmu

Görsel 38. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı Op. 99, 3. Bölüm, 1-4. ölçüler. is.gd/YdkJ5l

Görsel 39. Kornolu Üçlü, Op. 40, 2. Bölüm, 136-143. ölçüler. is.gd/qX8xoQ

⁵ Aralarında altılı aralık bulunan iki notanın aynı anda çalınması.

⁶ Aralarında altılı aralık bulunan iki notanın sıra ile çalınması.

Görsel 42. Egzersiz 5a (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

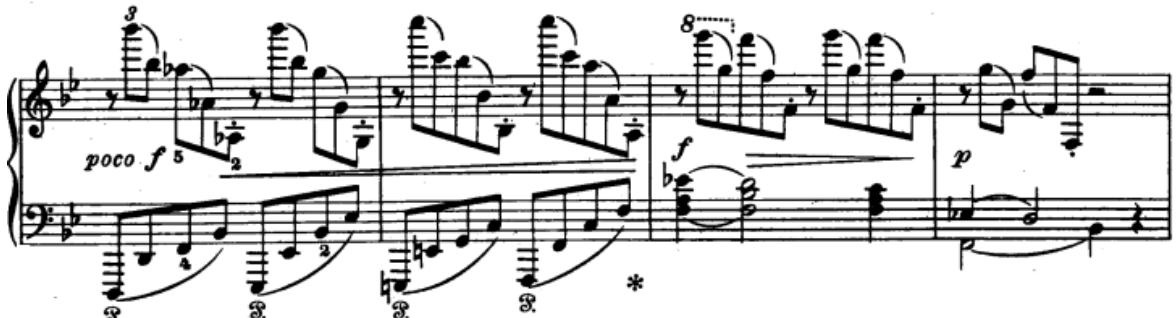

Görsel 43. Egzersiz 5a (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 5'teki, kırık oktavdan sonra birinci parmağın altından ikili aralıklar kullanarak geçen beşinci parmak kalıbına örnek pasaj olarak Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, birinci kitabının 5. varyasyonundaki sol el (Görsel 44), Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 141-144. ölçülerindeki sağ el (Görsel 45), Op. 40 Kornolu Üçlü, üçüncü bölümünün 5-8. ölçülerindeki sol el (Görsel 46) gösterilebilir.

Görsel 44. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. V. is.gd/ZPyBmu

Görsel 45. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 141-144. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Görsel 46. Kornolu Üçlü, Op. 40, 3. Bölüm, 5-8. ölçüler. is.gd/qX8xoQ

3. 6. Egzersiz 6: Bu egzersiz kırık oktavlarda birinci parmak geçişini çalıştırmaya yöneliktir. Beş numaralı egzersizin geliştirilmiş versiyonu olup, ikisini birbirlerinden farklı kılan tek yön, beşinci egzersizde kırık akorlar Do minör tonunda gam sırası ile ilerlemekteyken, altıncı egzersizde bu sıra aynı tonda arpej formunda görülmektedir. Diğer bir deyişle kırık oktavda beşinci parmaktan sonra bir sonraki oktavın ilk notasına birinci parmak, 5 Numaralı Egzersiz'de 2'li aralık mesafesi giderken 6 Numaralı Egzersiz'de 3'lü aralık mesafesinde gider. Aynı 5 Numaralı Egzersiz gibi iki çeşitlemeden oluşmakla birlikte (6-6a) 6a için "Altıncı egzersize hazırlık" ibaresi kullanılmıştır.

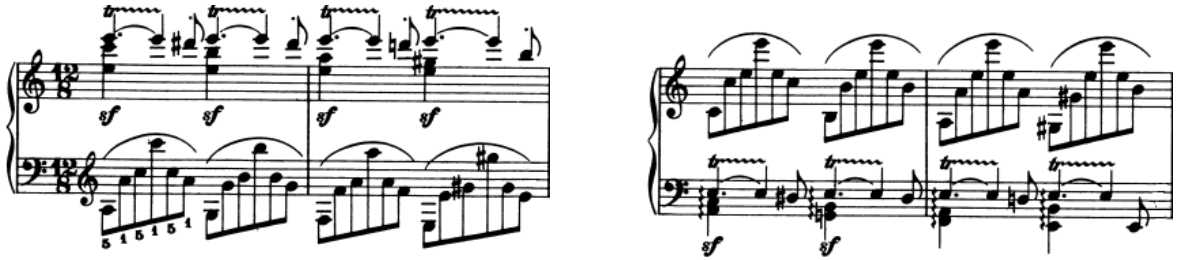

Görsel 47. Egzersiz 6. is.gd/VwJLks

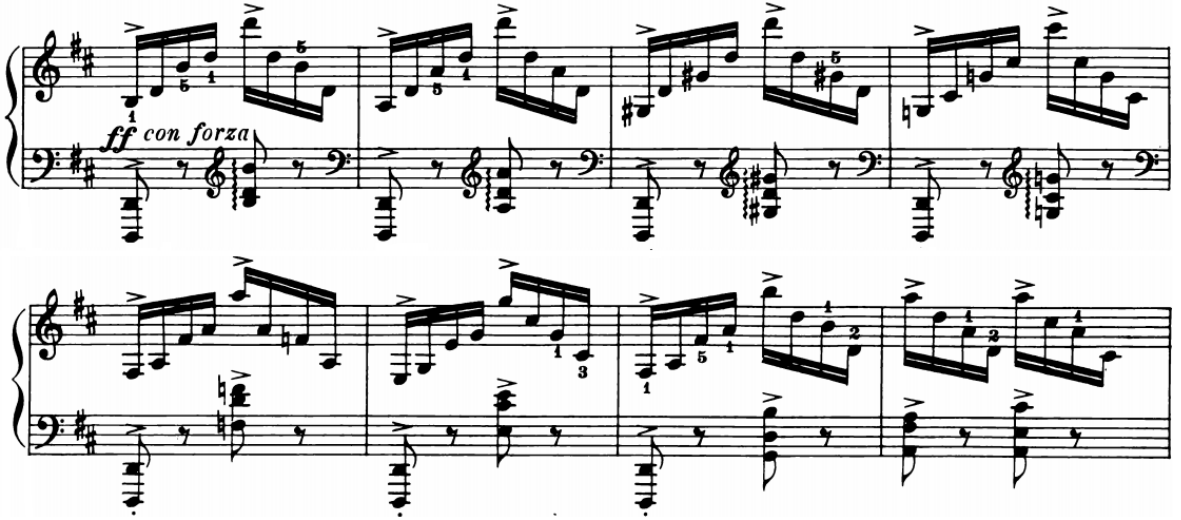

Görsel 48. Egzersiz 6a. is.gd/VwJLks

6 Numaralı Egzersizlerdeki kırık oktavdan sonra birinci parmağın üzerinden üçlü aralıklar kullanarak geçen beşinci parmak kalıbına örnek pasaj olarak Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, birinci kitabının 4. varyasyonu (Görsel 49), Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 471-478. ölçülerindeki sağ el (Görsel 50) ve Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, dördüncü bölümünün 206- 210. ölçülerindeki sol el (Görsel 51) gösterilebilir.

Görsel 49. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. IV. is.gd/ZPyBmu

Görsel 50. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 471- 478. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

Görsel 51. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 4. Bölüm, 206-210. ölçüler. is.gd/SwzFLC

3. 7. Egzersiz 7: Bu egzersiz, kromatik gamı beş parmak ile çalıştırmaya ve birinci ve beşinci parmakların ikili aralıklardaki geçişleri ile, elin dar kalıpta kullanılmasını çalıştırmaya yöneliktir. Üç çeşitlemeden oluşmaktadır (7- 7a-b) Egzersiz 7, iki elin aynı anda çıkıcı kromatik gam çalışması üzerine olup 7a'da sağ el, inici kalıpta beş parmak kromatik gam çalarken, 7b'de ise sol el inici kalıpta beş parmak kromatik gam çalmaktadır. Bu durumda önceki alıştırmalarda olduğu gibi a ve b çeşitlemelerinin asıl egzersize hazırlık üzerine yazılmış olduğu söylenebilir. Her bir varyantta, bir oktav gamın bittiği noktada konulan tekrar işaretine besteci dipnot olarak "tekrarlar alt ya da üst ses alanlarında yapılabilir" ifadesini eklemiştir.

Görsel 52. Egzersiz 7 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görsel 53. Egzersiz 7 (İnici). is.gd/VwJLks

Görsel 54. Egzersiz 7a . is.gd/VwJLks

Görsel 55. Egzersiz 7b. is.gd/VwJLks

Bu egzersizde standart kromatik gamdan farklı bir kalıp bulunmaktadır. Çıkışını tamamlamadan geriye dönen bu kalıba örnek pasaj olarak Op.2, İkinci Piyano Sonatı, dördüncü bölümünün 390. ölçüsündeki sağ el (Görsel 56), Op. 26, İkinci Piyanolu Beşli, dördüncü bölümünün 467-471. ölçülerindeki sağ el (Görsel 57) ve aynı zamanda ikinci etüt olarak geçen C. M. von Weber için Rondo'nun 153-156. ölçülerindeki sol el (Görsel 58) gösterilebilir.

Görsel 56. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, Dördüncü Bölüm, 390. ölçü. is.gd/v8gXvH

Görsele 57. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 4. Bölüm, 467-471. ölçüler. is.gd/MI2zhU

Görsele 58. C. M. von Weber'in Rondo'su Üzerine Etüt (2. Etüt) 153-156. ölçüler. is.gd/B2nXgn

3. 8. Egzersiz 8: Bu egzersiz arpejlerdeki⁹ açık el pozisyonunu ve bileğin sağa sola hareketlerini çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (8a-b). 8a, bir oktav içerisinde çıkış ve inişini tamamlayan ve her ölçüde ton değiştiren bir kalıpta iki el ile aynı anda çalışılan bir arpej dizisidir. Çıkış ve iniş armonileri birbirlerinden farklı olduğu için ellerin şekli her kalıpta iki kez pozisyon değiştirmektedir. Her ölçüden sonra tekrar işareti bulunmaktadır. 8b ise 8a'daki bir oktav içerisinde bulunan kalıbın 3 oktava genişletilmiş versiyonudur. Bu durumda bu alıştırmadaki hazırlık varyantının 8a olduğu söylenebilir.

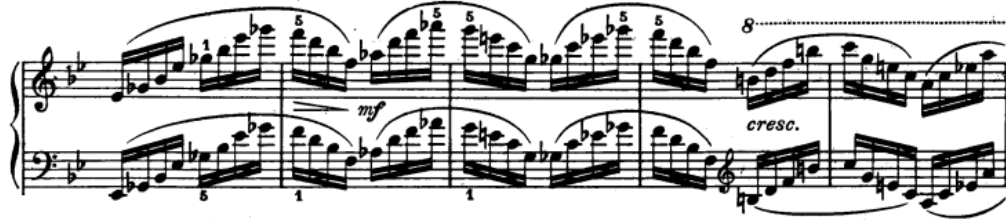
Görsele 59. Egzersiz 8a. is.gd/VwJLks

Görsele 60. Egzersiz 8b. is.gd/VwJLks

8 Numaralı Egzersizdeki çıkış ve iniş armonileri farklı olan arpej kalıplarına örnek pasaj olarak Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, dördüncü bölümünün 475-483. ölçüleri (Görsele 61), Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 281-286. ölçülerindeki sağ el (Görsele 62), Op. 116 No.3 Fantezi'nin 9-11. ölçüleri (Görsele 63) gösterilebilir.

⁹ Akor seslerinin art arda duyulacak biçimde sıralanmasıdır. (Say, 2005, c.1, s.103)

Görsel 61. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 4. Bölüm, 475-483. ölçüler. is.gd/VwJLks

Görsel 62. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 281-286. ölçüler. is.gd/VwJLks

Görsel 63. Fantezi, Op. 116, No. 3, 9-11. ölçüler. is.gd/VwJLks

3. 9. Egzersiz 9: Bu egzersiz parmak esnekliğini ve eli genişletmeyi çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (9a-b) İki çeşitlemede de kırık akorların, pedal nota birinci parmakla tekrar edilirken 3'lü aralığın ikinci parmakla, 5'li aralığın üçüncü parmakla, 8'li aralığın dördüncü parmakla, 10'lu aralığın beşinci parmakla çalındığı bir kalıp mevcuttur. 9a'da çıkıcıda akorun değişken notaları legato çalınırken, inicide staccato çalınmaktadır. 9b ise pedal notaların birinci parmak yerine beşinci parmakla tekrar edildiği, aynı kalıbın çevrilmiş versiyonu olmakla birlikte bu varyantta legato veya staccato ibareleri yerine leggiero ifadesi bulunmaktadır.

Görsel 64. Egzersiz 9a (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görsel 65. Egzersiz 9a (İnici). is.gd/VwJLks

Görsel 66. Egzersiz 9b. is.gd/VwJLks

9 Numaralı Egzersizdeki aşamalı olarak genişleyen/daralan aralıklara örnek olarak Op. 5 Üçüncü Piyano Sonatı, birinci bölümünün 56-68. ölçülerindeki sol el (Görsel 67), Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 341. ölçüsündeki sağ el (Görsel 68), Op. 79 No.1 Rapsodi'nin 99-101. ölçülerindeki sol el pasajları (Görsel 69) gösterilebilir.

Görsel 67. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 1. Bölüm, 56-68. ölçüler. is.gd/eLRa7x

Görsel 68. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 1. Bölüm, 341. ölçü. is.gd/SwzFLC

Görssel 71. İkinci Piyano Konçertosu Op. 83, 2. Bölüm, 95-101. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Görssel 72. Intermezzo Op. 118, No. 2, 20-22. ölçüler. is.gd/5qXXud

Görssel 73. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 35, 2. Kitap, Var. V, 11-13. ölçüler. is.gd/DUuQIB

3. 11. Egzersiz 11: Bu egzersiz bir parmak tutulurken diğerlerinin serbest hareketini, parmakları esnetmeyi ve legato çalmayı çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (11a-b). 11a, temelde 10 numaranın notalarının yer değiştirmiş versiyonu iken, 11b beşinci parmak yerine birinci parmakların tutularak çalındığı, egzersizin çevrilmiş şeklinde olanıdır. 11a'da ikinci ve dördüncü parmakların esneklikleri çalıştırılırken 11b'de üçüncü ve beşinci parmakları çalıştırılmaktadır.

Görssel 74. Egzersiz 11a. is.gd/VwJLks

Görssel 75. Egzersiz 11b. is.gd/VwJLks

11a'daki beşinci parmakla uzun tutulan notalara örnek olarak Op. 79 No. 1 Rapsodi'nin 94-98. ölçülerindeki sağ el (Görsel 76), Op. 34b İki Piyano İçin Sonat, birinci bölümünün, birinci piyano partisindeki 69-71. ölçüler (Görsel 77), 11a'daki sol elin hareket şekline örnek olarak Op. 2 İkinci Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün 66-70. ölçülerindeki sol el (Görsel 78) gösterilebilir.

Görsel 76. Rapsodi, Op. 79, No.1, 94-98. ölçüler. is.gd/JQN99J

Görsel 77. İki Piyano İçin Sonat, Op. 34b, 1. Bölüm, Piyano II, 65-67. ölçüler. is.gd/v8gXvH

Görsel 78. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 66-70. ölçüler. is.gd/v8gXvH

3. 12. Egzersiz 12: Bu egzersiz bir akorun çift sesini tutmayı, parmak serbestliğini ve legato çalmayı çalıştırmaya yöneliktir. İlk defa bu alıştırmada iki elin çaldığı kalıplar birbirlerinden farklıdır. İki elde de iki hat vardır. Sağ elin birinci hattını, sırayla birinci ve beşinci parmaklar arasında hareket eden uzun notalar, ikinci hattını ise onaltılık notalar oluşturmaktadır. Sol elin birinci hattını birinci ve ikinci parmaklar ile aynı anda çalınan üçlü aralıklar, ikinci hattını ise onaltılık notalar oluşturmaktadır. İkinci hatlar iki elde motifselsel olarak aynı yapıda olsa bile parmak numaraları açısından farklılık göstermektedir. Bu kalıp "Moderato" tempo ibaresi ile 11 ölçü boyunca çıkıcı bir şekilde devam ederek sona erer.

Görsel 79. Egzersiz 12. is.gd/VwJLks

12 Numaralı egzersizdeki tutulan uzun notaların birinci ve beşinci parmaklar arasında hareketine örnek pasaj olarak Op. 99 İkinci Viyolonsel Sonatı, dördüncü bölümünün 16-18. ölçüleri (Görsel 80), Op. 118 No. 2 Intermezzo'nun 35-39. ölçüleri (Görsel 81) ve Op. 118 No. 5 Romans'ın 1-8. ölçüleri (Görsel 82) gösterilebilir.

Görsel 80. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı Op. 99, 4. Bölüm, 16-18. ölçüler. is.gd/YdkJ5l

Görsel 81. Intermezzo, Op. 118, No. 2, 35-39. ölçüler. is.gd/5qXXud

Görsel 82. Romans, Op. 118, No. 5, 1-8. ölçüler. is.gd/5qXXud

3. 13. Egzersiz 13: Bu egzersiz, birinci ve ikinci parmaklar aynı anda tutulu iken diğer parmakları legato çalmayı ve parmakların serbestliğini çalıştırmaya yöneliktir. Dördüncü ve beşinci parmakların legato çalmasından dolayı bu alıştırma aynı zamanda legato oktav çalıştırmaya da yöneliktir. İki elde birbirine benzer iki hat bulunmaktadır. İki el ile birinci hatta çalınan notaların bütünü, o ölçünün armonik akorunu oluştururken, üçüncü, dördüncü ve beşinci parmaklar da o armoni içerisindeki notalarda hareket eder. Bu kalıp “Moderato” tempo ibaresi ile 7 ölçü boyunca inici bir şekilde devam ederek sona erer.

Görsel 83. Egzersiz 13. is.gd/VwJLks

Egzersiz 13'teki birinci ve ikinci parmaklar tutulu iken üçüncü, dördüncü ve beşinci parmaklarla legato çalınan pasajlara örnek olarak Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin Füg'ünün 32-38. ölçüleri (Görsel 84), Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, ikinci bölümünün 91-92. ölçüleri (Görsel 85) ve Op. 114 Klarinetli Üçlü, ikinci bölümünün 17. ölçüsü (Görsel 86) gösterilebilir.

Görsel 84. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Füg, 32-38. ölçüler. is.gd/2iCTmP

Görşel 85. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 2. Bölüm, 91-92. ölçüler. shorturl.at/dgxIR

Görşel 86. Klarinetli Üçlü, Op. 114, 2. Bölüm. 17. ölçü. is.gd/sRwNqY

3. 14. Egzersiz 14: Bu egzersiz bazı parmaklar aynı anda tutulu iken diğer parmakları legato çalmayı ve parmakların serbestliğini çalıştırmaya yöneliktir. İki elde de iki hat vardır. Sağ elde üçüncü ve dördüncü parmaklar ile çalınarak tutulan iki vuruşluk notalar ilk hattı oluştururken, sol elde aynı yapıdaki notalar ikinci ve üçüncü parmaklarla çalınmaktadır. İkinci hattı ise sağ elde birinci, ikinci ve beşinci parmakla, sol elde birinci, dördüncü ve beşinci parmakla çalınan sekizlik notalar oluşturmaktadır. Bu egzersiz aynı zamanda canon yapıdadır. Ölçü içerisindeki kalıbı iki ayrı motif oluşturmaktadır ve sağ el ilk motifi sergiledikten sonra ikinci motifi çalarken sol el ilk motifi çalmaya başlar. Besteci tarafından alıştırmaya “leggiero” ibaresi eklenmiştir.

Görşel 87. Egzersiz 14. is.gd/VwJLks

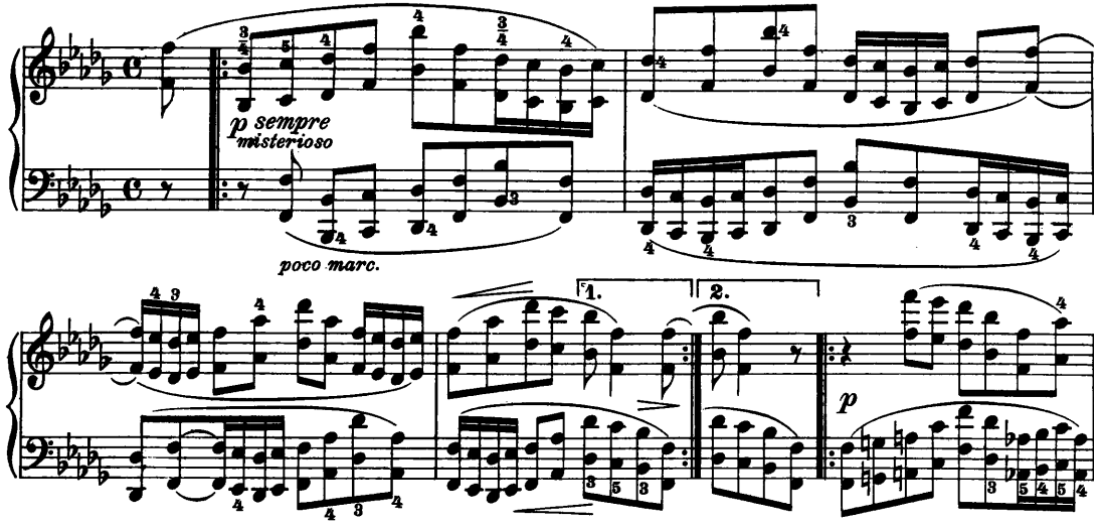
Egzersiz 4'teki üçüncü ve dördüncü parmaklar tutulu iken diğerleri ile legato çalınan pasajlara örnek olarak, Op.5 Üçüncü Piyano Sonatı, birinci bölümünün, 38-41. ölçüleri (Görşel 88), Op. 120 No. 2 İkinci Klarinet-Piyano Sonatı, ikinci bölümünün, 160-167. ölçüleri (Görşel 89) ve egzersizdeki kanon yapısına örnek olarak da Op. 24 Händel'in bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 6. varyasyonu (Görşel 90) gösterilebilir.

Görsel 88. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 1. Bölüm, 38-41. ölçüler. is.gd/eLRa7x

Görsel 89. İkinci Klarinet-Piyano Sonatı, Op. 120, No. 2, 2. Bölüm, 160-167. ölçüler. is.gd/96Zg9R

Görsel 90. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. VI. is.gd/2iCTmP

3. 15. Egzersiz 15: Bu egzersiz üçüncü parmaklar tutulu iken diğer parmaklar ile çalmayı ve bileğin dairesel hareketlerini çalıştırmaya yöneliktir. Aynı zamanda on altıncı egzersize hazırlık niteliğindedir. Besteci egzersizin başında puandorg ile parantez içine alıp yazdığı birlik Do notalarına dipnot ile “Egzersizin başından sonuna kadar tekrar edilmeden tutulmalıdır” ibaresini eklemiştir. İki elde de üçüncü parmaklar do notasını tutarken diğer parmaklar simetrik biçimde her vuruşta değişen armonilerden oluşan akor seslerini *leggiero* biçimde tekrarlar. Egzersiz aynı zamanda, tutulan notanın aynı kalması sebebiyle her armoni değişiminde iki elin simetrik bir şekilde pozisyonlarının değişmesini dairesel hareketlerle çalıştırmaya yöneliktir. Egzersizin son ölçüsünde Brahms, sağ elin dördüncü ve beşinci parmaklarını çift ses olarak çalışma seçeneği de sunmuştur.

Görsel 91. Egzersiz 15. is.gd/VwJLks

Egzersiz 15'teki üçüncü parmakların tutulu iken diğer parmaklarla çalmaya örnek pasaj olarak, Op. 1 Birinci Piyano Sonatı, birinci bölümünün, 59-62. ölçüleri (Görsel 91), Op. 118 No. 2 Intermezzo'nun 31-33. ölçüleri (Görsel 92) ve Op. 118 No. 3 Balad'ın 41-44. ölçüleri (Görsel 93) gösterilebilir.

Görsel 92. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 59-62. ölçüler. is.gd/ssW0Rq

Görsel 93. Intermezzo, Op. 118, No. 2, 31-33. ölçüler. is.gd/5qXXud

Görsel 94. Balad, Op. 118, No. 3, 41-44. ölçüler. is.gd/5qXXud

3. 16. Egzersiz 16: Bu egzersiz bazı parmaklar tutulu iken bileğin dairesel hareketlerini çalıştırmaya yöneliktir. Üç çeşitlemeden oluşmaktadır (16a-c). Yapısal olarak on beş numaraya çok benzemekle birlikte on beş numarada tutulan nota değişmezken on altı numaralı egzersizlerde tutulan birlik nota her ölçüde yenilenir. Bu egzersizin çeşitlemelerini birbirlerinden ayıran özellikler ise her varyantta tutulan ve çalıştırılan notaların parmak numaralarının değişmesidir. Birlik notaları 16a'da dördüncü parmak, 16b'de üçüncü parmak, 16c'de ise ikinci parmak çalmaktadır.

Görsel 95. Egzersiz 16a. is.gd/VwJLks

Görsel 96. Egzersiz 16b. is.gd/VwJLks

Görsel 97. Egzersiz 16c. is.gd/VwJLks

Egzersiz 16'daki sırasıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci parmaklar tutulu iken bileğin yaptığı dairesel hareketlere örnek pasaj olarak, Op. 5 Üçüncü Piyano Sonatı, ikinci bölümünün, 106-107. ölçüleri (Görsel 98), Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 1. varyasyonu (Görsel 99) ve Op. 10 No. 4 Balad'ın 47-61. ölçüleri (Görsel 100) gösterilebilir.

Görsel 98. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 2. Bölüm, 106-107. ölçüler. is.gd/eLRa7x

Görsel 99. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. I. is.gd/2iCTmP

Görsel 100. Balad, Op. 10, No. 4, 47-51. ölçüler. is.gd/2fe0GA

3. 17. Egzersiz 17: Bu egzersiz çeşitli parmak numaraları ile tril¹⁰ çalıştırmaya yöneliktir. Sağ elde altılama şeklinde tekrar eden komşu notalara sol el sekizlik notalar ile eşlik eder. Bu kalıp sırasıyla ikinci-birinci, üçüncü-ikinci, dördüncü-üçüncü, dördüncü-beşinci, üçüncü-dördüncü, ikinci-üçüncü parmaklar ile tekrar edildikten sonra iki el rol değiştirerek baştan başlar.

Görsel 101. Egzersiz 17 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görsel 102. Egzersiz 17 (İnici). is.gd/VwJLks

17 Numaralı egzersizdeki çeşitli parmak numaralarıyla yapılan trillere örnek pasaj olarak, Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 451-460. ölçüleri (Görsel 103), Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin teması (Görsel 104) ve Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 96-97. ölçüleri (Görsel 105) gösterilebilir.

¹⁰ "Titretme". En yaygın süsleme biçimlerinden biri olan tril, öngörülen süre boyunca ana ses ile komşu ses arasında çok hızlı gidip gelerek uygulanan seslendirmedir. (Say, 2005, c.3, s.498).

ise ikinci hattı sekizlik notalar yerine üçlemeler, üçüncü hattı onaltılık notalar yerine altılamalar oluşturmaktadır. İki elin hareketleri üst üste gelerek poliritmik yapıyı oluşturmaktadır. 18a'da diğer egzersizlerden farklı olarak, ilerleyen bir kalıp olmayıp alıştırmamanın başından sonuna kadar aynı hareket tekrar edilir. 18b'de ise tutulan uzun notanın oluşturduğu birinci hat olmayıp, ikinci ve üçüncü hatlar her ölçüde farklı bir poliritmik yapıdadır. Egzersiz, kendi içerisinde tekrar edilen dört ölçüden oluşmaktadır ve poliritim kalıbı şu şekildedir:

	<i>Sol El 1. Hat</i>	<i>Sol El 2. Hat</i>	<i>Sağ El 1. Hat</i>	<i>Sağ El 2. Hat</i>
1. Ölçü	Onaltılık	Sekizlik	-	-
2. Ölçü	Onaltılık	Sekizlik	Üçleme	Altılama
3. Ölçü	Sekizlik	Onaltılık	Altılama	Üçleme
4. Ölçü	Altılama	Üçleme	Sekizlik	Onaltılık

Tablo 3. Egzersiz 18'deki poliritimler

Görsel 106. Egzersiz 18a. is.gd/VwJLks

Görsel 107. Egzersiz 18b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 18'deki tek eldeki trilli ve poliritmik çift hatta örnek pasaj olarak, Op. 2 İkinci Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün, 102-106. ölçüleri (Görsel 108), Op. 2 İkinci Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün, 94-95. ölçüleri (Görsel 109) ve Op. 1 Birinci Piyano Sonatı, birinci bölümünün, 129. ölçüsü (Görsel 110) gösterilebilir.

Görsel 108. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 102-106. ölçüler. is.gd/v8gXvH

Görsel 109. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 94-95. ölçüler. is.gd/v8gXvH

Görsel 110. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 129. ölçü. is.gd/ssW0Rq

3. 19. Egzersiz 19: Bu egzersiz birinci parmaklar tutulu iken çift sesler arasındaki geçişleri çalıştırmaya yöneliktir. İki el aynı anda birinci parmakları egzersizin sonuna kadar yinelemeden tutarak 3-4 ve 2-5 numaralı parmaklarla üçlü ve altılı aralıklarda bulunan çift notaların geçişlerini üçleme ritmi ile çalışır. Kalıp, 8 ölçü boyunca bir ölçü içerisinde alt sestem ve üst sestem birer kez yarım perde pesleşerek inici bir şekilde devam ederek sonlanır.

Görsel 111. Egzersiz 19. is.gd/VwJLks

Egzersiz 19'daki çift sesler arasındaki geçişlerin yinelendiği pasajlara örnek olarak Op. 60 Üçüncü Piyanolu Dörtlü, ikinci bölümünün 216-231. ölçüleri (Görsel 112), Op. 40 Kornolu Üçlü, birinci bölümünün 110-117. ölçüleri (Görsel 113) ve Op. 26 İkinci Piyanolu Dörtlü, dördüncü bölümünün 484-486. ölçüleri (Görsel 114) gösterilebilir.

Görsel 112. Üçüncü Piyanolu Dörtlü, Op. 60, 2. Bölüm, 216-231. ölçüler. is.gd/tylmTO

Görsel 113. Kornolu Üçlü, Op. 40, 1. Bölüm, 110-117. ölçüler. is.gd/qX8xoQ

Görssel 114. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 4. Bölüm, 484-486. ölçüler. is.gd/MI2zhU

3. 20. Egzersiz 20: Bu egzersiz arpejlere hazırlık olarak altılı ve yedili aralıklarda parmak değişimini çalıştırmaya yöneliktir. Aynı zamanda bir kırık akor çalışmasıdır. Egzersizin ilk kalıbı olarak, iki el aynı anda Do Majör kök akorunun seslerini kırarak dört oktav çıkıcı ve dört oktav inici bir şekilde çalar. Her yeni oktava başlarken tekrar eden altılı aralıklarda sağ elde 2-5-1-3 numaralı, sol elde 3-1-5-2 numaralı parmak değişimleri çalışılır. İkinci kalıp, Do Majör beşinci derece eksik yedili akoru içerisindedir. Tekrar eden yedili aralıklarda sağ elde 2-5-1-4, sol elde 4-1-5-2 numaralı parmak değişimleri çalışılır. Üçüncü kalıpta ise tekrar eden altılı aralıklarda sağ elde 3-5-1-2, sol elde 2-1-5-3 numaralı parmak değişimleri çalışılır. Do majör tonunda üç kalıp da çalındıktan sonra bütün majör tonlarda aynı çalışma tekrar edilir.

Görssel 115. Egzersiz 20. is.gd/VwJLks

20 Numaralı egzersizdeki arpejlere hazırlık olarak altılı ve yedili aralıklardaki parmak değişimine örnek pasaj olarak Op. 76 No.1, Capriccio'nun 54-59. ölçüleri (Görssel 116), aynı zamanda 4. Etüt olarak da geçen J. S. Bach'ın 'Presto'su Üzerine Etüt'ü (Görssel 117) ve Op. 15 Birinci Piyanonun Konçertosu, birinci bölümün 189-190. ölçülerini (Görssel 118) gösterebiliriz.

Görsel 116. Capriccio, Op. 76, No. 1, 54-59. ölçüler. is.gd/WnkjiM

Görsel 117. J. S. Bach'ın Presto'su Üzerine Etüt (4. Etüt), 1-10. ölçüler. is.gd/B2nXgn

Görsel 118. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 189-190. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

3. 21. Egzersiz 21: Bu egzersiz onlu aralık mesafesi içerisinde bileğin dairesel hareketlerini, legato ve çift sesleri çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (21 a-b). 21a'da her vuruş, çift ses ve birinci, beşinci parmaklarla çalınan onlu aralık notalarından oluşan birbirinin aynısı iki motif, alıştırmaların kalıbını

oluşturur ve bu kalıp, vuruşta bir motif notaları değişerek sekiz ölçü çıkıcı, sekiz ölçü inici bir yapıda devam eder. 21b ise motifsel olarak 21a ile aynı olmakla birlikte, tekrar eden motiflerde onlu aralık sesleri aynı iken, çift sesler değişmektedir.

Görsel 119. Egzersiz 21a. is.gd/VwJLks

Görsel 120. Egzersiz 21b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 21'deki bileğin dairesel hareketlerinde çift ses kullanımına örnek pasaj olarak Op. 87 İkinci Piyanolu Üçlü, birinci bölümünün, 355-359. ölçüleri (Görsel 120), üç nota içerisinde tamamlanan dairesel bilek hareketine örnek pasaj olarak ise Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin ikinci kitabının 7. varyasyonundaki sol el (Görsel 121) ve Op.108 Üçüncü Keman-Piyano Sonatı, dördüncü bölümünün, 85-92. ölçülerindeki sol el (Görsel 122) gösterilebilir.

Görsel 121. İkinci Piyanolu Üçlü, Op. 87, 1. Bölüm, 355-359. ölçüler. is.gd/AB5Zhs

Görsel 122. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 2. Kitap, Var. VII. is.gd/DUuQIB

Görsel 123. Üçüncü Keman-Piyano Sonatı, Op. 108, 4. Bölüm, 85- 92. ölçüler. is.gd/NX4gOG

3. 22. Egzersiz 22: Bu egzersiz açık pozisyonda dördüncü parmak esnekliği, sol elde tierce, kırma¹¹ ve sağ elde blok dördlü aralıkları çalıştırmaya yöneliktir. Sol el beş ölçü boyunca dört notayı bağlayan bir yapı içerisinde legato tierce kalıp ile çıkıcı pasaj çalarken sağ el, birinci hatta birinci ve üçüncü dereceleri 1-2 numaralı parmaklarla çalıp tutarken, 5-4-3 numaralı parmaklarla sol el kalıbına paralel olarak çıkıcı bir pasaj çalar. Egzersizin inici kısmında iki el görev değiştirir ancak sağ el üçlü yerine dördlü aralıklar ile, sol el ise akorları düz yerine kırarak basar.

Görsel 124. Egzersiz 22 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görsel 125. Egzersiz 22 (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 22'deki birinci ve ikinci parmak tutulu iken dördüncü parmağı oktav mesafesinde açmaya örnek pasaj olarak Op. 117 No.2 Intermezzo'nun 76-80. ölçülerindeki sağ el (Görsel 126), dördüncü parmağın çaldığı notaya beşinci parmağın oktavı ile basmasına örnek olarak Op. 38, Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün, 63-64. ölçüleri (Görsel 127), sol eldeki tekrar eden tuşlarda yön değiştiren tierce hareketine örnek pasaj olarak Op. 34b. İki Piyano için Sonat, dördüncü bölümünün, 423-427. ölçüleri (Görsel 128) ve sağ eldeki tekrar eden tuşlarda yön değiştiren blok dördlülere örnek pasaj olarak Op. 15, Birinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün, 196-198. ölçüleri (Görsel 129) gösterilebilir.

¹¹ Akor seeslerinin her birinin hızlıca kalından inceye doğru sırayla basılması.

Görsel 126. Intermezzo, Op. 117, No. 2, 76-80. ölçüler. is.gd/72UTEa

Görsel 127. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 63-64. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

Görsel 128. İki Piyano için Sonat, Op. 34b, 4. Bölüm, Piyano I, 423-427. ölçüler. is.gd/v8gXvH

Görsel 129. Birinci Piyano Konçertosu Op. 15, 1. Bölüm, 196-198. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

3. 23. Egzersiz 23: Bu egzersiz tiercelerde ikili bağ çalıştırmaya yöneliktir. Üç çeşitlemeden oluşmaktadır (23a-c). Birinci parmaklar unison¹² tutarken, iki el simetrik şekilde ikili bağlar ve aynı parmak numarası kalıbı ile tierce çalar. Kalıp dört vuruştan oluşmaktadır. 23a'da ikili bağlar çıkışta inici, inişte çıkıcı, 23b'de çıkışta çıkıcı, inişte inici kullanılmıştır. 23c ise 23a kalıbının dört yerine üç vuruşta gerçekleşen versiyonudur.

Görsel 130. Egzersiz 23a. is.gd/VwJLks

Görsel 131. Egzersiz 23b. is.gd/VwJLks

¹² Sesteş.

Görsel 132. Egzersiz 23c. is.gd/VwJLks

Egzersiz 23'teki ikili bağlı tierce pasajlara örnek olarak Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün, 95-98. ölçüleri (Görsel 133), Op. 100 İkinci Keman-Piyano Sonatı, birinci bölümünün 200-202. ölçüleri (Görsel 134) ve Op. 1 Birinci Piyano Sonatı, birinci bölümünün 29-33. ölçüleri (Görsel 135) gösterilebilir.

Görsel 133. Birinci Piyano Konçertosu Op. 15, 1. Bölüm, 95-98. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

Görsel 134. İkinci Keman-Piyano Sonatı, Op.100, 1. Bölüm, 200-202. ölçüler. is.gd/ffDBcB

Görsel 135. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 29-33. ölçüler. is.gd/ssW0Rq

3. 24. Egzersiz 24: Bu egzersiz tiercelerde legato ve süsleme çalıştırmaya yöneliktir. Her elde iki hat vardır. 24a'da her elde birinci hatları dört tane legato sekizlik nota, ikinci hatları ise sekizlik notalarla birlikte çalınan üçlü notalardan sonra komşu notaya gidip gelen üçlemeler oluşturmaktadır. 24a'da çıkıcı kalıpta süslemeler komşu üst notadan yapılırken, inicide hatlar yer değiştirir ve süslemeler komşu alt notadan yapılır. 24b'de ise çıkıcıda süslemeler komşu alt notadan yapılırken, inicide hatlar yer değiştirerek süslemeler komşu üst notadan yapılır.

Görsel 136. Egzersiz 24a. is.gd/VwJLks

Görsel 137. Egzersiz 24b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 24'teki blok üçlü notalardaki süslemelere örnek pasaj olarak Op. 2 İkinci Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün, 22-31. ölçüleri (Görsel 138), Op. 34b İki Piyano İçin Sonat, ikinci bölümünün 2. Piyano Partisi'nin 9-11. ölçüleri (Görsel 139) ve Op. 18b Tema ve Varyasyonlar'ın 145-161. ölçüleri (Görsel 140) gösterilebilir.

Görsel 138. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 3. Bölüm, 22-31. ölçüler. is.gd/v8gXvH

Görsel 139. İki Piyano İçin Sonat, Op. 34b, 2. Bölüm, Piyano II, 10-11. ölçüler. is.gd/v8gXvH

Görsel 140. Tema ve Varyasyonlar, Op. 18b, 145-161. ölçüler. is.gd/kCyjb2

3. 25. Egzersiz 25: Bu egzersiz parmak kaydırarak bağlama tekniğini çalıştırmaya yöneliktir. Üç çeşitlemeden oluşmaktadır (25a-c). Belirli bir kalıbın tekrarlanması ile oluşan diğer egzersizlerden ziyade farklı yapılardan oluşan küçük formlu etütlere benzemektedir. 25a'da aynı parmak ile siyah notadan beyaz notaya geçişi çalıştıran çıkıcı yapıda bir kalıp var iken 25b'de aynı kalıp inicidir. 25a ve 25b, 25c'ye hazırlık niteliğindeki kısa alıştırmalardır. 25c ise hem inici hem çıkıcı yapıdaki parmak kaydırma alıştırmalarını hem de farklı melodik figürleri barındırmaktadır. 25a ve 25b'nin toplam uzunluğu kadardır.

Görsel 141. Egzersiz 25a. is.gd/VwJLks

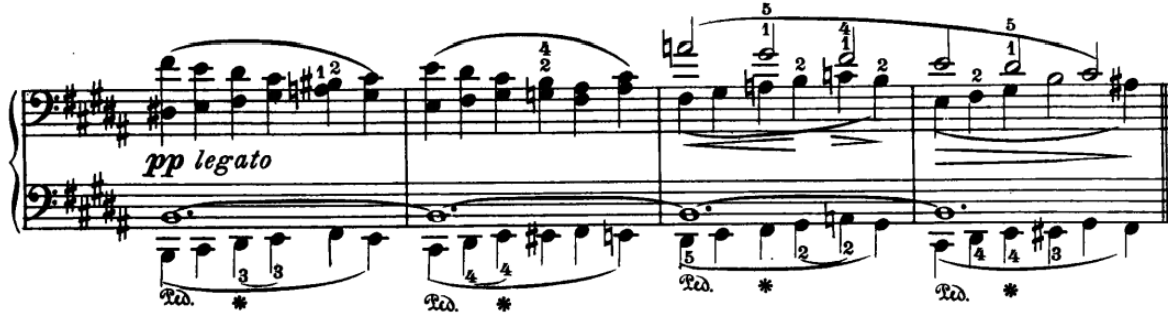

Görsel 142. Egzersiz 25b. is.gd/VwJLks

Görsel 143. Egzersiz 25c. is.gd/VwJLks

Egzersiz 25'teki parmak kaydırarak nota bağlamaya örnek pasaj olarak Op.10 No.2 Balad'ın 70-73. ölçülerindeki sol el (Görsel 144), Op. 56b İki Piyano Düzenlemesi İçin Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin Final Bölümü'nün 39-43. ölçüleri (Görsel 145) ve Op.117 No.1 Intermezzo'nun 1-5. ölçülerindeki sağ el (Görsel 146) gösterilebilir.

Görsel 144. Balad, Op. 10, No. 2, 70-73. ölçüler. is.gd/2fe0GA

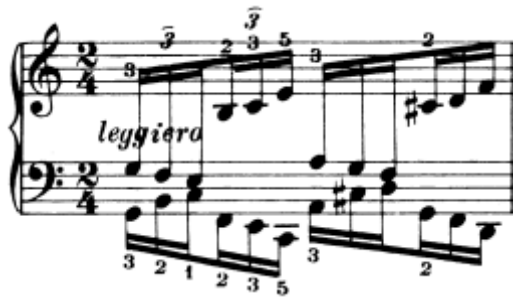

Görsel 145. Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 56b, Final, 39-43. ölçüler. is.gd/22i5zu

Görsel 146. Intermezzo, Op. 117, No. 1, 1-5. ölçüler. is.gd/72UTEa

3. 26. Egzersiz 26: Bu egzersiz el pozisyonu değişimlerini ve birinci, ikinci parmaklar ile atlamaları çalışmaya yöneliktir. Üç çeşitlemeden oluşmaktadır. İki el birbirlerine ters yöne doğru simetrik hareket eder. 26a'nın kalıbını iki elin merkeze doğru çaldığı üç nota ve merkezden dışa doğru çaldığı üç nota oluşturur. Hareketin değiştiği noktada birinci ve ikinci parmaklar beşli aralıkta atlama gerçekleştirerek ellerin yönünün değişmesini sağlar. Bu kalıp egzersizin sonuna kadar sekiz ölçü çıkıcı ve sekiz ölçü inici bir şekilde devam eder. 26b'nin kalıbını iki elin merkeze doğru çaldığı iki nota ve merkezden dışa doğru çaldığı dört nota oluşturur. 26c'nin kalıbını ise iki elin merkeze doğru çaldığı iki nota ve merkezden dışa doğru çaldığı iki nota oluşturur. Bu çeşitlemede birinci ve ikinci parmağın atladığı aralık beşliden yediliye yükselmiştir.

Görsel 147. Egzersiz 26a. is.gd/VwJLks

Görsel 148. Egzersiz 26b. is.gd/VwJLks

Görsel 149. Egzersiz 26c. is.gd/VwJLks

Egzersiz 26'daki yön değiştirerek çalınan nota gruplarına örnek pasaj olarak Op. 99 İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, dördüncü bölümünün 135-137. llerindeki sol el (Görsel 150), Op.21 No.1 Orijinal Bir Tema zerine Varyasyonlar eserinin 2. varyasyonunun 51-55. Ölçüleri (Görsel 151) ve üçüncü ett olarak da geçen J. S. Bach'ın 'Presto'su zerine Ett'n 26-29. Ölçüleri (Görsel 152) gösterilebilir.

Görsel 150. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 99, 4. Bölüm, 135-137. ller. is.gd/YdkJ5I

Görsel 151. Orijinal Bir Tema zerine Varyasyonlar, Op. 21, No.1, Var. II, 51-55. ller. is.gd/kaXhJs

Görsel 152. J. S. Bach'ın 'Presto'su zerine Ett (3. Ett), 26-29. ller. is.gd/B2nXgn

3. 27. Egzersiz 27: Bu egzersiz tek tuşta farklı parmak tekrarını (repete) ve ikinci, beşinci parmakların esnekliğini çalıştırmaya yöneliktir. Beşinci parmaklar tutulu iken dördüncü-üçüncü ve ikinci-birinci parmakların çiftler halinde aynı nota üzerinde tekrar ettiği kalıplardan oluşmaktadır. Kalıbın her basamağında ikinci ve beşinci parmaklar arasında yedili aralık atlaması vardır. Kalıplar ıkıcı harekette her vuruşta birer nota yükselirken, inicide tek nota üzerinde üç ayrı pozisyon tekrarlanmaktadır.

Görsel 153. Egzersiz 27. is.gd/VwJLks

Tek tuşta parmak değişimine örnek pasaj olarak Op. 78 Birinci Keman-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün. 1-9. ölçüleri (Görsel 154), Op. 26, İkinci Piyanolu Dörtlü, üçüncü bölümünün, 73-79. ölçüleri (Görsel 155) ve Op. 119 No. 3 Intermezzo'nun 43-44. ölçüleri (Görsel 156) gösterilebilir.

Görsel 154. Birinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 78, 3. Bölüm, 1-9. ölçüler. is.gd/21yVld

Görsel 155. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 3. Bölüm, 73-79. ölçüler. is.gd/MI2zhU

Görsel 156. Intermezzo, Op. 119, No. 3. 43-44. ölçüler. is.gd/omx6sq

3. 28. Egzersiz 28: Bu egzersiz üçüncü, dördüncü ve beşinci parmaklar ile kromatik gamları, parmak kaydırmayı ve legato çalıştırmaya yöneliktir. Sağ el birinci parmağı tutarak Do notasından başlayarak ilk vuruşta çıkıcı majör arpej yaptıktan sonra üçüncü, dördüncü ve beşinci parmaklarla inici kromatik gam yapar. Her ölçüde bir öncekinden yarım ses pesten başlamak sureti ile bu kalıp, 12 ölçü boyunca toplamda 12 majör ton içerisinde devam eder. Sol el ise sağ ele ters hareket ile birinci parmağı tutarak sağ eldeki parmak numaraları ile çıkıcı kromatik gam çalar. Aynı egzersiz 13'teki gibi dördüncü ve beşinci parmakların bağlı çalınması ile oktav legatosu çalışmaya da yardımcı olma niteliği taşır.

Görsel 157. Egzersiz 28. is.gd/VwJLks

Egzersiz 28'deki kromatik yürüyüşe örnek pasaj olarak Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 124-127. ölçüleri (Görsel 158), dördüncü-beşinci parmağın legato kullanımına örnek olarak Op. 38 Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, ikinci bölümünün, 76-86. ölçüleri (Görsel 159) ve Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, ikinci kitabının 13. varyasyonu (Görsel 160) gösterilebilir.

Görsel 158. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 124-127. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

Görsel 159. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 2. Bölüm, 76-86. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

Görsel 160. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar Op. 35, 2. Kitap, Var XIII. is.gd/DUuQIB

3. 29. Egzersiz 29: Bu egzersiz staccato oktav yürüyüşlerini çalıştırmaktadır. Yürüyüş kalıbında, her iki paralel oktav arasında ikinci parmakla çalınan tek ses bulunmaktadır. Egzersizin ilk 4 ölçüsü, bu kalıba hazırlık niteliğindeki, daha yavaş çalınan 2 ölçülük oktav seslerini çiftleme, 2 ölçü ise tek sesleri çiftleme çalışmalarından oluşmaktadır. Brahms, 51 egzersizin yalnızca 11 tanesi için tempo ibaresi eklemiştir. Bu ibarelerin çoğunluğu çalışan kişinin gereğinden hızlı olmaması üzerine dikkat çekme amaçlı olup daha ılımlı tempolarda iken, yalnızca bu alıştırmada "presto" ifadesi kullanılmıştır.

Görsel 161. Egzersiz 29. is.gd/VwJLks

Egzersiz 29'daki oktav yürüyüşüne örnek pasaj olarak Op. 35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin, ikinci kitabının 11. varyasyonu (Görsel 162) (Birebir benzerliği sebebiyle Brahms'ın 29 Numaralı Egzersiz'i özellikle bu varyasyon için yazdığı düşünülmektedir), Op.120 No.2 İkinci Klarinet-Piyano Sonatı, birinci bölümünün 85-87. ölçüleri (Görsel 163) ve Op.101 Üçüncü Piyanolu Üçlü, dördüncü bölümünün 238- 240. ölçüleri (Görsel 164) gösterilebilir.

Görsel 162. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar Op.35, 2. Kitap, Var XI. is.gd/DUuQIB

Görsel 163. İkinci Klarinet-Piyano Sonatı, Op.120, No.2, Birinci Bölüm, 85-87. ölçüler.
is.gd/96Zg9R

Görsel 164. Üçüncü Piyanolu Üçlü, Op.101, 4. Bölüm, 238- 240. ölçüler. is.gd/nolEwF

3. 30. Egzersiz 30: Bu egzersiz, dördüncü ve beşinci parmaklar tril veya süsleme yaparken, diğer parmaklar ile legato çalmayı çalıştırmaya yöneliktir. Alıştırma, 18 ve 24 numaralı egzersizlerinkilere benzer bir kalıp ile ilerler. 24 numaralı egzersizdekinden farklı olarak iki elde üçlemeleri yapan hatlar sabit dururken, dörtlük notalardan oluşan hatlar hareket halindedir.

Görsel 165. Egzersiz 30. is.gd/VwJLks

Dördüncü ve beşinci parmaklarla yapılan trillere örnek pasaj olarak Op. 83 İkinci Piyoano Konçertosu, birinci bölümünün 170-173. ölçüleri (Görsel 166), Op. 38 Birinci Viyolonsel-Piyoano Sonatı, üçüncü bölümünün 20-24. ölçüleri (Görsel 167) ve Op. 15 Birinci Piyoano Konçertosu, üçüncü bölümünün 521-527. ölçüleri (Görsel 168) gösterilebilir.

Görsel 166. İkinci Piyoano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 170-173. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Görşel 167. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 20-24. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

Görşel 168. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 521-527. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

3. 31. Egzersiz 31: Bu egzersiz, çift sesler ile çalınan kırık akorları çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (31a-b) 31a'da, iki elde de 3 oktavlık, 7'li akorların çevrimleri ile üçlemeler halinde ilerleyen ve ilk notaların tek, ikinci ve üçüncü notaların çift seslerden oluştuğu bir kalıp vardır. Kalıp her oktavda yarım ses inceden başlayarak dört oktav çıkıcı ve dört oktav inici olarak sergilenerek 31a'yı oluşturur. Sağ elde ikinci-üçüncü ve dördüncü-beşinci parmaklar, sol elde ise üçüncü-dördüncü ve birinci-ikinci parmaklar blok halinde kullanılır. 31b'de ise sağ el üçlemenin ilk notasını çaldıktan sonra ikinciye çalarken sol el çalmaya başlar, böylelikle kanonvari bir yapı oluşur. 31a'dan farklı olan diğer bir nokta ise her 3 oktavdan sonra başlayan yeni kalıbın aynı ses ile başlayıp farklı bir armoni ile devam etmesidir.

Görşel 169. Egzersiz 31a (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görşel 170. Egzersiz 31a (İnici). is.gd/VwJLks

Görşel 171. Egzersiz 31b (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görşel 172. Egzersiz 31b (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 31'deki çift seslerin bulunduğu arpej kalıbına örnek pasaj olarak Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, ikinci bölümünün 120-123. ölçüleri (Görsel 173), Op. 99 İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün 37-46. ölçüleri (Görsel 174) ve Op. 40 Kornolu Üçlü, dördüncü bölümünün 106-108. ölçüleri (Görsel 175) gösterilebilir.

Görsel 173. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 2. Bölüm, 120-123. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Görsel 174. İkinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 99, 3. Bölüm, 37-46. ölçüler. is.gd/YdkJ5I

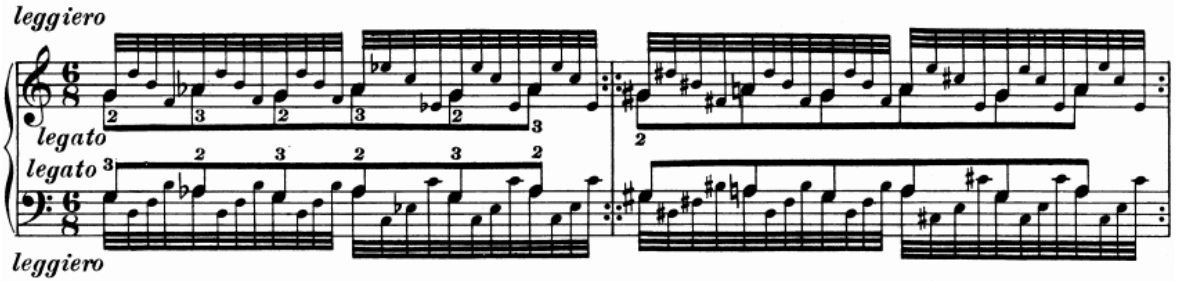

Görsel 175. Kornolu Üçlü, Op. 40, 4. Bölüm, 106-108. ölçüler. is.gd/qX8xoQ

3. 32. Egzersiz 32: Bu egzersiz tek eldeki melodi ve eşlik hattını çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (32a-b) İki çeşitlemede de iki elin eşzamanlı olarak yarım perdelik aralığı sekizlik notalar ile tekrarlacağı bir hat ve her sekizlik notanın arasında çalınan okuz ikilik notalardan oluşan ikinci bir hat egzersizin kalıbını oluşturur. Sekizlik notalardan oluşan hatlara “legato”, küçük notalardan oluşan hatlara ise “leggiero” ifadesi eklenmiştir. Her kalıp sekiz kez tekrar edildikten sonra, yarım ses incelerek, toplamda on iki sestem başlayarak çalınır. 32a’da sekizlik notalar üçüncü ve dördüncü parmaklarla çalınırken 32b’de ikinci ve üçüncü parmaklarla çalınmaktadır.

Görsel 176. Egzersiz 32a. is.gd/VwJLks

Görsel 177. Egzersiz 32b. is.gd/VwJLks

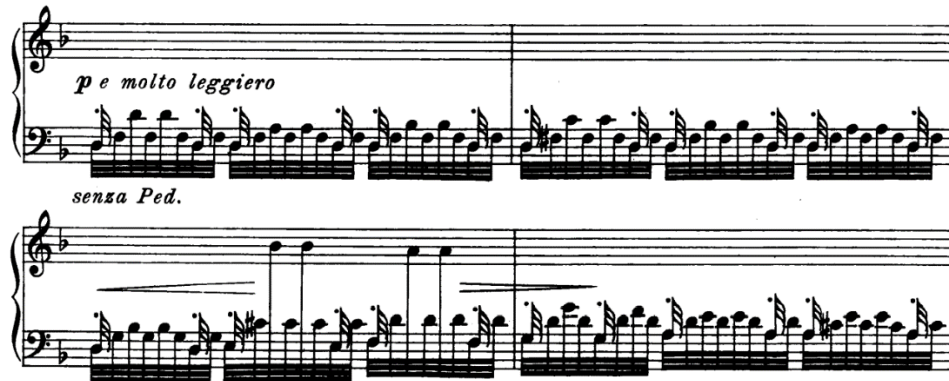
Romantik dönemde özellikle R. Schumann’ın müziğinde sık rastlanan bir doku olan, egzersiz 32’deki ara seslerde tema çıkarırken küçük notaların eşlik partisini oluşturmasına örnek pasaj olarak Op. 78 Birinci Keman-Piyano Sonatı, ikinci bölümünün 83-90. ölçüleri (Görsel 178), Op. 38 Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün 53-58. ölçüleri (Görsel 179) ve aynı zamanda 5. Etüt olarak da geçen J. S. Bach’ın Chaconne’u Üzerine Sol El İçin Etüt’ün 97-100. ölçüleri (Görsel 180) gösterilebilir.

Görsel 178. Birinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 78, 2. Bölüm, 83-90. ölçüler. is.gd/21yVld

Görsel 179. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 53-58. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

Görsel 180. J. S. Bach'ın Chaconne'ü Üzerine Sol El İçin Etüt (5. Etüt), 97-100. ölçüler. is.gd/B2nXgn

3. 33. Egzersiz 33: Bu egzersiz farklı aralıklardan oluşan çift sesleri legato çalışmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (33a-b). 33a'da sırayla sağ eldeki üçüncü parmakla çalınan tek ses, ikinci-dördüncü parmaklarla çalınan üçlü aralık ve birinci-beşinci parmaklarla çalınan beşli aralıktan oluşan üç nota; sol elde

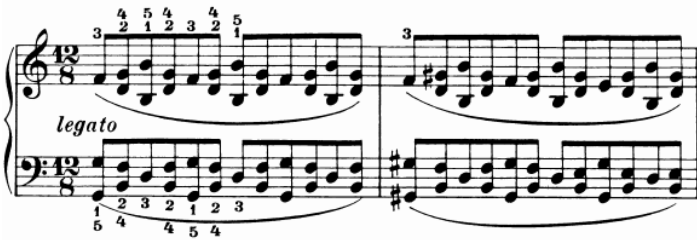
ise sağ eldeki üç notanın tersten sıralanışı ve bu notaların iki elde de bir ölçü boyunca tekrarlanması egzersizin kalıbını oluşturmaktadır. Kalıp her ölçüde yarım ses inceden başlayarak bir oktav çıkıcı, ardından 1 oktav inici bir şekilde devam eder. 33b ise aynı kalıbın, aralıkların üçlü ve beşli yerine dördü ve sekizli olarak kullanıldığı versiyonudur. İki çeşitlemenin sonunda da egzersiz kalıbının kısaltılmış versiyonunda farklı çalışmalar bulunmaktadır. Bundan önceki egzersizlerde benzer kısaltılmış çalışmaları farklı bir çeşitleme olarak yazan Brahms, bu alıştırmada, sonuna ekleyip “v.b.” ibaresi koymayı tercih etmiştir. Bu durum, bir önceki bölümde anlatılmış olan doğaçlama ve varyasyon prensiplerine bir örnektir.

Görsel 181. Egzersiz 33a. is.gd/VwJLks

Görsel 182. Egzersiz 33a (Varyant). is.gd/VwJLks

Görsel 183. Egzersiz 33. is.gd/VwJLks

Görsel 184. Egzersiz 33b (Varyant). is.gd/VwJLks

Egzersiz 33'teki farklı aralıklardan oluşan çift seslerin legato çalınmasına örnek pasaj olarak Op. 116 No. 2 Intermezzo'nun 61-65. ölçüleri (Görsel 185), Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 15. varyasyonu (Görsel 186), Op. 56b İki Piyano İçin Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin 3. varyasyonunun 1. Piyano Partisi (Görsel 187) gösterilebilir.

Görsel 185. Intermezzo, Op. 116, No. 2, 61-65. ölçüler. is.gd/hBwtGt

Görşel 186. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XV. is.gd/2iCTmP

Görşel 187. Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 56b, Piyano I, Var. III, is.gd/22i5zu

3. 34. Egzersiz 34: Bu egzersiz bir elde çift hat, legato, parmak esnekliği ve birinci parmak geçişi çalıştırmaya yöneliktir. Üç çeşitlemeden oluşmaktadır (34a-c). 34a'da 1 vuruş içerisinde sağ elde ikinci ve birinci, sol elde dördüncü ve beşinci parmaklarla çalınan sekizlik notalar birinci hattı oluştururken, diğer parmaklar ile on altılık üçlemelerle çalınan notalar ikinci hattı oluşturmaktadır. Kalıp her vuruşta bir ses yükselerek 6 ölçü çıkıcı, altı ölçü inici bir şekilde devam eder. 34b'de ise sağ ve sol el görev değiştirerek aynı kalıbı tekrar eder. 34c ise 34 a'nın kalıbının, çift seslerinin üçlü yerine altılı aralıkta bulunanıdır.

Görşel 188. Egzersiz 34a (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görşel 189. Egzersiz 34a (İnici). is.gd/VwJLks

Görsel 190. Egzersiz 34b (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

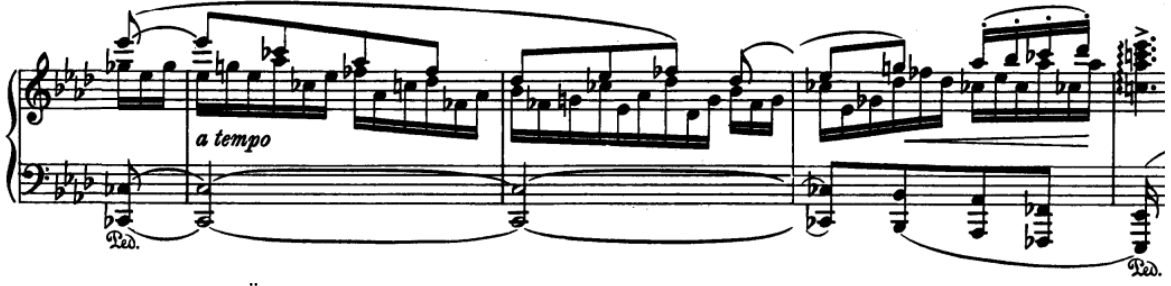
Görsel 191. Egzersiz 34b (İnici). is.gd/VwJLks

Görsel 192. Egzersiz 34c (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görsel 193. Egzersiz 34c (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 34'teki tek eldeki çift ses kalıbına örnek pasaj olarak Op. 1. Birinci Piyano Sonatı, ikinci bölümünün 30-36. ölçüleri (Görsel 194), Op. 5 Üçüncü Piyano Sonatı, ikinci bölümünün 114-118. ölçüleri (Görsel 195) ve Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 19. varyasyonu (Görsel 196) gösterilebilir.

Görsel 194. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 2. Bölüm, 30-36. ölçüler. is.gd/ssW0Rq

Görşel 195. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 2. Bölüm, 114-118. ölçüler. is.gd/eLRa7x

Görşel 196. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XIX. is.gd/2iCTmP

3. 35. Egzersiz 35: Bu egzersiz bir elde iki hat çalma, legato, çift ses ve ses tutmayı çalıştırmaya yöneliktir. Brahms, bu egzersizde farklı bir varyant tekniği kullanarak çeşitlendirilmiş ikinci bir alıştırmayı ikinci satıra eklemiştir. İki elde de iki hat vardır ve onaltılık notalardan oluşan birinci hat ölçü boyunca aynı motifi tekrar ederken, dörtlük notalardan oluşan ikinci hat birinci ve beşinci parmaklar arasında hareket eder. Önerilen varyantın farkı ise, ikinci hatta dörtlük bir nota yerine aynı notanın iki tane sekizlik nota halinde ve zayıf zamanda başlayan ikili bağlar eklenerek çalınmasıdır. Bu alıştırma, 12 Numaralı egzersiz ile benzer özellikler göstermektedir. Kalıp, her seste bir ölçü majör, bir ölçü minör çalındıktan sonra yarım ses pesleşerek devam eder.

Görşel 197. Egzersiz 35. is.gd/VwJLks

Görşel 198. Egzersiz 35 (Varyant). is.gd/VwJLks

Egzersiz 35'teki birinci ve beşinci parmaklar arasında hareket eden uzun seslere örnek pasaj olarak Op. 117 No. 3 Intermezzo'nun 16-18. ölçülerindeki sol el (Görsel 199), Op. 118 No. 5 Romans'ın 30-32. ölçülerindeki sağ el (Görsel 200) ve Op. 76 No. 8 Capriccio'nun 3-5. ölçülerindeki sağ el (Görsel 201) gösterilebilir.

Görsel 199. Intermezzo Op. 117, No.3, 16-18. ölçüler. is.gd/72UTEa

Görsel 200. Romans, Op. 118, No. 5, 30-32. ölçüler. is.gd/5qXXud

Görsel 201. Capriccio, Op. 76, No. 8, 3-5. ölçüler. is.gd/WnkjiM

3. 36. Egzersiz 36: Bu egzersiz legatoyu, parmak tutmayı ve üçlü gruplar içerisinde bileğin dairesel hareketlerini çalıştırmaya yöneliktir. Kalıp, her vuruşun ilk notasının sırayla birinci ve beşinci parmaklarla tutulduğu altılamalardan oluşmaktadır. Her altılama ise kendi içerisinde iki tane üçlü grup barındırır ve her yeni üçlü gruba başlarken bilek yön değiştirdiği için dairesel hareketler oluşturur.

Görsel 202. Egzersiz 36. is.gd/VwJLks

Egzersiz 36'daki birinci notaları tutulan üçleme kalıplarına örnek pasaj olarak Op. 9 Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin 9. varyasyonu (Görsel 203), Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 345-348. ölçüleri (Görsel 204) ve Op. 2 İkinci Piyano Sonatı, dördüncü bölümünün 375-376. ölçüleri (Görsel 205) gösterilebilir.

Görsel 203. Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 9, Var. IX. is.gd/vs40EJ

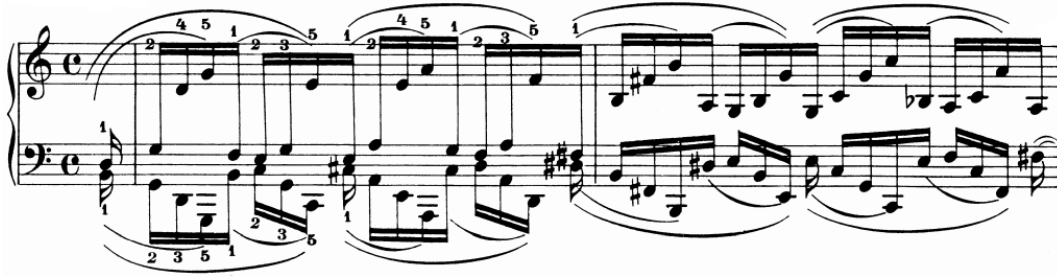

Görsel 204. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 345-348. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

Görsel 205. İkinci Piyano Sonatı, Op. 2, 4. Bölüm, 375-376. ölçüler. is.gd/v8gXvH

3. 37. Egzersiz 37: Bu egzersiz açık el pozisyonunda arpej ve bilek rotasyonu çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (37a-b). 2 vuruşluk kalıp içerisinde, iki elde de bir geniş bir dar arpej kalıbı mevcuttur. Onaltılık notalar ile sırayla birinci parmaklar 1. ikinci parmaklar 4. sağ elde dördüncü, sol elde üçüncü parmaklar 8. ve beşinci parmaklar 11. Dereceleri çalarak el tam kapasite ve açık pozisyonda kullanıldıktan sonra oktav aralığında dar bir kalıp daha eklenir. Egzersiz 7 ölçü çıkıcı ve 7 ölçü inici kalıptan oluşmaktadır. 37a ve b aynı kalıplardan oluşmaktadır yalnızca 37a 4/4 ölçü biriminde ve 37b 9/8 ölçü birimindedir. Bu alıştırmada varyantta nabız değişimi çalışması yapılmıştır.

Görsel 206. Egzersiz 37a. is.gd/VwJLks

Görsel 207. Egzersiz 37b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 37'deki geniş aralıklarda arpeje örnek pasaj olarak Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, üçüncü bölümünün 310-316. ölçülerindeki sağ el (Görsel 208), Op. 9 Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin 10. varyasyonunun 25-33. ölçülerindeki sol el (Görsel 209) ve Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 128-131. ölçüleri (Görsel 210) gösterilebilir.

Görse 208. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 3. Bölüm, 310-316. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

Görse 209. Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 9, Var. X, 25-33. ölçüler. is.gd/vs40EJ

Görse 210. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 128-131. ölçüler. is.gd/SwzFLC

3. 38. Egzersiz 38: Bu egzersiz akor tekrarlarını, akor atlamalarını ve çift ses tutmayı çalıştırmaya yöneliktir. İki elde de iki hat vardır. Akor notalarını oluşturan çift ses, her vuruşta hat değiştirilerek tek sesli hattın artikülasyonu ile aynı olacak şekilde (staccato+3 bağlı) sırasıyla dördüncü-beşinci ve birinci-ikinci parmaklar ile çalarken ikinci hat on altılık notalardan oluşmaktadır. Dört tane on altılığın ilki staccato çalınan pedal ses, ikincisi bağlı çalınan pedal sesin tekrarı, üçüncüsü sağ elde inici, sol elde çıkıcı komşusu ve sonuncusu tekrar pedal notanın kendisidir. Bir sonraki vuruşta hatlar yer değiştirdiğinde aynı kalıp birinci-ikinci parmak yerine dördüncü-beşinci parmaklarla çalınarak 9 ölçü çıkıcı, 7 ölçü inici bir şekilde devam eder.

Görsel 211. Egzersiz 38 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görsel 212. Egzersiz 38 (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 38'deki akor tekrarlarına örnek pasaj olarak Op. 18b Tema ve Varyasyonlar eserinin 58-60. ölçüleri (Görsel 213), Op. 21 No. 1 Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar eserinin 9.varyasyonu (Görsel 214) ve Op. 60 Üçüncü Piyanolu Dörtlü, dördüncü bölümünün 173-181. ölçüleri (Görsel 215) gösterilebilir.

Görsel 213. Tema ve Varyasyonlar, Op. 18b, 58-60. ölçüler. is.gd/kCyjb2

Görşel 214. Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No. 1, Var. IX. is.gd/kaXhJs

Görşel 215. Üçüncü Piyanolu Dörtlü, Op. 60, 4. Bölüm, 173-181. ölçüler. is.gd/tylmTO

3. 39. Egzersiz 39: Bu egzersiz mordan¹³ çalıştırmaya yöneliktir. Kalıbı her ölçüde iki elde de uzun tutulan önce blok üçlü, sonra blok altılı aralıktan sonra çalınan 5 nota oluşturmaktadır. Sağ elde üçlüler dördüncü- beşinci, altılılar birinci-beşinci; sol elde üçlüler birinci-ikinci, altılılar birinci-beşinci parmaklarla çalınırken mordan çalışmaları üç farklı parmak numarası kombinasyonunda numaralandırılmıştır: 1-2-3, 2-3-4, 3-4-5.

Görşel 216. Egzersiz 39 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

¹³ Mordant: "Tril" ailesinden bir süsleme biçimi. Asıl sesle komşu ses arasında hızla seslendirilen gidiş geliş yoluyla asıl sesin belirginleşmesini amaçlar. (Say, 2005, c.2, s.500).

Görsel 217. Egzersiz 39 (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 39'daki mordanlara örnek pasaj olarak Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 13. varyasyonu (Görsel 218), Op. 18b Tema ve Varyasyonlar eserinin 1-7. ölçüleri (Görsel 219) ve Op. 76 No. 2 Capriccio'nun 64-66. ölçüleri (Görsel 220) gösterilebilir.

Görsel 218. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XIII. is.gd/2iCTmP

Görsel 219. Tema ve Varyasyonlar, Op. 18b, 1-7. ölçüler. is.gd/kCyjb2

Görsel 220. Capriccio, Op. 76. No. 2, 64-66. ölçüler. is.gd/WnkjiM

3. 40. Egzersiz 40: Bu egzersiz parmak serbestliğini kırık aralıklar kullanarak çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (40a-b). 40a'da iki el simetrik olarak on altılık notaları, birinci ve beşinci parmaklar arasında bir oktavlık mesafe olacak şekilde, beşinci parmaklarla başlayıp biten, komşu parmakları atlayarak ilerleyen bir kalıp içerisinde çalarlar. Forte, legato ve piano, *leggiero* kombinasyonları ile çalışılmalıdır. 40b ise aynı kalıbın birinci parmak ile başlayıp biterken, ikincil kalıp içerisinde sırayla üçüncü, dördüncü ve beşinci parmakların tutularak sekizlik nota halinde legato çalındığı versiyonudur.

Görsel 221. Egzersiz 40a. is.gd/VwJLks

Görsel 222. Egzersiz 40b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 40'taki onaltılık notalardan oluşan beş parmak kalıbına örnek pasaj olarak Op. 83 İkinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 255-256. ölçüleri (Görsel 223), Op. 58. No.1, "Blinde Kuh" Lied'inin 1-9. ölçüleri (Görsel 224) ve aynı zamanda 4. Etüt olarak da geçen J. S. Bach'ın Presto'su üzerine Etüt'ün 36-45.ölçüleri (Görsel 225) gösterilebilir.

Görsel 223. İkinci Piyano Konçertosu, Op. 83, 1. Bölüm, 255-256. ölçüler. is.gd/SwzFLC

Görsel 224. Lied, Op. 58. No.1, "Blinde Kuh" 1-9. ölçüler. is.gd/0UGWG1

Görsel 225. J. S. Bach'ın Presto'su üzerine Etüt (4. Etüt), 36-45.ölçüler. is.gd/B2nXgn

3. 41. Egzersiz 41: Bu egzersiz parmak serbestliğini kırık aralıklar kullanarak çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (41a-b). Egzersiz 40 ile çok benzer bir dokuya sahiptir. İki alıştırmada da kullanılan kalıbın yönü aynı iken, içerisinde kullanan aralıklar ve dolayısı ile el pozisyonları farklılık göstermektedir. 40 numarada kalıbı oluşturan aralıklar sıra ile sağ elde 4'lü, 3'lü, 5'li ve 3'lü, sol elde 5'li, 3'lü, 4'lü ve 3'lü iken; 41 numaradaki kalıbı oluşturan aralıklar sağ elde 5'li, 4'lü, 4'lü ve 4'lü, sol elde 4'lü, 5'li, 5'li ve 5'lidir. 40 numaralı alıştırmadan uzun tutulan notalar olan varyant 40b iken, 41 numarada bu varyant 41a'dır.

Görsel 226. Egzersiz 41a. is.gd/VwJLks

Görsel 227. Egzersiz 41b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 41'deki kalıba örnek pasaj olarak Op. 26 İkinci Piyanolu Dörtlü, üçüncü bölümünün 109-122. ölçüleri (Görsel 228), Dört El İçin Macar Dansı, No. 4, Secondo,Partisi'nin 57-67. ölçüleri (Görsel 229) ve Op. 84. No.2, "Der Kranz" Lied'inin 1-6. ölçüleri (Görsel 230) gösterilebilir.

Görsele 228. İkinci Piyanolu Dörtlü, Op. 26, 3. Bölüm, 109-122. ölçüler. is.gd/MI2zhU

Görsele 229. Macar Dansı, No. 4, Secondo, 57-67. ölçüler. is.gd/5wEQKy

Görsele 230. Lied, Op. 84. No. 2, "Der Kranz" 1-6. ölçüler. is.gd/IHYizb

3. 42. Egzersiz 42: Bu egzersiz ikinci parmağın birincinin üzerinden geçişini ve parmak serbestliğini kırık aralıklar kullanarak çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (42a-b). 42 a’da üçlü aralıklar ile iki elde simetrik biçimde ilerleyen bir kalıp vardır. İlk vuruşta beş parmağın tamamladığı kalıp, ikinci vuruşlarda ikinci parmakların birinci parmakların üzerinden geçerek iki nota çaldıktan sonra eski yerlerine dönmeleri ile çıkıcı olarak ilerler. 42b’de ise aynı yapı 3’lü aralıklar yerine her iki notalık grupta değişerek 3’lü, 4’lü, 5’li ve 6’lı aralıklar içerisinde devam eder.

Görsel 231. Egzersiz 42a. is.gd/VwJLks

Görsel 232. Egzersiz 42b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 42’deki kalıba örnek pasaj olarak Op. 78 Birinci Keman-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün 95-100. ölçüleri (Görsel 233), Org İçin Prelüd ve Füg No.2’nin 21. ölçüsü (Görsel 234) ve No. 16 Alman Halk Şarkısı, “Wach auf mein Herzensschöne”nin 19-27. ölçüleri (Görsel 235) gösterilebilir.

Görsel 233. Birinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 78, 3. Bölüm, 95-100. ölçüler. is.gd/21yVld

Görsel 234. Org için Prelüd ve Füg, No. 2, 21. ölçü. is.gd/B3tykP

Görsel 235. Alman Halk Şarkısı, No.16, "Wach auf mein Herzensschöne" 19-27. ölçüler. is.gd/pd8hgo

3. 43. Egzersiz 43: Bu egzersiz tutulan nota üzerinde parmak değişimini ve akor geçişlerini çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (43a-b). 43a'da iki el de Do Majör kök ve 1. Çevrim akorlarını staccato olarak ve sıra ile do notalarını dördüncü parmakla tutarken ikinci parmağa geçirerek çalar. Kalıp, armoniye göre bazen ikinci ve dördüncü parmakları aynı notayı tutarken değiştirmeyi çalıştırırken bazen de ikinci ve üçüncü parmakları kullanırır. 43b ise akorun 3 yerine 4 sestem oluşan ve dolayısı ile birinci ve beşinci parmakların aynı sesi tutarken değiştirilmesinin çalıştırıldığı versiyonudur.

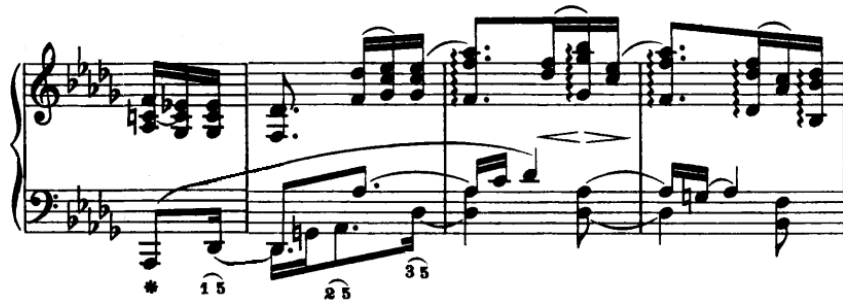

Görsel 236. Egzersiz 43a. is.gd/VwJLks

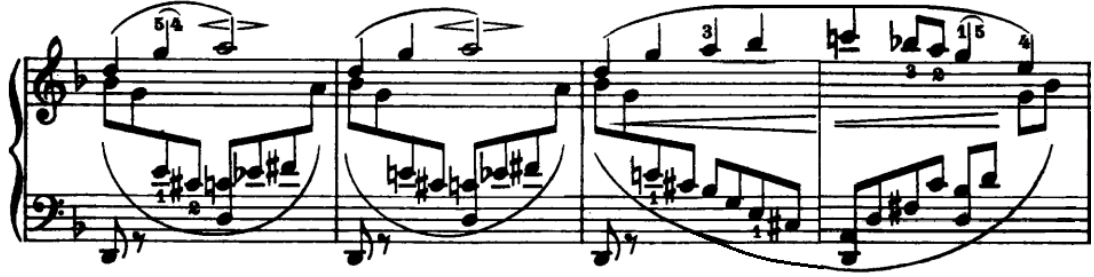

Görsel 237. Egzersiz 43b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 43'teki tutan nota üzerinde parmak değiştirmeye örnek pasaj olarak Op. 117 No.2 Intermezzo'nun 23-26. ölçüleri (Görsel 238), Op. 79 No.1 Rapsodi'nin 34-37. ölçüleri (Görsel 239) ve oktav mesafesi akor atlamalarına örnek olarak Op. 38 Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, birinci bölümünün 114-119. ölçüleri (Görsel 240) gösterilebilir.

Görsel 238. Intermezzo, Op. 117, No. 2, 23-26. ölçüler. is.gd/72UTEa

Görşel 239, Rapsodi, Op. 79, No. 1, 34-37. ölçüler. is.gd/JQN99J

Görşel 240. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 1. Bölüm, 114-119. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

3. 44. Egzersiz 44: Bu egzersiz açık el pozisyonunu, dördüncü parmağın beşinci parmağın üzerinden ve ikinci parmağın birinci parmağın üzerinden geçişini çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (44a-b). Kalıp, oktav mesafesinde çıkıcı ve inici arpejlerden oluşmaktadır. Sağ elde beşinci parmak ile biten çıkıcı arpejden sonra, tam ses yukarıdaki notaya dördüncü parmak, beşincinin üzerinden atlayarak gelerek inici arpeji çalar. Sol el ise birinci parmak ile biten çıkıcı arpejden sonra, tam ses yukarıdaki notaya ikinci parmak, birincinin üzerinden atlayarak gelerek inici arpeji çalar. İnici kalıpta ise iki elin parmak numaraları çıkıcınının tam tersi şekildedir. 44a'da iki el paralel yönde asimetric hareket ederken 44b'de ters yönde simetric hareket eder.

Görşel 241. Egzersiz 44a (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

Görşel 242. Egzersiz 44a (İnici). is.gd/VwJLks

Görsel 243. Egzersiz 44b (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

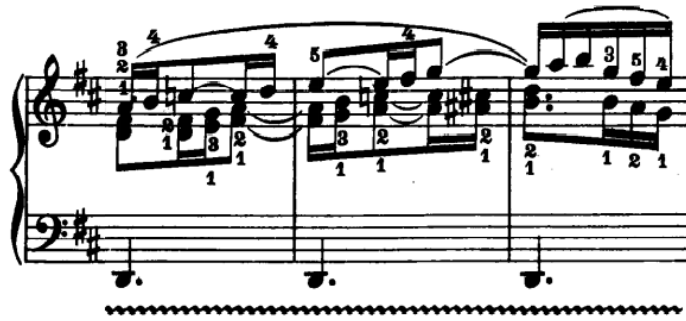

Görsel 244. Egzersiz 44b (İnici). is.gd/VwJLks

Egzersiz 44'teki legatoda dördüncü parmağın, beşincinin üzerinden geçişine örnek pasaj olarak Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 368-369. ölçüleri (Görsel 245), Op. 21 No.1 Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar eserinin 11. varyasyonunun 23-25. ölçüleri (Görsel 246) ve Op. 120 No. 1 Birinci Klarinet-Piyano Sonatı, birinci bölümünün 76-77. ölçüleri (Görsel 247) gösterilebilir.

Görsel 245. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 368-369. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

Görsel 246. Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No. 1, Var. XI, 23-25. ölçüler. is.gd/kaXhJs

Görsel 247. Birinci Klarinet-Piyano Sonatı, Op. 120, No. 1, 1. Bölüm, 76-77. ölçüler. is.gd/rlpj5k

3. 45. Egzersiz 45: Bu egzersiz çeşitli parmaklar tutulu iken çarpma¹⁴ çalıştırmaya yöneliktir. İki el paralel biçimde ilk vuruşta ölçü boyunca tutulu kalan uzun notayı çaldıktan sonra, staccato sekizlik notalar ile çarpmalar yapar. Bu egzersizdeki zorlayıcı faktör her ölçüde uzun tutulan notanın farklı parmakla çalınmasından kaynaklanan el pozisyonlarındaki değişimdir. Uzun notalar ilk ölçüde sağ elde beşinci, sol elde birinci parmak ile çalındıktan sonra, ikinci ölçüde ikinci parmaklar ile, üçüncü ölçüde sağ elde birinci, sol elde beşinci parmak ile çalınır ve her ölçüde sıra başa dönerek devam eder. Egzersiz için ayrı bir numaralandırma ile çeşitleme yazılmış olmasa da gerek ilk yarısı ile ikinci yarısının arasındaki fark, gerek ise ilk satırın altına alternatif olarak eklenmiş olan ikinci satır, diğer alıştırmalardaki varyasyon prensibine uygundur. Egzersizin ilk kısmında çarpmalar üçlü aralıklar kullanılarak yapılırken ikincisinde altılı aralıklar da kullanılmıştır. Ana egzersizin altına eklenmiş olan ikinci satırın ise farkı bütün çarpmaların yönüdür.

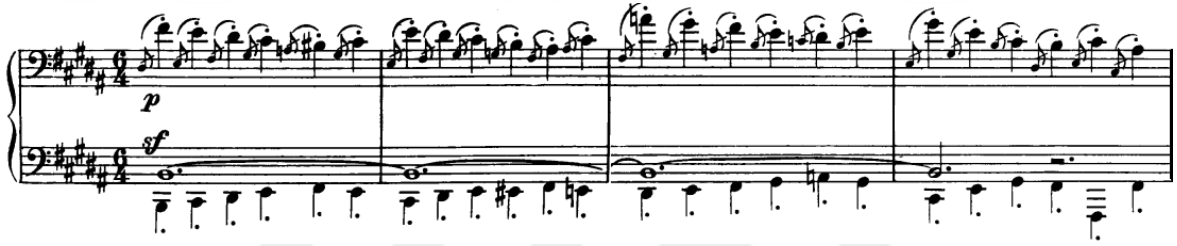
Görsel 248. Egzersiz 45. is.gd/VwJLks

¹⁴ İki notadan oluşan bir süsleme biçimi. Bu küçük süslemede birinci ses çarpıp kaçar, böylece asıl ses vurgulanmış olur. (Say, 2005, c.1, s.375).

Görsel 249. Egzersiz 45 (Varyant). is.gd/VwJLks

Egzersiz 45'teki çarpmalara örnek pasaj olarak Op. 10 No. 2 Balad'ın 52-55. ölçüleri (Görsel 250), Dört El İçin Macar Dansı, No. 4, Primo Partisi'nin 83-105. ölçüleri (Görsel 251) ve Op. 21 No. 2 Bir Macar Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin 8. varyasyonu (Görsel 252) gösterilebilir.

Görsel 250. Balad, Op. 10, No. 2, 52-55. ölçüler. is.gd/2fe0GA

Görsel 251. Macar Dansı, No. 4, Primo, 83-105. ölçüler. is.gd/5wEQKy

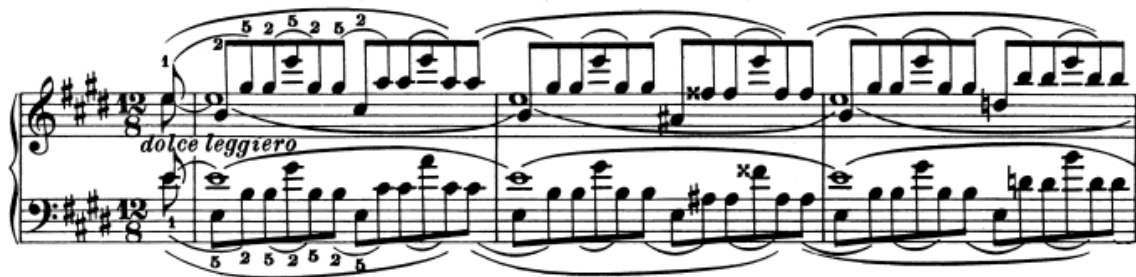

Görsel 252. Bir Macar Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 21, No. 2, Var. VIII. is.gd/dlmsOQ

3. 46. Egzersiz 46: Bu egzersiz, diğer dört parmağın birinci parmak üzerinden sağ-sola geçiş hareketini çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (46a-b). İki el birbirlerine paralel olarak, birinci parmaklar tutulu iken diğer dört parmağın birbirlerine olan uzaklıkları bozulmadan birinci parmağın üzerinden sağ-sol yönlerine doğru hareket eder. 46a'da bu geçiş, beşli ve altılı aralıklarda bulunan çift seslerin staccato çalınması ile sağlanırken, 46b'de aynı aralıklardaki bu sesler kırık ve ikili bağlı biçimde çalınmaktadır. Her iki varyantta da kalıp 5 ölçü Mi Majör tonunda çalınıp tekrar edildikten sonra Fa Majör tonuna geçilir.

Görsel 253. Egzersiz 46a. is.gd/VwJLks

Görsel 254. Egzersiz 46b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 46'daki elin birinci parmağın üzerinden geçerek sağa-sola hareket etmesine örnek pasaj olarak Op. 38 Birinci Piyano-Viyolonsel Sonatı, birinci bölümünün 126-131. ölçüleri (Görsel 255), Op. 76 No.3 Intermezzo'nun 1-6. ölçüleri (Görsel 256); beşinci parmağın, birinci parmağın bıraktığı notaya gelme hareketine örnek pasaj olarak ise Op. 118 No.6 Intermezzo'nun 41-44. ölçüleri (Görsel 257) gösterilebilir.

Görsel 255. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 1. Bölüm, 126-131. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

Görsel 256. Intermezzo, Op. 76, No. 3, 1-6. ölçüler. is.gd/WnkjiM

Görsel 257. Intermezzo, Op. 118, No. 6, 41-44. ölçüler. is.gd/5qXXud

3. 47. Egzersiz 47: Bu egzersiz ikinci parmağın birinci parmağın üzerinden geçişini, parmak serbestliğini ve akıcılık çalıştırmaya yöneliktir. Sağ elde ilk notaları eksik ölçüde yer alarak ikinci parmak ile çalınan ve birinci parmaktan itibaren sıra ile bütün parmaklarla çalınan 6 notadan oluşan kalıp her vuruşta üçlü yukarıdan tekrar başlayarak 'ben legato' ibaresi ile 4 ölçü boyunca çıkıcı olarak ilerler. Sol el ise

“leggiero” biçimde eksik ölçüdeki tek notada es yapıp, diğer notalara paralel parmaklar ile eşlik eder. İncide ise sağ el ve sol el görev değiştirir. İniş ve çıkıştan oluşan bu 8 ölçülük kısım sıra ile Sol Majör, Do Majör ve Fa Majör tonlarında gelir ve egzersizin çıkıcı bölümlerinde diyez kullanılırken, incilerde bemol kullanılmıştır.

Görsel 258. Egzersiz 47 (Çıkıcı). is.gd/VwJLks

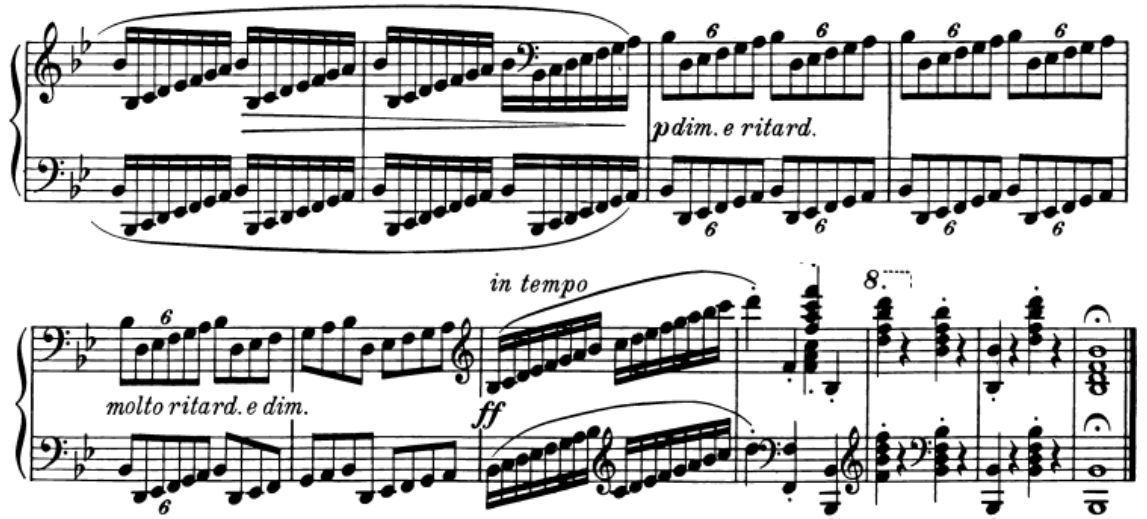

Görsel 259. Egzersiz 47 (İnci). is.gd/VwJLks

Egzersiz 47'deki 1 oktav içerisinde yer alan gam pasajlarına örnek olarak Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 24. varyasyonu (Görsel 260), Op. 56b Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin Final Bölümünün, 1. Piyano Partisi'nin, 103-113. ölçüleri (Görsel 261) ve Op.35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin Birinci Kitabının 14. varyasyonunun 10-14. ölçüleri (Görsel 262) gösterilebilir.

Görsel 260. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg, Op. 24, Var. XXIV. is.gd/2iCTmP

Görsel 261. Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op. 56b, Piyano I, Final, 103-113. ölçüler. is.gd/UINIVm

Görsel 262. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. XIV, 10-14. ölçüler. is.gd/ZPyBmu

3. 48. Egzersiz 48: Bu egzersiz legato, bir elde iki hat çalma, parmak tutma, polifoni ve dördüncü parmağın beşincinin altından geçmesini çalıştırmaya yöneliktir. İki elde de iki hat bulunmaktadır. Tek bir motifin düz ve ters olarak iki hatta sıra ile çalınması alıştırmamanın kalıbını oluşturarak bu kalıp bir oktav çıkıcı ve bir oktav inici bir şekilde devam eder. Birinci hatlarda dörtlük notalar sıra ile birinci ve beşinci parmaklarla çalınarak uzun notalar tutulurken, diğer hatları onaltılık notalar oluşturmaktadır. Beşinci parmağın tuttuğu notalara gelmeden önce kullanılan 5-4-5 numaralı parmak geçişleri oktav legatosu için de faydalı bir alıştırmadır. Egzersiz doku olarak J. S. Bach'ın polifonik yazısını andırmaktadır. Motifin hem düz hem ters kullanımı da buna bir örnek niteliğindedir.

Görsel 263. Egzersiz 48. is.gd/VwJLks

Egzersiz 48'deki legato, polifonik yapıya örnek kesit olarak Op. 38 Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, üçüncü bölümünün 97-98. ölçüleri (Görsel 264), Op. 100 İkinci Keman-Piyano Sonatı, birinci bölümünün 50-53. ölçüleri (Görsel 265) ve Op. 15 Birinci Piyano Konçertosu, birinci bölümünün 207-210. ölçüleri (Görsel 266) gösterilebilir.

Görsel 264. Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı, Op. 38, 3. Bölüm, 97-98. ölçüler. is.gd/mFKBvQ

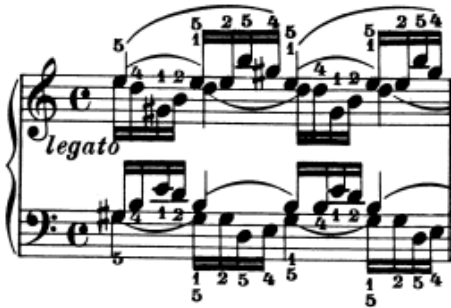

Görsel 265. İkinci Keman-Piyano Sonatı, Op. 100, 1. Bölüm, 50-53. ölçüler. is.gd/ffDBcB

Görsel 266. Birinci Piyano Konçertosu, Op. 15, 1. Bölüm, 207-210. ölçüler. is.gd/bJ2RcK

3. 49. Egzersiz 49: Bu egzersiz legato, bir elde iki hat çalma, parmak tutma, polifoni¹⁵ ve dördüncü parmağın beşincinin üzerinden geçmesini çalıştırmaya yöneliktir. İki çeşitlemeden oluşmaktadır (49a-b) Doku olarak 48 numara ile çok benzemektedir. Aralarındaki fark, iki el arasındaki hareket ilişkisinin 48 numarada paralel, 49 numarada simetrik oluşudur. Diğer bir fark ise 48 numaradaki kalıbın her vuruşta çıkıcı bir şekilde ilerlerken, 49a aynı notalarla farklı armonilerde ilerlemesidir. 49b ise her vuruş yerine her ölçüde yarım ses pesleşen bir ilerleme mevcuttur. Son olarak, 48, 49a ve 49b’de, kalıbı oluşturan notalar arasındaki mesafeler farklıdır dolayısı ile her birinde el hareketleri değişkenlik göstermektedir.

Görsel 267. Egzersiz 49a. is.gd/VwJLks

Görsel 268. Egzersiz 49b. is.gd/VwJLks

Egzersiz 49’daki legato, polifonik yapıya örnek kesit olarak Birinci Gigue’in 33-36. ölçüleri (Görsel 269), Op. 118 No. 5 Romans’ın 18-19. ölçüleri (Görsel 270) ve Egzersiz 49b’deki birinci parmak ekseninde elin sağa-sola hareketine örnek pasaj olarak Op. 34b İki Piyano için Sonat, birinci bölümünün, 1. Piyano Partisi’nin 135-138. ölçüleri (Görsel 271) gösterilebilir.

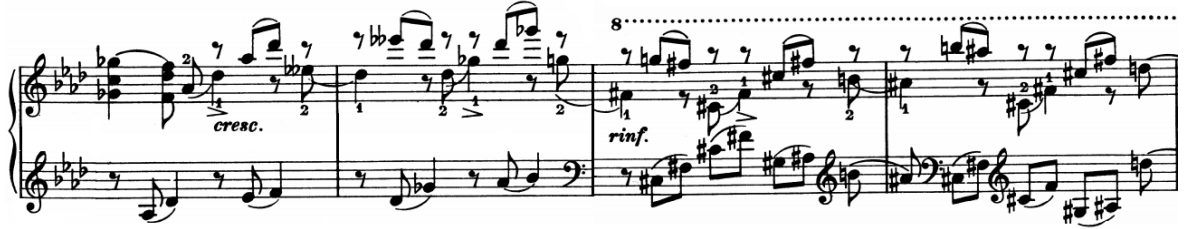

Görsel 269. Gigue, No. 1, 33-36. ölçüler. is.gd/bslxPI

Görsel 270. Romans, Op. 118, No. 5, 18-19. ölçüler. is.gd/5qXXud

¹⁵ Çokseslilik.

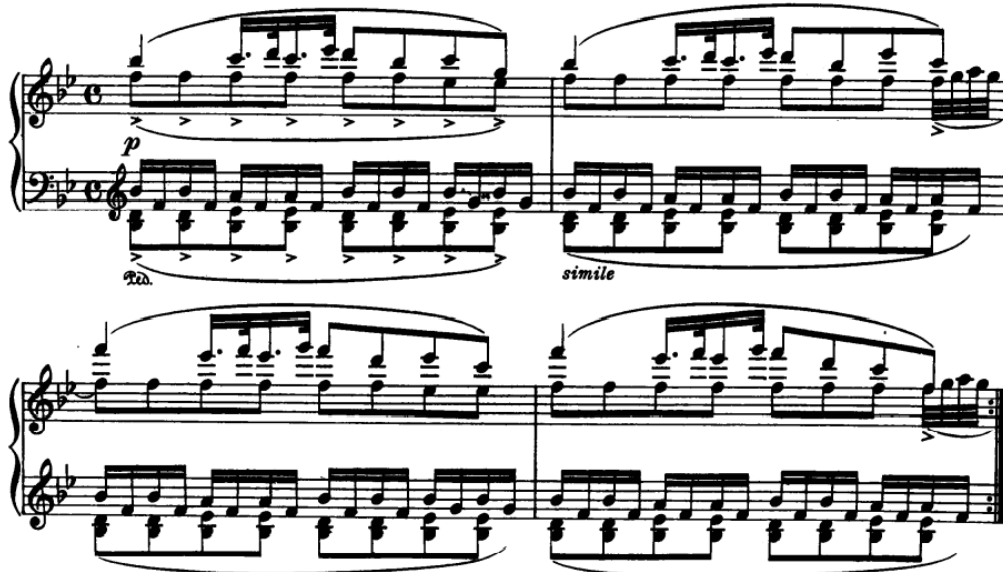
Görsel 271. İki Piyano için Sonat, Op. 34b, 1. Bölüm, Piyano I, 135-138. ölçüler. is.gd/v8gXvH

3. 50. Egzersiz 50: Bu egzersiz legato, bir elde iki hat çalma, parmak tutma ve polifoni çalıştırmaya yöneliktir. Egzersizin başında bir ölçülük iki elin simetrik olarak 3-2-1-2. parmaklarla çaldığı on altılık notalardan oluşan bir kalıp bulunmaktadır. İkinci ölçüden itibaren bu kalıba dördüncü ve beşinci parmaklar ile legato çalınan sekizlik notalardan oluşan bir melodi eklenir. Her ölçü kendi içerisine tekrar edildikten sonra farklı armonik kalıplarda bir sonrakine geçilir.

Görsel 272. Egzersiz 50. is.gd/VwJLks

Egzersiz 50'deki tek elde bulunan çift hat kalıbına örnek pasaj olarak Op. 24 Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg eserinin 22. varyasyonu (Görsel 273), Op.35 Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar eserinin Birinci Kitabının 11. varyasyonu (Görsel 274) ve Op. 116 No. 7 Capriccio'nun 70-71. ölçüleri (Görsel 275) gösterilebilir.

Görsel 273. Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg Op. 24, Var. XXII. is.gd/2iCTmP

Görsel 274. Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, Op.35, 1. Kitap, Var. XI. is.gd/ZPyBmu

Görsel 275. Capriccio, Op. 116, No. 7, 70-71. ölçüler. is.gd/hBwtGt

3. 51. Egzersiz 51: Bu egzersiz tekrar eden notalarda parmak değişimini ve el pozisyon değişimlerini çalıştırmaya yöneliktir. İki elin simetrik bir şekilde aynı çaldığı kalıp, ilk vuruşta yapılan hareketin ikinci vuruşta tersten tekrar edilmesinden oluşur. Dört notalık motifin bitip tekrar başlayacağı noktada iki el aynı anda birinci parmaklar ile bitirdiği notalara dördüncü parmaklar (egzersizin devamında beşinci parmak) basar. Motifin birinci parmak ile çalınan ilk notası ile kendinden sonra gelen nota arasındaki aralık kalıbın her gelişinde bir perde genişleyerek elleri kapalı pozisyondan açık pozisyona geçişi çalıştırır. Üçlü aralık ile başlayan mesafe birer birer dokuzlu aralığa kadar çıktıktan sonra aynı şekilde geri dönlür. Akıcı bir tempoda çalınması istenen nadir egzersizlerden olup "Vivace" ibaresi ile başlamaktadır.

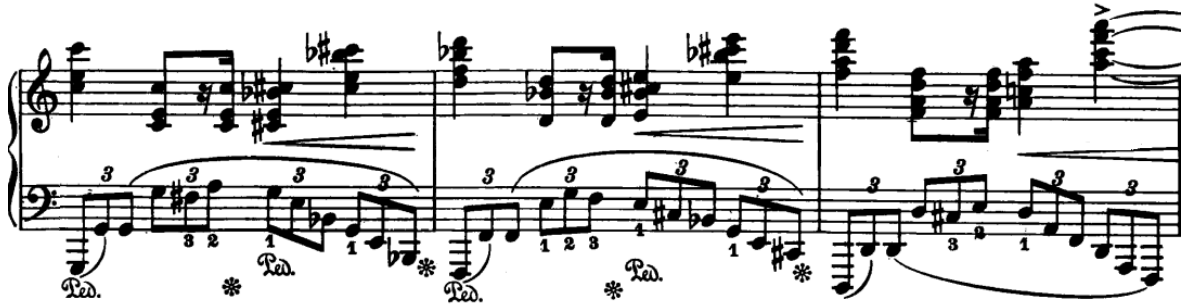

Görsel 276. Egzersiz 51. is.gd/VwJLks

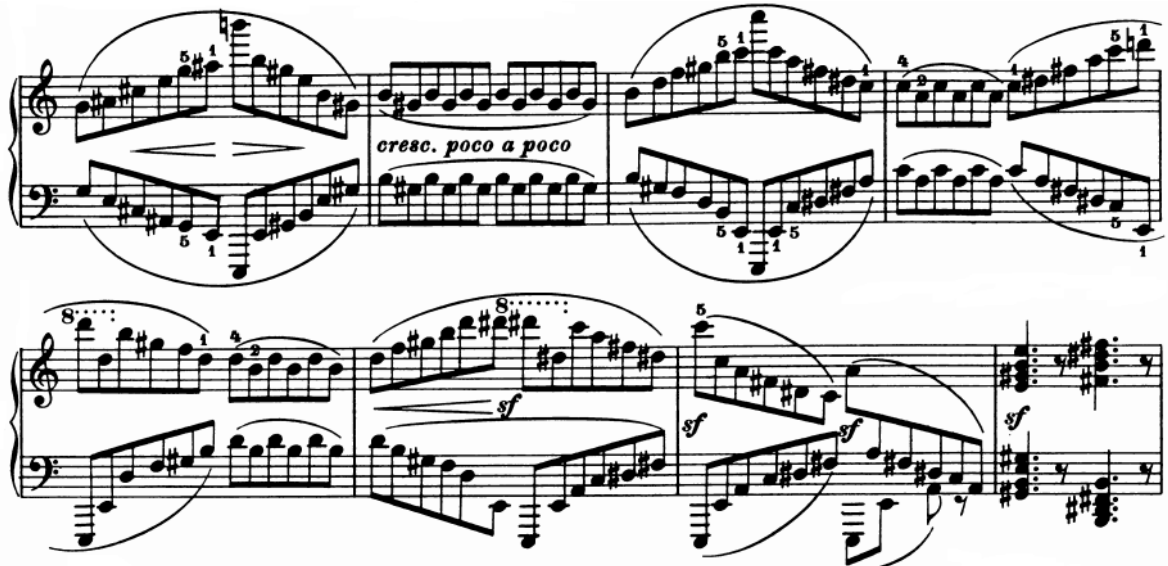
Egzersiz 51'deki birinci-beşinci parmak geçişlerine örnek pasaj olarak Op. 5 Üçüncü Piyano Sonatı, ikinci bölümünün 69-72. ölçüleri (Görsel 277), Op. 1 Birinci Piyano Sonatı, birinci bölümünün 263-265. ölçüleri (Görsel 278) ve iki elin simetrik yön hareketlerine örnek pasaj olarak Op. 87 İkinci Piyanolu Üçlü, dördüncü bölümünün 67-74. ölçüleri (Görsel 279) gösterilebilir.

Görsel 277. Üçüncü Piyano Sonatı, Op. 5, 2. Bölüm, 69-72. ölçüler. is.gd/eLRa7x

Görsel 278. Birinci Piyano Sonatı, Op. 1, 1. Bölüm, 263-265. ölçüler. is.gd/ssW0Rq

Görsel 279. İkinci Piyanolu Üçlü, Op. 87, 4. Bölüm, 67-74. ölçüler. is.gd/AB5Zhs

SONUÇ

Bu çalışmada Johannes Brahms'ın yazmış olduğu "Piyano için 51 Egzersiz" içerisindeki alıştırmalar teknik açıdan incelenmiş ve Brahms'ın piyano yazısı içerisindeki benzer teknik özelliklere sahip olan pasajlar örneklendirilerek gösterilmiştir.

Sayfa 2'de ayrıntılı bir şekilde verilmiş olan, Brahms'ın solo piyano, iki piyano, dört el, oda müziği ve vokal eserlerini kapsayan 43 eseri içerisindeki piyano partilerinin taranması sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir:

- Egzersizlerin içerdiği teknik konular saptanmış olup, her bir alıştırmının hangi konuyu (konuları) kapsadığı aşağıda (Tablo 4) verilmektedir.

Konular	Alıştırma Numaraları
Akıcılık(Agilité)	7, 15, 16, 17, 20, 26, 32, 40, 41, 42, 47.
Akor	12, 13, 22, 38, 43.
Altılı	4, 39.
Arpej	8, 20, 31, 37.
Artikülasyon	4, 9, 23, 38, 46.
Atlama	21, 26, 29, 38.
Bileğin Dairesel Hareketleri	8, 14, 15, 16, 21, 26, 31, 36, 37, 40, 41.
Bir elde iki hat çalma (Polifoni)	12, 13, 14, 18, 24, 30, 32, 34, 35, 38, 48, 49, 50.
Çarpma	45.
Çift Ses	12, 13, 14, 18, 19, 21, 30, 31, 33, 35, 39, 46, 50.
Dörtlü	22.
Elin Dar Pozisyonda Kullanımı	7, 20.
Elin Geniş Pozisyonda Kullanımı (Oktavdan Geniş)	9, 14, 21, 31, 37, 44, 51.
Esneklik	8, 9, 10, 11, 14, 22, 25, 26, 27, 31, 37, 44, 51.
Gam	1, 2.
Kırık Akor	20, 31.
Kırma	22.
Kromatik gam	7, 28.
Küçük Notalar	32.

Legato	2, 3, 4, 5, 6, 9, 13, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 44, 46, 47, 48, 49, 50.
Oktav	5, 6, 25, 29.
Oktav legatosu	13, 28.
Parmak bağımsızlığı	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 24, 28, 30, 33, 34, 35, 40, 41, 42, 48, 49, 50.
Parmak geçişi (Alttan)	1, 5, 6, 13, 28, 34, 47, 48, 49.
Parmak geçişi (Üstten)	19, 27, ,34, 37, 42, 44, 46.
Parmak kaydırma	25, 28.
Parmak tutma	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 23, 24, 25, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 41, 43, 45, 46, 48, 49, 50.
Poliritim	1, 18.
Staccato	4, 9, 29, 43, 46.
Süsleme	24, 30, 34, 39.
Tekrar eden notalarda parmak değişimi	22, 27, 46, 51.
Tril	17, 18, 30, 34.
Tutulan Nota Üzerinde Parmak Değişimi	43.
Üçlü (Tierce)	2, 3, 23, 24, 30, 33, 34, 39, 50.

Tablo 4. Konularına göre “Piyano için 51 Egzersiz” içerisindeki Alıştırmaların Dağılımı

- Her egzersiz için, örneklem içerisindeki Brahms’ın eserlerinin piyano partileri arasında en az 3 örnek pasaj bulunmuştur.

Bu doğrultuda, piyanistler için teknik becerilerini aktif tutmak adına egzersiz çalışmanın faydalı olduğu gerçeğinin yanı sıra, aralarındaki benzerlikler dikkate alındığında; “Piyano için 51 Egzersiz” içerisindeki alıştırmaların, doğrudan Brahms’ın eserlerini çalışmaya sağlayacağı olası katkı çok yüksektir. Çalışmaya başlarken “Brahms egzersizleri çalışmanın, eserleri üzerinde sağladığı kolaylık var mıdır?” sorusuna aranan cevap, bulgular doğrultusunda olumludur.

Bu çalışma, piyano öğrencileri, öğretmenleri ve icracılarının ihtiyaç duyduklarında,

- “Piyano için 51 Egzersiz” içerisindeki alıştırmalar hakkında ayrıntılı bilgi edinerek, geliştirmek istedikleri teknik becerilerin hangi egzersizlerde bulunduğunu saptayabilecekleri,
 - üzerine detaylı çalışma yapmak istedikleri Brahms’ın eserlerindeki pasajlar için hangi egzersizlere başvurabilecekleri,
 - Brahms’ın piyanistliği ve piyano stili hakkında bilgi edinebilecekleri
- bir başvuru kaynağı olma niteliğindedir.

KAYNAKLAR

- Akar, Elif. (2013) *Virtüöz Piyanistlerin Konser Etütleri Chopin'den Prokofiev'e*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu). Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Piyano Anasanat Dalı. Ankara.
- Au, Hang-Fong. (2003) *Johannes Brahms' '51 Übungen für das Pianoforte'. An analytical study of pianistic techniques in Brahms' Pedagogical Piano Literature* (Doktora tezi). ProQuest Dissertations and Theses veri tabanından erişildi. (UMI No.3089795)
- Behr, Johannes., Roggenkamp, Peter. (2002) *Brahms 51 Übungen für das Pianoforte*. Viyana: Wiener Urtext Edition, Schott/Universal Edition.
- Blom, E. *Grove's Dictionary of Music and Musicians*. New York: St. Martin's Press Inc, 1955.
- Brahms, Johannes. WoO. 6, *51 Übungen für das Pianoforte* (Piyano için 51 Egzersiz). Erişim: 29.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/7/75/IMSLP104077-PMLP06574-Brahms_Werke_Band_15_Breitkopf_JB_84_WoO_6_scan.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 26, İkinci Piyanolu Dörtlü*. Erişim: 31.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/0/0b/IMSLP179849-PMLP52504-Brahms_Werke_Band_8_Breitkopf_JB_27_Op_26_scan.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 24, Händel'in Bir Teması Üzerine Varyasyonlar ve Füg*. Erişim: 22.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/c/c3/IMSLP08435-Brahms_-_Variations_Op.24_-_Sauer.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 83, İkinci Piyano Konçertosu*. Erişim: 21.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/c/c9/IMSLP07830-Brahms_Piano_Concerto_No.2_op.83_2pianos.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 25, Birinci Piyanolu Dörtlü*. Erişim: 07.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/f/f1/IMSLP05719-Brahms_quartet51_1_score.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 15, Birinci Piyano Konçertosu*. Erişim: 21.02.2021, <https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/c/c7/IMSLP493377-PMLP2760-brahmpianoconcertoNo.1Op.15reductionfor2pianosscore.pdf>
- Brahms, Johannes. *Op. 35, Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, 1. Kitap*. Erişim: 30.01.2021,

https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/c/cc/IMSLP08460-Brahms_-_Paganini_Variations_-_Book_1_-_Breitkopf.pdf

Brahms, Johannes. *Op. 35, Paganini'nin Bir Teması Üzerine Varyasyonlar, 2. Kitap*. Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/e/e2/IMSLP08461-Brahms_-_Paganini_Variations_-_Book_2_-_Breitkopf.pdf

Brahms, Johannes. *Op.23, Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar*. Erişim: 31.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/2/20/IMSLP147062-PMLP16264-Brahms_Werke_Band_12_Breitkopf_JB_45_Op_23_scan.pdf

Brahms, Johannes. *Dördüncü Piyanolu Üçlü*. Erişim: 21.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/e/e5/IMSLP534525-PMLP864354-brahms_-_trio_in_A_anh_4-5.pdf

Brahms, Johannes. *Op. 99, İkinci Viyoloncel-Piyano Sonatı*. Erişim: 15.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/9/99/IMSLP112442-PMLP41677-Brahms_Werke_Band_10_Breitkopf_JB_40_Op_99_filter.pdf

Brahms, Johannes. *Op. 40, Kornolu Üçlü*. Erişim: 09.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/f/f2/IMSLP13596-Brahms-Horn_Trio_Op.40_Piano.pdf

Brahms, Johannes. *Op. 2, İkinci Piyano Sonatı*. Erişim: 31.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/2/2e/IMSLP06092-Brahms_-_Piano_Sonata_No.2_-_Sauer.pdf

Brahms, Johannes. *Etütler*. Erişim: 30.01.2021, [https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/6/61/IMSLP516806-PMLP52996-Brahms_-_Study_1_-_Sauer_\(etc\).pdf](https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/6/61/IMSLP516806-PMLP52996-Brahms_-_Study_1_-_Sauer_(etc).pdf)

Brahms, Johannes. *Op. 116, 7 Fantezi*. Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/9/9e/IMSLP84693-PMLP04654-Brahms_Werke_Band_14_Breitkopf_JB_64_Op_116_filter.pdf

Brahms, Johannes. *Op. 5, Üçüncü Piyano Sonatı*. Erişim: 03.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/f/f2/IMSLP06093-Brahms_-_Piano_Sonata_No.3_-_Sauer.pdf

Brahms, Johannes. *Op. 79, İki Rapsodi*. Erişim: 03.02.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/7/73/IMSLP08445-Brahms_-_Rhapsodies_Op.79_-_Sauer.pdf

- Brahms, Johannes. *Op. 118, 6 Piyano Parçası*. Erişim: 03.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/e/ea/IMSLP84701-PMLP04652-Brahms_Werke_Band_14_Breitkopf_JB_66_Op_118_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 34b, İki Piyano İçin Sonat*. Erişim: 10.03.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/d/d3/IMSLP177612-PMLP32452-Brahms_Werke_Band_11_Breitkopf_JB_43_Op_34b_scan.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 114, Klarinetli Üçlü*. Erişim: 21.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/d/d4/IMSLP114012-PMLP41026-Brahms_Werke_Band_9_Breitkopf_JB_34_Op_114_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 120, No. 2, İkinci Klarinet-Piyano Sonatı*. Erişim: 08.03.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/6/60/IMSLP112446-PMLP81214-Brahms_Werke_Band_10_Breitkopf_JB_42_Op_120_No_2_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 1, Birinci Piyano Sonatı*. Erişim: 14.02.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/4/40/IMSLP06091-Brahms_-_Piano_Sonata_No.1_-_Sauer.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 10, 4 Baladlar*. Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/a/a7/IMSLP08432-Brahms_-_Balladen_Op.10_-_Sauer.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 60, Üçüncü Piyanolu Dörtlü*. Erişim: 08.02.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/5/58/IMSLP179859-PMLP29589-Brahms_Werke_Band_8_Breitkopf_JB_28_Op_60_scan.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 76, 8 Piyano Parçası*. Erişim: 21.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/8/87/IMSLP311061-PMLP06512-JBrahms_8_Klavierstucke,_Op.76_fe.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 87, İkinci Piyanolu Üçlü*. Erişim: 09.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/f/f1/IMSLP113809-PMLP52833-Brahms_Werke_Band_9_Breitkopf_JB_31_Op_87_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 108, Üçüncü Keman-Piyano Sonatı*. Erişim: 22.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/9/94/IMSLP04163-Brahms_Violinsonate_Nr.3_op.108.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 117, 3 Intermezzo*. Erişim: 03.02.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/7/7a/IMSLP08448-Brahms_-_Op.117_-_Sauer.pdf

- Brahms, Johannes. *Op. 38, Birinci Viyolonsel-Piyano Sonatı*. Erişim: 21.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/e/e0/IMSLP112440-PMLP43440-Brahms_Werke_Band_10_Breitkopf_JB_39_Op_38_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 100, İkinci Keman-Piyano Sonatı*. Erişim: 08.02.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/2/2d/IMSLP29165-PMLP10227-Brahms_Vn_Sonata_Op100.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 18b, Tema ve Varyasyonlar*. Erişim: 30.01.2021, <https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/7/79/IMSLP29778-PMLP21111-Brahmssextet12movement.pdf>
- Brahms, Johannes. *Op. 56b, Haydn'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar*. Erişim: 11.03.2021, <https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/f/f6/IMSLP77747-PMLP03585-Brahms-Op056b.pdf>
- Brahms, Johannes. *Op. 21, No.1, Orijinal Bir Tema Üzerine Varyasyonlar*. Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/d/d4/IMSLP08433-Brahms_-_Variations_Op.21.1_-_Sauer.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 78, Birinci Keman-Piyano Sonatı*. Erişim: 07.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/a/ab/IMSLP112430-PMLP10225-Brahms_Werke_Band_10_Breitkopf_JB_35_Op_78_scan.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 119, 4 Piyano Parçası*. Erişim: 30.01.2021, Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/a/a7/IMSLP84748-PMLP04666-Brahms_Werke_Band_14_Breitkopf_JB_67_Op_119_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 101, Üçüncü Piyanolu Üçlü*. Erişim: 07.02.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/a/a8/IMSLP113812-PMLP52890-Brahms_Werke_Band_9_Breitkopf_JB_32_Op_101_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Op.9, Robert Schumann'ın Bir Teması Üzerine Varyasyonlar*. Erişim: 10.02.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/2/2a/IMSLP08431-Brahms_-_Variations_Op.9_-_Sauer.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 58, Piyano Eşlikli Şarkılar*, Erişim: 30.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/5/58/IMSLP81976-PMLP50072-Brahms_Werke_Band_24_Breitkopf_JB_150_Op_58_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *WoO 1, Macar Dansları*. Erişim: 24.02.2021, <https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/b/bb/IMSLP335589-SIBLEY1802.26093.ccf5-39087012867315score.pdf>

- Brahms, Johannes. *Op. 84, Piyano eşlikli Romanslar ve Şarkılar*, Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/c/ca/IMSLP77421-PMLP52827-Brahms_Werke_Band_25_Breitkopf_JB_157_Op_84_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *Alman Halk Şarkıları*. Erişim: 30.01.2021, https://ks4.imslp.info/files/imglnks/usimg/a/a2/IMSLP87938-PMLP52992-Brahms_Werke_Band_26_Breitkopf_JB_172_WoO_33_filter.pdf
- Brahms, Johannes. *WoO 10, Org için Prelüd-Füg No.2*. Erişim: 30.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/3/3e/IMSLP26505-PMLP58894-BRAHMS_PRELUDIUM_FUGE_G_MINOR.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 120, No. 1, Birinci Klarinet-Piyano Sonatı*. Erişim: 21.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/3/3e/IMSLP110277-PMLP52918-Brahms_Op.120_No.1_score.pdf
- Brahms, Johannes. *Op. 21, No. 2, Bir Macar Teması Üzerine Varyasyonlar*. Erişim: 07.03.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/1/17/IMSLP02501-Brahms_-_Variations_on_a_Hungarian_Song,_Op.21_No.2.pdf
- Brahms, Johannes. *WoO 4, 2 Giges*, Erişim: 30.01.2021, https://imslp.simssa.ca/files/imglnks/usimg/0/0c/IMSLP02543-Brahms_-_Two_Giges.pdf
- Bozarth, George S., Martin, Wiltrud. (1996). *The Brahms-Keller Correspondence*. Lincoln: University of Nebraska Press.
- Cai, Camilla. (2008) *Brahms 51 Übungen für Klavier*. Farmington, Maine: G. Henle Verlag.
- Geiringer, Karl. (1981) *Brahms: His Life and Work*, New York: Da Capo Paperback.
- May, Florence. (1900) *The Life of Brahms*. London: William Reeves Bookseller.
- Say, Ahmet. (2005) *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Xardel, Dominique. (2007) *Dünya Sahnelerinde Bir Türk piyanisti İDİL BİRET*. Paris: Can Sanat Yayınları.

ETİK BEYANI

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat Çalışması Raporu Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Sanat Çalışması Raporunda,

- Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Sanat Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

27/07/2021

Deniz KUVANDIK

SANATTA YETERLİK
SANAT ÇALIŞMASI RAPORU ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

Sanat Çalışması Raporu Başlığı: JOHANNES BRAHMS'IN ESERLERİNDEN ÖRNEKLERLE "PIYANO İÇİN 51 EGZERSİZ" İÇERİSİNDEKİ ALIŞTIRMALARIN İNCELENMESİ:

Yukarıda başlığı verilen Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
27.07.2021	102	101777	29.06.2021	2	1624623092

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (27/07/2021)

Deniz KUVANDIK

Öğrenci No: N14151582

Anasanat Dalı: Piyano

Program:

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
	x		

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.
Prof. Binnur EKBER

**PROFICIENCY IN ART
ART WORK REPORT ORIGINALITY REPORT**

HACETTEPE UNIVERSITY
Institute of Fine Arts

Title: ANALYSIS OF EXERCISES IN "51 EXERCISES FOR THE PIANO" BY JOHANNES BRAHMS WITH SIMILAR SAMPLES FROM HIS WORKS:

The whole art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
27.07.2021	102	101777	29.06.2021	2	1624623092

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (27/07/2021)

Deniz KUVANDIK

Student No: N14151582

Department: Piano

Program/Degree:

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
	x		

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED
Prof. Binnur EKBER

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü raporunun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, raporunun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve sanat çalışması raporunun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim. Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

Enstitü yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ertelenmiştir. (1)

Enstitü yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)

Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

27/07/2021
Deniz KUVANDIK

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

(1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ay aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir. Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.